

Als je snel wil gaan, ga je alleen
Als je verwil gaan, ga je samen

S-PLUS VOORTGANGSRAPPORT 2021-2022

Inhoud

1. Inleiding	2
2. Leeswijzer	2
3. Realisatie van het beleidsplan 2021-2025: stand van zaken van de kwalitatieve voortgang van de 5 inhoudelijke strategische doelstellingen	3
Strategische Doelstelling 1	3
Strategische Doelstelling 2	14
Strategische doelstelling 3.....	18
Strategische doelstelling 4.....	22
Strategische doelstelling 5.....	25
4. Kerngegevens en cijfers over de algemene werking 2021-2022.....	31
5. Kerngegevens en cijfers over het personeel voor het eerste en tweede jaar van de beleidsperiode.....	33
6. Kerngegevens en cijfers over de financiën voor de eerste 2 jaren van de beleidsperiode	34
7. Zakelijke beoordelingselementen: realisatie van het zakelijk plan	34
8. Inhoudelijke beoordelingselementen	42
9. Bijlagen: nieuwe S-Plus organisatie- en werkingsstructuur	50

1. Inleiding

Sociaal cultureel werk tussen de lockdowns door en nadien.

Beste lezer,

2021 en 2022 waren belangrijke jaren voor S-Plus. We zijn tijdens deze nieuwe beleidsperiode niet uit het niets vertrokken, maar hebben geleerd uit het verleden en de aanbevelingen die de vorige visitatiecommissie ons aanreikte ter harte genomen. We gingen aan de slag met de vernieuwde missie en visie en er is ondertussen een duidelijke nieuwe werkings- en organisatiestructuur geïntroduceerd die moet zorgen voor een meer kwaliteitsvolle en toekomstgerichte werking. De aandachtige lezer zal ook merken dat we op vlak van professionalisering en uniformisering van groepswerking, vrijwilligers-, communicatie- en kwaliteitsbeleid stevige stappen vooruit hebben gezet ten aanzien van het vorige beleidsplan. De doorgevoerde wijzigingen hebben voor S-Plus energie en ruimte vrijgemaakt voor de ontwikkeling van een meer positief toekomstverhaal. Door de wereldwijde uitdagingen van 2020 en 2021 hebben medewerkers en vrijwilligers zich zeer wendbaar aangepast. We kregen de kans om samen met onze vrijwilligers aangepaste acties op te zetten en sommige geplande acties met een andere bril te bekijken waardoor ze pas gestart zijn in 2022, maar met een actuelere visie.

Na een moeilijke periode voor het verenigingsleven omwille van de Covid-pandemie, konden we weer écht aan de slag met ons DNA, namelijk het verenigen en verbinden van plussers.

Wat we, ondanks alles, allemaal deden, lees je in dit voortgangsrapport.

Veel leesplezier!

Team S-Plus

2. Leeswijzer

Deze voortgangsrapportage heeft betrekking op de realisatie van het eerste en tweede uitvoeringsjaar van het S-Plus beleidsplan 2021-2025.

Hiertoe wordt in hoofdstuk 3 nader ingegaan op de stand van zaken van de kwalitatieve voortgang van de 5 inhoudelijke strategische doelstellingen.

En krijgt u een preview op wat we nog gaan realiseren de komende beleidsjaren.

We kozen ervoor om u per doelstelling een overzicht te geven van:

- De link met de missie en visie
- De link met de actuele maatschappelijke context
- De invulling van de decretale rollen en functies
- De situering en het doel ervan
- De huidige stand van zaken per operationele doelstelling en een vooruitblik

We hanteren hierbij een vaste leesstructuur:

- Wat hebben we gedaan?
- Wat hebben we geleerd?
- Wat gaan we nog doen?

De hoofdstukken 4, 5 en 6 geven u kennis van de:

- Kerndegegevens en cijfers over de algemene werking 2021-2022
- Kerndegegevens en cijfers over het personeel voor het eerste en tweede jaar van de beleidsperiode
- Kerndegegevens en cijfers over de financiën voor het eerste jaar van de beleidsperiode

De realisatie van het zakelijk plan leest u in hoofdstuk 7.

Tot slot beschrijft Hoofdstuk 8 hoe S-Plus voldoet aan de inhoudelijke beoordelingselementen.

3. Realisatie van het beleidsplan 2021-2025: stand van zaken van de kwalitatieve voortgang van de 5 inhoudelijke strategische doelstellingen

5 Strategische S-Plus doelen

Vanuit de vernieuwde missie, de meer integrale visie, de maatschappelijke contextanalyse en de sociaal-culturele functiemix, hebben we in het beleidsplan 2021-2025 vijf doelstellingen opgenomen.

Schema van de 5 strategische doelen en hun operationele doelstellingen:

SD1 We verbinden plussers waardoor hun sociaal weefsel en lokale betrokkenheid versterkt	
OD1	Tegen het einde van de beleidsperiode voelen Plussers zich meer verbonden met elkaar door onze laagdrempelige en toegankelijke activiteiten
OD2	Tegen het einde van de beleidsperiode heeft S-Plus gewerkt aan een positieve beeldvorming in kader van de gezondheidszorg
OD3	Tegen het einde van de beleidsperiode zijn de lokale groepen begeleid in een open werking en hebben tools gekregen om een activiteitenaanbod te brengen dat verbinding stimuleert
SD2 De dreiging van de gezondheidskloof is aangepakt door goed geïnformeerde groepen die dicht bij de mensen kennis, informatie en mogelijkheden rond gezondheidsgeletterdheid aanbieden.	
OD1	S-Plus organiseert aan de hand van een centraal thema jaarlijks 10 leerplatformen in Vlaanderen en Brussel in kader van de gezondheidskloof.
OD2	S-Plus organiseert in Vlaanderen en Brussel minimum 2 grootschalige campagnes tijdens de beleidsperiode. Deze worden door de groepen uitgedragen op lokaal vlak naar leden en niet-leden
SD3 Gedurende de gehele beleidsperiode is er outreachend naar eenzame plussers gewerkt. Enerzijds ondersteunen we onze lokale groepen met tools om bruggen te bouwen met eenzame plussers door nieuwe samenwerkingen aan te gaan. Anderzijds is er verbinding gemaakt door met opgeleide vrijwilligers eenzame plussers te bezoeken om ze actief bij de werking te betrekken	
OD1	S-Plus heeft in 2021 tools ontwikkeld om eenzame plussers bij de werking te betrekken.
OD2	S-Plus heeft in 2023 opgeleide vrijwilligers die verbinding maken met eenzame plussers.
SD4 Plussers zijn digitaal vaardig en kunnen digitaal participeren in de maatschappij.	
OD1	In 2023 heeft S-Plus 24 opgeleide digitale vrijwilligers in haar regiowerkingen, die de digitale participatie van plussers versterken.

OD2	S-Plus heeft tegen het einde van de beleidsperiode in haar regio's 12 fysieke groepen die plussers ondersteunen bij hun vragen over de digitale wereld en 1 overkoepelende digitale groep.
SD5 S-Plus als middenveldspeler versterkt en betreft plussers bij maatschappelijke vraagstukken over gezondheid(szorg) en welzijn. Taboes en stereotypen rond gezondheid, ouderdom en levenseinde zijn bespreekbaar gemaakt tegen het einde van de beleidsperiode.	
OD1	Het landelijk secretariaat ondersteunt en faciliteert haar lokale groepen waar mogelijk bij het opzetten van sociale acties die de gezondheidskloof aankaarten.
OD2	S-Plus is vanaf 2021 samenwerkingsverbanden aangegaan met organisaties die taboeonderwerpen doorbreken.
OD3	S-Plus organiseert jaarlijks in Vlaanderen of Brussel 1 centrale actie rond een taboedoorbrekend onderwerp.
OD4	Gedurende heel de beleidsperiode ondersteunt S-Plus haar groepen om tegen de media in te gaan wanneer zij stereotiep communiceren rond plussers. Zo wordt leeftijdsdiscriminatie bij de bron aangepakt.

Strategische Doelstelling 1

We verbinden plussers waardoor hun sociaal weefsel en lokale betrokkenheid versterkt.

Situering en doel

Het samenbrengen van Plussers zit in ons DNA, het is de basis van onze werking. Het eerste doel van S-Plus staat in het teken van deze belangrijke kerntaak van onze organisatie. Met deze doelstelling zetten we in op onze verbindende rol en geven we vorm aan de gemeenschapsvormende functie. We vetrekken altijd vanuit groepsdenken, dingen samen doen. De maatschappelijke contextanalyse in ons beleidsplan 2021-2025 toont een veranderende samenleving getypeerd door uitdagingen zoals individualisering, een sterker wij-zij denken, enz. Deze tendensen uit de omgevingsanalyse maken dat ook het risico op vereenzaming voor onze doelgroep vergroot. Sociale activiteiten en contacten zijn voor de meeste plussers belangrijk omdat ze bijdragen aan het behoud van mentale en fysieke gezondheid, en een groter gevoel van verbondenheid en zelfvertrouwen geven. We werken hieraan vanuit een visie op active ageing en levenslang leren. S-Plus wil dat iedereen op een actieve manier ouder wordt en volwaardig blijft deelnemen aan het sociale leven. Dankzij het faciliteren van ontmoeting van mensen rond specifieke thema's, leeractiviteiten, ... slagen we er in mensen te verbinden. We kunnen dit realiseren dankzij onze lokale vrijwilligers die zich organiseren in lokale groepen of S-Plus themagroepen. S-Plus heeft een netwerk van lokale groepen en nieuwe sociaal culturele themagroepen, gedragen door vrijwilligers, waar plussers dichtbij in hun buurt terecht kunnen.

Deze eerste strategische doelstelling omvat de volgende operationele doelstellingen:

- OD1.1 Tegen het einde van de beleidsperiode voelen Plussers zich meer verbonden met elkaar door onze laagdrempelige en toegankelijke activiteiten
- OD1.2 Tegen het einde van de beleidsperiode heeft S-Plus gewerkt aan een positieve beeldvorming in kader van de gezondheidszorg
- OD1.3 S-Plus organiseert in Vlaanderen en Brussel minimum 2 grootschalige campagnes tijdens de beleidsperiode. Deze worden door de groepen uitgedragen op lokaal vlak naar leden en niet-leden

Hieronder een greep uit de belangrijkste gedane acties evenals een preview van de volgende jaren.

SD1 OD1.1 Tegen het einde van de beleidsperiode voelen Plussers zich meer verbonden met elkaar door onze laagdrempelige en toegankelijke activiteiten

Sleutelwoorden

Deze operationele doelstelling vertrekt vanuit onze missie en visie waar iedereen welkom is, zich wel in zijn vel voelt, waar we samen leren en ruimte creëren om levenslang te leren. En vanuit de maatschappelijke actuele context individualisering. Bij deze OD staat onze verbindende rol (impactmeting verbondenheid plussers, verbinden van plussers met elkaar, met de samenleving) op de voorgrond, maar schuiven we ook onze kritische rol (veranderingsprocessen via projecten en groepen) naar voor en geven we vorm aan de gemeenschapsvormende functie (betrokkenheid, contact met anderen door interacties en samenwerking, georganiseerd samenbrengen rond maatschappelijke ontwikkelingen, zoals diversiteit, inclusie, openheid van de groepen)

Situering en doel

Deze doelstelling vertrekt vanuit onze maatschappelijke contextanalyse in ons beleidsplan 2021-2025 i.k.v. individualisering en Europees onderzoek dat aantoont dat ouderen meer sociale isolatie kennen dan andere leeftijdscategorieën en zich bijgevolg minder verbonden voelen. Doch sociale verbondenheid een belangrijke factor is bij het voorkomen en behandelen van negatieve (depressieve) gevoelens.

Wat hebben we gedaan?

1. We doen een nulmeting naar de mate van verbondenheid in onze groepen

In het voorjaar van 2022 brachten we de verbondenheid van onze plussers in kaart. We peilden naar verbondenheid in het algemeen, sociale verbondenheid met S-Plus en hun ervaring van sociale verbondenheid voor en na de coronacrisis. Met deze bevraging polsen we als zelfkritische organisatie naar het effect van onze socio-culturele werking.

Deze nulmeting is de start van een meting die periodiek herhaald zal worden. Zo houdt S-Plus een vinger aan de pols, en kan een doeltreffende kwaliteitsvolle werking gegarandeerd worden. Om de sociale verbondenheid van S-Plussers te bevragen werden 16 stellingen opgesteld. Respondenten werd gevraagd om aan te geven van 1 tot 10 in welke mate ze het eens waren met de stellingen. Deze bevraging is gebaseerd op de Social Connectedness Scale (Revised) van Lee, Drape en Lee (2001). Op een populatie van 7.600 reageerden 988 plussers. Plussers konden van maart tot en met mei 2022 de digitale bevraging invullen. Deze werd verspreid per mail, nieuwsbrief en was te vinden op onze website. In het najaar van 2022 organiseerden we extra focusgroepen. Enerzijds, omdat een deel van onze doelgroep niet digitaal is, anderzijds om dieper in te gaan op een aantal resultaten. Hieronder een overzicht van de belangrijkste resultaten.

DE ALGEMENE SOCIALE VERBONDENHEID VAN S-PLUSERS

Pluspunten:

- S-Plussers geven 8,18/10 voor sociale verbondenheid
- Mannen voelen zich meer verbonden dan vrouwen
- Goed geïnformeerd zijn als plusser en deel uitmaken van een goed sociaal netwerk heeft een positief effect op het gevoel erbij te horen

Maar:

- 28 % van de plussers voelt zich vaak eenzaam en alleen
- Plussers zonder kinderen voelen zich vaker eenzaam dan plussers met kinderen
- Slechtere fysieke en geestelijke gezondheid versterkt het ervaren van eenzame gevoelens

Personen die kort opgeleid zijn, een slechtere fysieke gezondheid en/of een slechtere geestelijke gezondheid hebben, ervaren anderzijds meer gevoelens van eenzaamheid.

DE VERBONDENHEID MET S-PLUS

Pluspunten:

- Net geen 8/10 plussers voelen zich verbonden
- Vriendelijkheid van S-Plus medewerkers en deelnemers scoren hoog
- Mannen voelen zich meer verbonden
- Goede fysieke en geestelijke gezondheid heeft een positief effect op het zich verbonden voelen

Maar:

- Sommige plussers geven aan zich niet begrepen te voelen binnen hun groep
- Vrouwen voelen zich minder verbonden met S-Plus

DE SOCIALE VERBONDENHEID VAN PLUSERS NA DE CORONAPERIODE

De coronaperiode werd gekenmerkt door fysieke isolatie, om zichzelf en de omgeving te beschermen.

- 1 op 5 plussers voelt zich minder op zijn gemak bij anderen
- 13 % voelt zich vaker eenzaam en alleen
- 13 % voelt zich minder verbonden met S-Plus

DE FOCUSGROEPEN: VRAGEN EN CONCLUSIES

Zijn plussers betrokken in de levens van anderen: kinderen en kleinkinderen, burens en bij de lokale S-Plus groep?

- Kinderen, kleinkinderen en burens blijken de belangrijkste contacten voor plussers
- Doch wordt aangegeven dat banden met burens losser zijn dan in het verleden
- De lokale S-Plus groep levert ook belangrijke contacten op. Vooral vrijwilligers in de groepen geven aan nauw betrokken te zijn in de levens van hun deelnemers

Zijn plussers goed op de hoogte van wat er in de wereld gebeurt?

- De meeste plussers zijn goed op de hoogte. Sommige plussers gaan ook heel actief op zoek naar nieuws en actualiteit en besteden daar ook een groot deel van hun dag aan
- Vrijwilligers in de groepen hebben niet stilgezeten tijdens de coronaperiode
- Vrijwilligers ervaren niet dat ze tijdens de coronaperiode minder tijd in taken van de groep spenderen
- Ze voorzien een lokaal alternatief aanbod binnen de grenzen van wat toegestaan was
- Ondanks de moeilijke periode bleef, dankzij de inspanningen van de S-Plus bestuursvrijwilligers, een relatief hoge sociale verbondenheid tussen de plussers bestaan. Eenzame en kwetsbare S-Plusers werden ook actief opgespoord en gecontacteerd (belcirkels, stoepbezoeken, SOS-kaartjes, enz.)
- De vraag naar activiteiten bleef heel groot gedurende de hele periode

Wat hebben we geleerd?

- We moeten blijven inzetten op persoonlijke contacten om verbondenheid te faciliteren. Zonder daarbij de positieve impact van digitale contacten uit het oog te verliezen.
- Blijven inzetten op herstel van sociale banden na corona. Maar eveneens blijven inzetten op preventie om fysieke en mentale achteruitgang tegen te gaan => hogere verbondenheid.
- Ons aanbod blijven toetsen aan toegankelijkheid en laagdrempeligheid voor plussers met gezondheidsproblemen. Eventueel meer doelgroepgerichte initiatieven organiseren (zoals Zorgmoatjes).

Wat gaan we nog doen?

- Nieuwe meting verbondenheid in 2024

- Gevolgd door focusgroepen per regiowerking
- Inzetten op initiatieven die verbondenheid faciliteren (SD1 en SD3)
- Inzetten op initiatieven die fysieke en geestelijke gezondheid bevorderen (SD1 en SD5)
- Inzetten op sensibiliseren en preventie i.k.v. fysieke en geestelijke gezondheid (SD1 en SD2)

2. We organiseren verbondenheidsdagen voor onze vrijwilligers waarbij we hen leren bonding te stimuleren in hun groepen

Vanaf 2022 zijn we gestart met het vooropgestelde format van bonding en bridging bij onze groepen: Samen (K)Linken. Met name jaarlijkse verbondenheidsdagen van vrijwilligers

Verbondenheidsdag Samen(K)linken Turnhout

in de groepen, regionaal georganiseerd met als doel samen leren rond een jaarthema en bijleren van elkaar. We hebben 5 verbondenheidsdagen georganiseerd met 720 vrijwilligers. Doel van de verbondenheidsdagen is om samen te leren, ervaring, kennis en good

practices te delen. De rode draad door de centrale leerthema's is verbondenheid. Onze vrijwilligers spelen ook een cruciale rol om de overkoepelende S-Plus leerthema's te integreren tot in hun lokale groep.

Het jaarlijkse leerthema is gelinkt aan de eerste doelstelling van het huidige beleidsplan. Voor 2022 gingen we aan de slag met diversiteit en inclusie. We hielden volgende spiegel voor: Wat kan je als S-Plus groep doen rond inclusief handelen? Hoe reageer je als groep op discriminatie? Hoe maak je de activiteiten in de lokale groepen toegankelijk en laagdrempelig? Hoe ga je aan de slag met de checklist van de 7 B's?

In 2023 initieerden we onze werking rond toegankelijkheid en openheid. Openheid van de groepen, een warm onthaal en een onthaalvrijwilliger als aanspreekpunt voor nieuwe deelnemers en vrijwilligers kwamen als leerthema's aan bod. Met een checklist kijken de vrijwilligers kritisch naar hun eigen werking en hun onthaal naar nieuwe deelnemers en vrijwilligers. We hebben naast het leren ook aandacht voor het bedanken van onze vrijwilligers en zetten hen die dag extra in de bloemetjes.

Wat hebben we geleerd?

De evaluatie van Samen (K)Linken gebeurde door interviewmomenten van de groepen met onze vrijwilligers. Tijdens deze interviews vernamen we dat de verbondenheidsdagen positief werden geëvalueerd. De vormingen zijn interessant, duidelijk en behapbaar voor de deelnemers. Ze gaven de bemerking dat we naar de mensen in de groepen toe beter eerst starten met sensibilisering via laagdrempelige info. Veel van de deelnemers in de groepen kennen termen als inclusie niet en weten niet wat diversiteit binnen de doelgroep is. Dit werd opgepikt. Voor de uitrol van de thema's in de lokale groepen werden laagdrempelige flyers

voor de infomomenten gemaakt en verdeeld aan de vrijwilligers in de groepen.

Wat gaan we nog doen?

We blijven de komende beleidsjaren inzetten op vorming met onze vrijwilligers in de groepen. Jaarlijks organiseren we 5 regionale verbondenheidsdagen. De leerthema's gaan over werken met de vrijwilligers en de groepen rond verbondenheid. In 2024 en 2025 staan 'Diversiteit: verbondenheid in je buurt' en 'Inclusie: tegenwerk bij vooroordelen' op het programma. Deze onderwerpen zullen laagdrempelig worden uitgelegd. Een PowerPoint zal ter beschikking staan zodat ook in de groepen de mensen vertrouwd kunnen raken met deze onderwerpen en gesensibiliseerd worden rond diversiteit, inclusie en toegankelijkheid.

SD1 OD1.2. Tegen het einde van de beleidsperiode heeft S-Plus gewerkt aan een positieve beeldvorming in kader van de gezondheidszorg

Sleutelwoorden

Deze operationele doelstelling vertrekt vanuit onze missie en visie waar we levenslang leren, ons wel in ons vel voelen en inzetten op geestelijke gezondheid(-zorg) en welzijn. En vanuit de maatschappelijke actuele context in onze maatschappij dat steeds meer mensen kampen met mentale gezondheidsproblemen.

In deze OD staat de verbindende rol op de voorgrond. We verbinden plussers met elkaar, met de samenleving, maar we schuiven ook onze kritische rol: bewustmaking en ontwikkeling vaardigheden, kritisch deelnemen aan publiek debat) naar voor en geven hier vorm aan de gemeenschapsvormende functie: empoweren, sterker worden en zelf veranderen door hen georganiseerd samen te brengen rond maatschappelijke ontwikkelingen, waarbij lotgenoten mekaar ontmoeten rond eenzelfde leerthema - bridging en de leerfunctie: samen levenslang leren.

Situering en doel

Welzijn, zelfvertrouwen en veerkracht zijn belangrijke karakteristieken, noodzakelijk om verbinding aan te gaan, ook voor ouderen. Eén op de vijf ouderen tussen 65 en 74 jaar en één op de drie 75-plussers kampt met psychische problemen. Veel plussers voelen zelf schroom om over hun mentaal welzijn te praten. Als samenleving gaan we anders om met psychische problemen, afhankelijk van de leeftijd. Bij depressies krijgen ouderen

bijvoorbeeld veel sneller medicatie voorgeschreven, terwijl er bij jongeren meer voor psychotherapie wordt gekozen. Basis voor het themadossier 'Gevraagd & Gezocht: Levenswijsheden' was de S-Plus handtekeningenpetitie met de eis voor de terugbetaling van psychotherapiebezoeken voor 65+, tijdens de vorige beleidsperiode 2016-2020. Ondertussen werd dit gerealiseerd en hebben plussers sinds

1 september 2021 eveneens toegang. We durven te denken dat de duizenden plussershandtekeningen die we verzamelden, hieraan een push hebben gegeven. We zagen nog heel wat uitdagingen en kansen om hier verder mee aan de slag te gaan tijdens de nieuwe beleidsperiode.

Vanuit deze operationele doelstelling willen we geestelijke gezondheid bij plussers bespreekbaar maken. Doel is plussers sterker te maken en veerkrachtwinst te boeken.

Wat hebben we gedaan?

Themadossier Gevraagd en Gezocht: Levenswijsheden

Vanuit onze missie en visie ligt het welzijn van plussers ons nauw aan het hart. Er werd dan ook veel aandacht besteed om dit project bottom-up uit te werken. We zochten hiervoor naar externe experts om dat inhoudelijk te verdiepen en te professionaliseren. Het opzet was: navragen hoe het met de geestelijke gezondheid van onze plussers ging en hoe ze de coronacrisis beleefden. Welke invloed had de crisis op hen en op hun kijk op het leven? Waar lagen ze wakker van? Welke tips hadden ze voor hun leeftijdsgenoten wanneer het iets minder goed ging? Vanuit de vergaarde input en door de plussers gekozen thema's hebben we dit themadossier verder in onze werking uitgediept en uitgerold.

"De levenservaringen van de andere plussers deden mij goed. Ik stond niet alleen"

Anita – deelnemster Levenswijsheden

Samen met gerontoloog Christel Geerts en ouderenpsycholoog Charlotte Brys (VUB), stelden we in 2021 een welzijnsbevraging op in questionpro.com. In de periode april-mei 2021 vulden 1.255 plussers de vragenlijst in. De resultaten van deze bevraging hebben we gebundeld in een uitgebreid rapport Levenswijsheden. We waren immers niet alleen op zoek naar hun noden, maar vroegen ook naar hun kennis en ervaring. Welke levenswijsheden mogen volgens hen niet verloren gaan? Welke tips om gezond ouder te worden willen ze delen met anderen? Met welke thema's die verbonden zijn aan geestelijk welzijn hebben ze ervaring?

Dit laatste was tevens een aftoetsen naar eventuele interesses om als 'ervaringsdeskundige ambassadeur' bij ons aan de slag te gaan. 54 plussers reageerden op de oproep om als ambassadeur aan de slag te gaan. Ze kregen een train-the-trainer waar met hen de resultaten, hun bijdrage, taken en rollen werden besproken. Het rapport Levenswijsheden werd ook gedeeld met medewerkers gezondheidsbevordering en maatschappelijk assistenten van onze samenwerkingspartner Solidaris.

Op basis van de gerapporteerde én gedetecteerde noden kunnen we stellen dat het relevant is om binnen de beleidsperiode te focussen op de volgende topics:

- Digitalisering: hoe kan je hierin mee blijven?
- Bewegen: hoe zorg je ervoor dat je voldoende beweegt?
- Hulp durven vragen: hoe en waar kan je hulp vragen indien dit nodig is?
- Rouw en verlies: hoe kan je hiermee het beste omgaan?
- Piekeren: hoe pak je dit aan?

- Cognitief functioneren: op welke manier kan je cognitief zo actief mogelijk blijven?

We gaan de gehele beleidsperiode met deze belangrijkste kopzorgen aan de slag en leggen hierbij de focus op preventie.

In 2022 kozen we voor de thema's digitalisering en hulp durven vragen. We organiseerden hierrond interactieve sessies, begeleid door Charlotte Brys, ouderenspsychologe en integratieve psychologe. Ze werd tijdens deze sessies bijgestaan door onze ambassadeurs. Rolmodellen zijn immers belangrijk. Zij delen hun kennis en ervaringen met de thema's en geven tips en tricks van plussers, voor plussers. In kleine groepjes komen ze samen om ervaringen uit te wisselen. Ondertussen hebben al heel wat plussers deelgenomen aan zo'n groep, waar we lotgenoten rond hetzelfde thema verbinden.

Daarnaast produceerden we een publicatie met de jaarthema's, vertrekkende van de levenswijsheden van de plussers zelf, aangevuld met wetenschappelijk onderbouwde informatie door Charlotte Brys (800 ex.). De levenswijsheden werden 'vereeuwigd' in een kalender (1.600 ex.), met op iedere dag een weetje van-voor plussers. Publicatie en kalender worden gebruikt tijdens de sessies, in de lokale groepen.

We richten ons tot het brede publiek tijdens het Festival van de Gelijkheid van Curieus te Gent.

Hier organiseerden we in 2022 een debat rond het levenswijshedenthema 'Hulp durven vragen'. Onze Levenswijsheden ambassadeurs, met moderator Charlotte Brys, gaven input en deelden hun tips en tricks met de 90 aanwezigen. Alle deelnemers kregen het themaboekje en de Levenswijshedenkalender.

Wat hebben we geleerd?

De stap naar de interactieve sessies toe is vaak aarzelend. We moeten er intensiever promotie voor maken dan voor andere activiteiten. We nemen dit mee in de evaluatie in 2023, maar overwegen ook sterk om voor bepaalde gevoelige thema's ook te werken met podcasts. De meeste deelnemers getuigen achteraf dat het hen deugd deed om samen met anderen erkenning en herkenning te voelen.

Wat gaan we nog doen?

We zetten de werking rond onze themadossiers de komende jaren verder. De thema's op de jaarplanningen:

- 2023: Belang Beweging & Rouw en verlies
- 2024: Piekeren & Cognitief functioneren
- 2025: Podcast Levenswijsheden

SD1 OD1.3. Tegen het einde van de beleidsperiode zijn de lokale groepen begeleid in een open werking en hebben tools gekregen om een activiteiten aanbod te brengen dat verbinding stimuleert.

Sleutelwoorden

Deze operationele doelstelling vertrekt vanuit onze missie en visie waar we steeds een zo breed mogelijke participatie vooropstellen. en 'geen talent onbenut laten' meenemen, waar vrijwilligers en groepen de basis zijn van de werking en

we werken vanuit gezamenlijke waarden en normen. En vanuit de maatschappelijke actuele context waar een toename is van het wij/zij denken en vanuit de nieuwe maatschappelijke context dat activiteiten voortkomen uit de corona periode, uit de financiële crisis, inflatie en de beperkte financiële situatie en mogelijkheden van veel plussers.

Met deze OD zetten we in op onze verbindende rol:

- door het verbinden van plussers met elkaar en de samenleving
- door verbondenheid te creëren tussen groepen en vrijwilligers
- door samen te werken over groepen en regio's heen
- door het stimuleren van openheid van onze groepen
- het laagdrempelig aanbod stimuleert en faciliteert verbinding (start tijdens corona)
- door betrokkenheid en engagement door ons buurtaanbod

Maar we zetten ook in op de kritische rol:

- Mensen nemen deel aan debatplatformen
- Bewustmaking en ontwikkeling vaardigheden
- Kritisch deelnemen aan publiek debat
- Vanuit een visie op active ageing

en geven we vorm aan de gemeenschapsvormende functie door:

- Plussers georganiseerd samen te brengen rond maatschappelijke ontwikkelingen: thema's op de agenda, zoals diversiteit, inclusie, openheid van de groepen, standpunten, sociale actie,
- Lezingen en infomomenten over de thema's in de nieuwe S-Plus jaarplanning
- Groepsvernieuwingstraject
- Verbondenheid nieuwe groepen

Wat hebben we gedaan?

1. Regionale Vrijwilligersparticipatieraden

Situering en doel

We organiseerden regionale vrijwilligersparticipatieraden die dienen als leer- en debatplatform voor en met vrijwilligers.

In 2021-2022 organiseerden we 44 vrijwilligersparticipatieraden verspreid over Vlaanderen. Wegens gezondheidsbeperkende maatregelen gebeurden deze in 2021 deels online, doch bereikten we hier minder lokale groepen dan bij fysieke sessies. Voor onze doelgroep zijn fysieke contacten van groot belang.

De raden worden gefaciliteerd door de regionale educatieve medewerkers van de aanwezige groepen. Afhankelijk van de agenda worden zij vanuit het landelijk secretariaat bijgestaan door de voor die regio verantwoordelijke operationele coördinator of stafmedewerkers verantwoordelijk voor een activiteit of project. De basisagenda wordt vanuit het landelijk secretariaat opgemaakt en aangevuld met regionale items

evenals intervisie met de aanwezige vrijwilligers. Zo zijn de communicatie en vormingen rond projecten en acties voor onze werking gelijk. Vrijwilligers ontvangen op voorhand de agenda en vullen aan met eigen agendapunten.

Doel van deze bijeenkomsten met onze vrijwilligers is om:

1. onze open groepsvernieuwing en gezamenlijk aanbod i.k.v. verbondenheid te integreren tot in onze groepen
2. in verbinding te blijven met de basis en zij met ons
3. input en inspraak te genereren in de aanpak van de activiteiten en acties
4. hen systematisch te informeren
5. vormingen te geven, debat te organiseren, projecten af te toetsen of verduidelijken

Een vast wederkerend item is de intervisie tussen de aanwezige vrijwilligers. Zo worden tussen de vrijwilligers good practices en kennis gedeeld, problemen gezamenlijk gedragen en samenwerkingen opgezet.

Educatieve medewerkers krijgen input over lokale issues of opgezette projecten, zodat er bij een groepsbezoek informatie vergaard kan worden of bijgestuurd kan worden waar nodig.

Wat hebben we geleerd?

Vrijwilligers geven aan dat zowel de contacten met de regionale educatieve medewerkers als het rechtstreekse communicatiekanaal met het landelijk secretariaat voor hen belangrijk en duidelijk is. De nieuwe opzet van de participatieraden wordt dan ook als zeer positief ervaren.

Wat gaan we nog doen?

We blijven verder inzetten op de regionale vrijwilligersparticipatieraden waarbij zowel regionale als landelijke medewerkers aanwezig zijn. Eveneens blijven we openstaan voor suggesties. De vrijwilligersparticipatieraden worden geëvalueerd tijdens het regionaal teamoverleg. Hier worden suggesties en verbeterpunten besproken en opgevolgd.

2. Inspiratie driedaagse voor vrijwilligers in Nieuwpoort

Situering en doel

Doel van deze inspiratiedagen is om op het einde van elk lopend werkingsjaar vrijwilligers van over gans Vlaanderen onder te dompelen en te inspireren met de S-Plus planning van het volgende werkingsjaar. Inspraak is hier het sleutelwoord, opdat ze zo veel als mogelijk getriggerd zouden worden deze planning op te nemen in het programma van de lokale groep. Maar doel is ook werken aan ondersteuning en verbinding. Tijdens intervisiemomenten maken de medewerkers ruimte om zowel de vrijwilliger als het groepsgebeuren, waar de vrijwilliger in betrokken is, te bevragen, om eventuele ondersteuningsnoden te ontginnen en gepaste coaching en ondersteuning te organiseren. Ook voelen de vrijwilligers tijdens deze dagen verbondenheid met elkaar en steunt dit hen in hun praktijk van alle dag. Ze leren van elkaar door goede praktijken en voorbeelden te delen, maar ook hoe ze problemen in de groep of lokaal bestuur kunnen aanpakken.

Wat hebben we gedaan?

De inspiratie driedaagse werd omwille van corona een eerste keer in 2022 georganiseerd, waar het jaarprogramma 2023 werd voorgesteld en samen besproken. De vrijwilligers kregen lezingen gekoppeld aan de thema's van de nieuwe jaarplanning en ontmoetten vrijwilligers uit andere regio's in combinatie met ontspannende avondactiviteiten. Dit is voor ons een toetsingsmoment en eventuele bijsturing van de inhoud van het jaarprogramma samen met onze vrijwilligers. In dit kader werd ook het subsidiereglement van de groepen aangepast. De meeste subsidies worden nu verworven door in te zetten op het gezamenlijk aanbod i.k.v het beleidsplan.

Wat hebben we geleerd?

In de groepsregistratie (zie grafiek lokale decretale functies, rollen, doelstellingen p. 33) zien we dat de groepen verschillende acties van het gezamenlijk aanbod i.k.v. de doelstellingen in het beleidsplan lokaal in hun programma hebben opgenomen of aan hebben deelgenomen: Begrijp je dokter, gezondheidswandelingen, Warme wandeling, Swipecafés, lezingen, werken rond voorafgaandelijke zorgplanning, sociale acties, Samen (K)Linken, vrijwilligersparticipatieraden, enz. We zien uit de groepsregistratie dat hier nog ruimte is voor verbetering.

Wat gaan we nog doen?

De inspiratiedagen worden de gehele beleidsperiode georganiseerd. Doel is om nog meer groepen dit aanbod in hun lokaal programma te laten opnemen. Hier kunnen we zeker nog in groeien.

3. Werkgroep Intervisie Groepsondersteuning

Situering en doel

Onze educatieve medewerkers zijn de spilfiguren in de ondersteuning van onze groepen. Voor de ontwikkeling van projecten en veranderingsprocessen die we doorvoeren i.k.v. ons beleidsplan 2021-2025, hebben we werkgroepen georganiseerd. Hierbinnen kadert ook de werkgroep Intervisie Groepsondersteuning. Hier wisselen alle educatieve medewerkers ervaringen uit, maken tools, evalueren de werking, volgen ze vormingen, enz. Deze actie kadert in het verder uitrollen van het groepsvernieuwingstraject zoals beschreven in ons beleidsplan 2021-2025 (p.17). Doel is het stroomlijnen van de groepsondersteuning, onze groepen stimuleren naar een open werking, ook een overkoepelend open aanbod stimuleren en integreren.

Wat hebben we gedaan?

We werden in 2019 professioneel begeleid door Line Windey van Kwadraet. Deze begeleiding heeft ons in staat gesteld om onze groepsvernieuwing concreet vorm te geven en de visienota groepswerking uit te rollen tot in onze groepen. Tijdens deze leer- en intervisiemomenten werden de educatieve medewerkers sterk ondersteund op theoretisch vlak op basis van het levensfasemodel van Joris Piot. Dit model laat hen vandaag toe om de groepen de juiste ondersteuning te bieden, op maat van hun typologie. Ook op methodisch vlak ontwikkelden we samen tools en oefenden die actief in. Hierdoor leerden de educatieve medewerkers de theorie in de praktijk toe te passen.

Tijdens de huidige beleidsperiode bouwden we op deze basis verder. Van 2020 tot 2022 werden we verder begeleid door Frie Degreef van UCLL, collega van Joris Piot. We organiseren continu intervisie momenten voor onze educatieven om te blijven leren van elkaars ervaringen en deskundigheid. Het landelijk secretariaat begeleidt en ondersteunt dit proces. De strategie van groepsvernieuwing is onderdeel van een transitie naar een open groepswerking die klaar is voor de toekomst. Groepen met een open werking zijn een basisvoorwaarde om de gemeenschapsvormende functie te realiseren. De groepen en vrijwilligers worden actief betrokken bij dit proces. De educatieve medewerkers voeren gesprekken met hun lokale groepen en ze inventariseren van elk type groep de behoeften aan ondersteuning. Door de groepen een spiegel voor te houden wordt er gepolst naar welke ondersteuning zij nodig hebben om hun werking anders aan te pakken. Samen met de vrijwilligers wordt bekeken hoe ze hun handelingsperspectief kunnen vergroten om dichterbij de 'ideale' groep te komen, zoals we die beschrijven in het huishoudelijk reglement van de groepen en de visienota groepen. De resultaten van deze gesprekken concretiseren we op het einde van het traject en vertalen we naar een begeleidingsstijl op maat van de groep. In 2022 deden onze educatieven 257 fysieke bezoeken aan de lokale groepen in Vlaanderen. Dit komt overeen met 1.028 begeleidingsuren.

Scan levensfasen van de groepen en evolutie

S-Plus begon aan een grondige doorlichting van de (lokale) groepen met als doel de groepen te begeleiden op basis van de levensfase waarin ze zich bevindt. De nulmeting gebeurde in 2019. Door de pandemie werd het 'klassieke' verenigingsleven stilgelegd, en heel wat groepen moesten zichzelf opnieuw uitvinden. Van maart 2020 tot en met maart 2022 hadden de groepen te kampen met periodes van lockdown. In 2020 werden er geen levensfasetesten gedaan, deze werden in 2021 weer opgenomen.

Resultaten van de scan levensfasen groepen S-Plus

In de nulmeting van 2019 kwamen we tot de volgende resultaten:

Groep	startend	autonoom	routineus	verstillend
2019	16,5 %	28,5 %	30 %	25 %
2021	3 %	35 %	43 %	19 %
2022	7 %	30 %	44 %	19 %

Gedurende de periode 2020-2022 hebben we ingezet op het voorhouden van de spiegel bij de groepen die in de routineuze fase zaten. Ook met de zeer verstillende groepen werd het gesprek aangegaan om uit te doven of aan de slag te gaan om een doorstart te maken. De cijfers waarover we momenteel beschikken zijn van een korte periode (2021-2022) en het is zeker te vroeg om hier al harde en definitieve conclusies uit te trekken. Bovendien heeft de post-coronaperiode nog tijd nodig om op zijn plooi te vallen. Door corona kwam S-Plus op heel korte tijd in een andere realiteit van groepen en de levensfase waarin ze zich bevinden. Groepen die zich goed aanpasten tijdens de pandemie bleven nadien een deel van hun flexibiliteit behouden. Enkele verstillende groepen hebben de

pandemie aangegrepen om de werking definitief te stoppen. Door deze elementen zien we bij een aantal groepen een verschuiving van levensfase of een combinatie van levensfasen. Bij het afnemen van de levensfasetest zagen we meestal een combinatie van twee levensfasen, we kozen ervoor om de categorie toe te kennen van de levensfase die het sterkst scoort.

Overzicht tools opgemaakt door werkgroep:

- Handleidingen 'Hoe organiseren tijdens corona' (verschillende updates en maatregelen)
- Nota 'Hoe de draad weer oppikken na lockdown', een nieuwe opstartnota voor de groepen en het delen van de inspiratiekit 'Lokaal verenigen tijdens en na coronatijden', corona checklist voor besturen.
- Groepsbegeleiding volgens levensfase.
- Visienota groepswerking.
- Sjablonen voor brief, folder, flyer, ... volgens huisstijl.
- Leidraad voor groepsbegeleiding met verschillende methodieken (bv: caleidoscopia kaarten om te gebruiken in verschillende methodieken)
- Bundeling van de cases van de intervisie met bespreking en oplossingen.
- Checklist voor een warm onthaal (flyer).
- Folder diversiteit en inclusie (toegankelijkheid groepen).

Evaluatie van de werking van de intervisiemomenten

We bevragen jaarlijks de educatieve medewerkers naar de werking van de werkgroep intervisie en groepsbegeleiding. Uit de feedback en verwachtingen van de medewerkers krijgt u hieronder een overzicht van de belangrijkste resultaten van de bevraging.

Hoe heb je de voorbije intervisie ervaren? Wat was positief?

- Collega's beter leren kennen
- Meer en betere samenwerking over de regioteams
- Interessant en inspirerend om te horen en te leren wat werkt in andere regio's of hoe zij bepaalde problemen aanpakken
- Samen oplossingen zoeken werkt verbindend

Hoe beoordeel je de externe begeleiding?

- Verrijkend dat het breder ging dan groepsbegeleiding en coaching
- Externe begeleiding kijkt met een objectieve bril
- Positief om als educatieve medewerker begeleid te worden en ervaringen te kunnen uitwisselen
- De uitwisseling van good practices, het werken in break-out rooms, waren zeer goed

Waar heb je als educatieve kracht vooral baat aan gehad? Nog nood qua opleiding of coaching?

- Procesbegeleiding: welke vragen stellen om een lokale groep in beweging te brengen
- Verbindend werken tussen vrijwilligers onderling

- Juiste evenwicht vinden tussen theorie en aanpak in de praktijk
- Bespreken van cases rond aanpakken van situaties zoals b.v. conflict in lokale groepen (meningsverschillen, programmatie, enz.)
- Coach voor nieuwe educatieve medewerkers

Bezorgdheid naar borging, implementatie en opvolging. Wat mag anders/beter?

- Tools ontwikkelen voor implementatie en opvolging: belangrijk dat de communicatie rond verschillende onderwerpen duidelijk en concreet is, zodat we er direct mee aan de slag kunnen
- We kunnen dit herhalen wat betreft bepaalde procedures binnen de groepsbegeleiding (bv. ontslag van een groep, onthaal, opstart ...)
- Hoe klassieke groepen meekrijgen in vernieuwingstraject: concrete tools om groepen te motiveren om naast de klassieke werking een andere insteek te hebben
- Meer themagericht werken (mensen die bij elkaar komen rond een bepaald thema) en deze groepen leren begeleiden

Verwachtingen voor de verdere intervisie?

- Blijven bespreken van concrete cases die worden aangeleverd
- Nog meer praktische tips meekrijgen die dan in de sessie erop geëvalueerd kunnen worden

Wat hebben we geleerd?

Mede door corona waren zaken rond organiseren en nieuwe manieren van verenigen makkelijker bespreekbaar. Toch blijven vele groepen de nasleep van de coronapandemie voelen. Heel wat vrijwilligers en leden blijven voorzichtig, heel wat groepen met oudere leden zijn aarzelend om terug aan de slag te gaan of nieuwe dingen uit te proberen. De uitdaging gaat er voor de educatieve medewerkers in bestaan om actief te blijven inzetten op de groepsvernieuwing. We zullen de volgende beleidsjaren de levensfasetesten bij onze groepen blijven uitvoeren en de evolutie blijven meten.

Wat we al konden besluiten is dat er een zeer laag percentage aan startende groepen is bij S-Plus.

Wat gaan we nog doen?

Daarom start de werkgroep Intervisie groepswerking in 2023 met het maken van een stappenplan voor startende groepen. De focus zal hier de komende jaren dan ook op liggen. Vanuit de evaluatie van de educatieve medewerkers hoorden we de nood om een coach aan te duiden waarbij nieuwe medewerkers ten rade kunnen als het op begeleiding van de groepen en ondersteuning van de vrijwilligers aankomt. In 2023 zullen 4 medewerkers een gespecialiseerde opleiding volgen om hen hiervoor de juiste handvaten aan te reiken. Tijdens intervisiemomenten gaan we verder met het concreet bespreken van cases samen met de educatieve medewerkers. In een kleinere werkgroep zullen er verder tools ontwikkeld worden, zoals een flowchart voor de opstart van een nieuwe groep en een inspiratiegids voor het bedanken van vrijwilligers. In de

groepsvernieuwing zal er meer aandacht besteed worden aan startende groepen. De groepsvernieuwing evalueren we op basis van een jaarlijkse scan van de levensfasetesten, de evolutie van de groepen, het activiteitenaanbod in de groepen en het aantal niet-leden dat deelneemt aan activiteiten.

4. Laagdrempelig alternatief activiteitenaanbod voor de groepen

Situering en doel

Tijdens de Coronaperiode hebben we veel ingezet op verbinding te faciliteren door belcirkels, bubbelwandelingen, stoepbezoeken te organiseren en het verspreiden van 'Vergeet-me-niet' kaartjes, en de SOS-affiche campagne 'nood aan gesprek'. Tijdens de focusgroepen i.k.v. de nulmeting verbondenheid(OD1.1.), duiden de deelnemers op het belang van deze activiteiten. Uit deze nulmeting kunnen we voorzichtig aannemen dat zonder S-Plus de vereenzaming groter zou zijn geweest.

Doel van dit laagdrempelig, alternatief aanbod vertrekt vanuit de diversifiëring van de bevolking en meer bepaald onze superdiverse doelgroep. De verzilvering zet zich ook door in onze groepen en het is nodig om meer jonge plussers aan te trekken met nieuwe activiteiten. S-Plus begeleidt haar groepen in een open werking en wil hen in dit kader een laagdrempelig en alternatief activiteitenaanbod aanbieden. We organiseren een activiteitenaanbod, waardoor we verbinden stimuleren en faciliteren. In ons aanbod zitten vele manieren waarop plussers sociale activiteiten kunnen ondernemen, afhankelijk van hun interesses en behoeften. Ze kunnen bijvoorbeeld deelnemen aan infomomenten, vrijwilligerswerk, digitale cafés, museumbezoeken, concerten, reflecteren over levenswijsheden, participeren aan het beleid en kritisch reflecteren via onze beleidswerkgroepen, mandaten opnemen in raden op lokaal, Vlaams en Europees niveau, enz. Samen beleven, leren, debatteren en kritisch reflecteren, anderen iets leren, van elkaar opsteken, iets terug doen voor de gemeenschap én tegelijkertijd sociale contacten onderhouden.

Wat hebben we gedaan?

Tijdens de 2 eerste jaren van de beleidsperiode hebben we hard gewerkt aan een gezamenlijk open aanbod en hebben we dit aanbod gestroomlijnd over onze werking in Vlaanderen. Dit aanbod wordt gepromoot in 1 uniforme regionale jaarbrochure.

Wegens de beperkende maatregelen tijdens corona werden we uitgedaagd creatief aan de slag te gaan om verbondenheid te blijven houden met onze vrijwilligers en plussers. De nulmeting inzake verbondenheid toonde het belang van deze activiteiten aan.

De bubbelwandelingen tijdens corona zijn een sterke verbindende factor geweest. We zagen de opportuniteit voor vernieuwing van onze werking door te investeren in bewegingsacties.

Hieronder focussen we op een aantal nieuwe laagdrempelige activiteiten die ondertussen zijn uitgegroeid tot een open aanbod in Vlaanderen of die we tijdens de

komende beleidsjaren blijvend in onze werking zullen verduurzamen.

4.1. S-Plus Beweegt

Situering en doel

Samen wandelen is goedkoop, zeer toegankelijk en zorgt voor meer sociaal contact. Dit samen doen is ook een soort 'stok achter de deur'. Wanneer je een afspraak maakt met anderen om samen te gaan wandelen, zorg je ervoor dat je daadwerkelijk gaat. Dat heeft weer een positieve invloed op het lichamelijk en geestelijk wel voelen. Het is ons door corona nog duidelijker geworden dat samenkomen en elkaar ontmoeten zeer belangrijk is voor ons welzijn en dat naast gewoon genieten dit een boost is voor de gezondheid.

Wat hebben we gedaan?

Vanuit onze visie actief ouder worden en onze kernthema's gezondheid en welzijn, werkten we samen met onze lokale vrijwilligers wandelactiviteiten uit. Ze staan open voor iedereen. Onze vrijwilligers deden een oproep in de gemeenten en maakten wandelgroepjes. Als gevolg van de positieve feedback en reacties werd de werkgroep Bewegen opgestart met als doel verbondenheid te creëren en jongere plussers aan te trekken (gemeenschapsvormende functie), dit willen we bereiken door het uitwerken van een jaarlijks vernieuwend beweegaanbod.

Hieronder een greep uit hetgeen reeds gebeurde:

- Een stappencompetitie 'Elke stap telt' tussen de lokale groepen (in 2021 i.s.m. met S-Sport//Recreas en Rebelle in 2022 i.s.m. S-Sport//Recreas). Alle deelnemers kregen een folder met tips om verbondenheid te creëren. In totaal werden er in 2021-2022 met 83 groepen 148.964.618 stappen gezet, dat is 3,72 keer de aarde rond.
- Een landelijke Warme Wandeldag te Brugge
- Gezondheidswandelingen verspreid over Vlaanderen, met extra aandacht voor verbinding leggen
- Doelgerichte digitale nieuwsbrief met een frequentie van 10 weken: 'Gezond richting zomer'. Kick-off is Gedichtendag op 28/01 en eindigen doen we op 01/04, na het begin van de lente. Gedurende 10 weken lanceren we elke week een nieuwsbrief met artikels, tips en activiteiten rond gezondheid, bewegen, een mooi verhaal of gedicht, een gezond gerechtje ... Partnerorganisaties, Plussers en medewerkers leveren de input voor de NB aan. De abonnees gingen in stijgende lijn van 346 in 2022 naar 738 in 2023.

Wat hebben we geleerd?

Het wandelen tijdens coronaperiodes en lockdown is aangeslagen en op deze trend wilden we zeker voortbouwen. Onze wandelgroepen zitten in de lift, mensen

blijven dit na corona nog spontaan doen. Dit is voor ons een bewijs van verbinding. De learnings die werden opgedaan hebben we verder meegenomen in onze werking. De gezondheidswandelingen en beweegactiviteiten in het algemeen trekken ook jongere en actieve plussers aan.

Wat gaan we nog doen?

Vanaf 2023 gaan we verder met de zeer succesvolle bewegingsacties. We gaan verder met wandelen in de Gezondheidswandelingen en de Warme Wandeldag, maar ook andere beweegactiviteiten blijven we stimuleren via de gezondheidsnieuwsbrief Gezond richting zomer in de vorm van artikels en filmpjes. Het beweegaanbod wordt in 2023 uitgebreid met een beweegvakantie en bowlingevents verspreid over Vlaanderen. Doel is om ook jongere plussers aan te trekken. Indien dit succesvol is kunnen we daar in 2024 en 2025 verder op inzetten.

4.2. Budgetactiviteiten

Situering en doel

De omgevingsanalyse in ons beleidsplan 2021-2025 geeft aan dat er steeds meer éénpersoonshuishoudens zijn, dat veel plussers het financieel moeilijk hebben, dat de doelgroep een grote economische diversiteit kent en dat S-Plus alert moet blijven dat activiteiten betaalbaar blijven voor iedereen. Daar komt nu de financiële crisis extra bovenop. Als conclusie stelden we voor om tijdens de nieuwe beleidsperiode een specifiek segment budgetactiviteiten te ontwikkelen.

Wat hebben we gedaan?

We evalueerden de prijzenpolitiek binnen S-Plus en kozen ervoor om specifieke budgetactiviteiten in ons aanbod uit te werken en op te nemen. Budgetactiviteiten zijn een werktitel, ze worden om evidente redenen zo niet benoemd in de jaarbrochure. Dat zou denigrerend en stigmatiserend zijn. Budgetactiviteiten zijn activiteiten zonder betalende georganiseerde inhoud. Dit segment van activiteiten wordt in de jaarbrochure aangeduid met een euroteken. Met deze vrijetijdsactiviteiten vindt iedereen binnen zijn budget zijn gading en hoeft het helemaal niet veel te kosten om een gezellige tijd samen te beleven. Bij de daguitstappen wordt bv. gekeken naar gratis toegang voor bezoeken, gratis proevertjes, er wordt geen maaltijd voorzien, maar deelnemers nemen hun eigen lunchpakket mee. We hebben ook het segment van gratis activiteiten uitgebreid.

Wat gaan we nog doen?

In 2023 breiden we het segment budgetactiviteiten verder uit. In de regionale jaarbrochures zijn 71 activiteiten in het aanbod opgenomen.

4.3. Werken aan een warm buurtaanbod

Situering en doel

In de nasleep van de beperkende maatregelen van corona hebben we prioriteit gegeven aan het activeren van onze lokale S-Plus vrijwilligers en groepen. Zo gaven we voorrang aan lokale verbinding tussen plussers en het tegengaan van eenzaamheid, want daar was het meeste nood aan binnen de samenleving. Eveneens was dit het uitgelezen moment om met al onze groepen in gesprek te gaan. In navolging

hiervan zijn we nu heel goed op de hoogte van de stand van zaken binnen groepen. Hierdoor kunnen we de volgende beleidsjaren gericht begeleiden, maar ook vorming of coaching geven aan onze vrijwilligers. Zo zijn we klaar om de brug te slaan naar andere doelgroepen binnen de samenleving en kunnen we in de toekomst inzetten op werken van gemeenschap tot gemeenschap.

Hieronder geven we een aantal voorbeelden van activiteiten in ons buurtaanbod.

'Generatiespel en diversiteitsspel'

Situering en doel

Het Levensloopspel is tweeledig: een generatie- en diversiteitsspel. Het heeft als doel om de 'anderen' te leren kennen en begrijpen (ouderen-jongeren-verschillende etnische culturele achtergrond). En het doorbreken van wederzijdse vooroordelen. Het spel is zo opgezet dat het eerder polst naar de gelijkenissen dan dat verschillen in de verf worden gezet. Door samen een spel te spelen stimuleren we dialoog, doorbreken we wederzijdse vooroordelen en bevorderen we de solidariteit tussen generaties en culturen.

Wat hebben we gedaan?

In 2022 hernieuwden we dit spel. Zowel de lay-out als de inhoud werden geüpdatet. Er werden 6 spelboxen gemaakt met een speelmat, pionnen en een vragenpakket generaties (jongeren en plussers) en een vragenpakket culturen (personen met een migratie achtergrond en plussers). 180 vragen werden aangepast aan de hedendaagse realiteit of inzichten. Bedoeling is dat we promo gaan maken (via een mailing) naar scholen (laatste graad) en naar onze groepen. We gaan het spel ook gebruiken tijdens Samen(K)Linken i.k.v. het werken rond openheid en verbondenheid.

Wat gaan we nog doen?

Vanaf de tweede helft van 2023 zijn de spelboxen uitleenbaar en gaan we ze promoten binnen ons buurtaanbod i.k.v. de gemeenschapsvormende functie.

'Leesplussers@school'

Situering en doel

In kader van ons buurtaanbod startten we in 2021 samen met lagere scholen, het voorleesproject 'Leesplussers@school' op om leesplezier en Nederlandse taal bij kinderen met taalachterstand te bevorderen.

Wat hebben we gedaan?

Een proefproject liep in samenwerking met GO! School Stippe Stap te Genk, een school met een zeer hoog percentage kinderen met een migratie achtergrond. Hierbij gingen plussers voorlezen aan een kleine groep kinderen met leesachterstand uit de lagere school.

Het project gaat verder dan voorlezen alleen, we willen ook de generatiekloof overbruggen. Plussers die samen met kinderen lezen, praten en vertellen, dat is leren van elkaar, kennismaken met elkaars leefwereld en zorgen (gemeenschap tot gemeenschap). We maakten hiervoor leeskofters met leesboekjes en visueel materiaal, zoals knuffels gelinkt aan de leesboekjes en een PowerPoint met de vergrote prenten uit de boekjes. We focussen hiermee op de zintuigen horen, zien en voelen van de kinderen. We gaven eveneens een vorming aan de nieuwe leesvrijwilligers. In de regiowerking Antwerpen werkten we 1 op 1. De leesplussers passen hun methodiek aan op vraag van de samenwerkende school en we stellen de noden van de kinderen voorop.

Wat hebben we geleerd?

Dat onze leesplussers wendbaar moeten zijn en hun methodieken moeten aanpassen aan de noden van de kinderen.

Wat gaan we nog doen?

In 2023 evalueren we samen met de scholen, de kinderen en de leesplussers het proefproject 'Leesplussers@school'. Van hieruit bekijken we hoe we het project verder uitrollen in de werking.

'S-Plus fleurt je buurt op!'

Situering en doel

Het doel van 'S-Plus Fleurt je buurt op!' is een warme, gezonde buurt en verbinding te faciliteren binnen de buurt met als thema ecologisch bewustzijn: duurzaamheid, natuur en klimaat.

Wat hebben we gedaan?

'S-Plus Fleurt je buurt op!' is een proefproject dat opgestart werd tijdens de lente in coronatijd in de regiowerking Limburg. De lente kwam eraan en samen met S-Plus hebben we 'de bloemetjes buitengezet'. We stimuleerden onze groepen om mee te doen met ons groene-hoekjesproject en grauwe hoekjes en braakliggende grond in de buurt om te toveren tot bloemenweides. We voorzagen zakjes met bloemzaadjes en stimuleerden samenwerking met de buurt: scholen, woonzorgcentra, lokale dienstencentra ...

Wat hebben we geleerd?

Dat het project 'S-Plus Fleurt je buurt op!' een zeer toegankelijk project is. Spontaan boden zich scholen, leraren en imkers voor een samenwerking aan. We moesten dit breder opentrekken.

Wat gaan we nog doen?

Daarom rollen we dit in 2023 uit in de ganse werking in Vlaanderen, promoten we het breder dan alleen via de lokale groepen en koppelen hieraan onze samenwerking met de Grootouders voor het klimaat en het nieuw educatief pakket Klimaat en Duurzaamheid.

12

Werkgroep Intervisie groepsvernieuwing 2021 - 2022

18

Coronacommunicaties naar vrijwilligers 2021

63

Vrijwilligersparticipatieraden 2021-2022

16

Infomomenten werkgroep verenigingen 2021-2022

148.964.618

Stappen tijdens Elke Stap telt 2021-2022

36

Budgetactiviteiten 2022

83

Groepen die gezondheidswandelingen doen 2021-2022

Zakelijke fiche SD 1

SD1	2021	2022	2023	2024	2025
PERONEELSINZET	8,5 VTE	9 VTE	8,5 VTE	8,5 VTE	8,5 VTE
INZET WERKINGSMIDDELEN	878.041,41	1.048.484,47	1.010.040,04	1.030.240,84	1.050.845,66

Het aantal VTE dat we inzetten voor SD 1 ligt hoger dan ingeschat in het beleidsplan (6 VTE). Deze SD is de meest uitgebreide en omvat de meeste projecten en activiteiten. Omwille van corona kunnen onze activiteiten binnen in 2021 niet doorgaan. Toch blijft het aantal VTE hoog. 2021 is een jaar waarin we op zoek gaan naar andere manieren van verbinden, zoals stoepbezoeken, belcirkels, SOS-kaartjes, bubbelwandelingen... De coronaregels veranderen vaak, deze werden opgevolgd en telkens via overleg vertaald naar de lokale werking. In 2022 mogen we opnieuw reguliere activiteiten organiseren, waardoor het aantal VTE hoger ligt. De opstart na corona vraagt een extra inspanning van de medewerkers. In 2023-24-25 stabiliseert het aantal VTE opnieuw op 8,5. De projecten in SD1 opgenoemd worden in heel Vlaanderen uitgerold.

Communicatie

Stand van zaken:

- Alle regio's sturen digitale nieuwsbrieven met eenzelfde programma (Actito). Voordeel: uniforme look & feel en centrale opvolging.
- Er is in '23 eenzelfde regionale jaarbrochure met het volledig aanbod.

- Jaarlijks gratis boekje rond thema's van project 'Levenswijsheden' voor alle deelnemers, kalender levenswijsheden.
- Er werd een folder gemaakt rond diversiteit en agisme i.k.v. Samen (K)linken.
- Artikels in ledenmagazine ter promotie van activiteiten /projecten.
- Het beleidsplan werd samengevat in een A5-boekje voor alle medewerkers en vrijwilligers. Het beleidsplan werd voorgesteld aan alle medewerkers en vrijwilligers.
- De nieuwsbrief '10 Gezondheidsweken' heeft 346 abonnees.

Vooruitblik:

- In 2023 nieuwe website
- In 2023 wordt een nieuwe S-Plus voorstellingsfolder gemaakt.

Kennis en informatie

Stand van zaken:

- Binnen de werkgroep groepswerking werd het subsidiesysteem van de groepen aangepast aan de doelstellingen van het beleidsplan.
- Binnen de werkgroep groepswerking werd een visietekst geschreven rond open groepswerking en rond diversiteit en inclusie.
- Binnen de werkgroep groepswerking werd een nieuw huishoudelijk reglement gemaakt dat alle groepen ontvingen.
- Verslagen regionale vrijwilligersparticipatieraden beschikbaar.
- Verslagen werkgroep intervisie beschikbaar.

Vooruitblik:

- Werkgroep intervisie (delen van good practices, bespreken van casussen) loopt verder.
- In 2023 vorming rond maken van newsflashes in Actito.

Kwaliteit

In het kader van de verdere uitrol van de reorganisatie van S-Plus, werden de aanwezige talenten en kwaliteiten van onze medewerkers in beeld gebracht. Gezien de kennis rond kwaliteit onvoldoende voorhanden was, gingen we begin 2022 over tot de aanwerving van een kwaliteits- en beleidsmedewerker.

Stand van zaken:

- Regelmatig overleg met kwaliteitsmedewerkers.
- Op het einde van een activiteit krijgen deelnemers een evaluatieformulier.
- Eén keer per beleidsperiode houden we een tevredenheidsmeting bij de leden.
- Verslag nulmeting/focusgroepen verbondenheid beschikbaar
- Het registratiesysteem dat we gebruiken om kerncijfers van groepen te verzamelen, werd aangepast aan het registreren van niet-leden.
- Het rapport van de bevraging Levenswijsheden is beschikbaar.

Vooruitblik:

- Kwaliteitscontrole als topic in andere werkgroepen.
- Tevredenheidsmeting leden: april 2023 + terugkoppeling resultaten via communicatiekanalen
- Bovenlokale activiteiten worden vanaf 2023 geregistreerd in een nieuwe tool (bovenlokale registratietool)
- Volgende nulmeting verbondenheid in 2024
- We maken een evaluatie van de regionale vrijwilligersparticipatieraden via een bevraging van de deelnemers

Structuur en cultuur

Stand van zaken:

- Samenwerking met Charlotte Brys en Christel Geerts i.k.v. Levenswijsheden
- Verschillende werkgroepen werken deel van de werking uit:
 - Werkgroep aanbod: het laagdrempelige en gezamenlijke aanbod
 - Werkgroep bewegen: 'S-Plus beweegt'
 - Werkgroep Intervisie groepswerking: de werking in de groepen gestroomlijnd over de verschillende regio's
 - Werkgroep kwaliteit: metingen, evaluaties en impact
 - Werkgroep communicatie: communicatieplanning promo activiteiten/vormgeven jaarbrochures
 - Werkgroep vrijwilligersbeleid: bedanking/ vorming /intake/motivatie vrijwilligers
 - Werkgroep innovatie: voorbereiding nieuw beleidsplan

Vooruitblik:

- De werking met werkgroepen wordt geëvalueerd in 2023

Infrastructuur en materiaal

Stand van zaken:

- Verslagen, visieteksten, het huishoudelijk reglement en het subsidiesysteem voor groepen worden bewaard op een schijf die toegankelijk is voor alle werknemers.
- We maken een nieuwe structuur voor onze algemene schijf, aangepast aan de nieuwe structuur van S-Plus (werkgroepen) en de huidige manier van werken.
- We startten met de overstap naar Microsoft 365.

Vooruitblik:

- Gaan verder met de uitrol binnen Microsoft 365 en al haar vernieuwende faciliteiten (bv: alle documenten in de cloud)
- Op zoek naar een ander CRM-systeem
- Online inschrijven meer in de kijker (maar ook telefonisch inschrijven blijft mogelijk)
- Het levensloop- en diversiteitsspel krijgen een update, er wordt nieuw spelmateriaal aangemaakt
- Er wordt materiaal ontwikkeld i.k.v. S-Plus fleurt je buurt op

Strategische Doelstelling 2

De dreiging van de gezondheidskloof is aangepakt door goed geïnformeerde groepen die dicht bij de mensen kennis, informatie en mogelijkheden rond gezondheidsgeletterdheid aanbieden.

Situering en doel

Gezondheid is een kernthema binnen de missie en het beleidsplan van S-Plus. Gezondheidsgeletterdheid staat er expliciet in vermeld. Deze ontwikkeling ligt ons nauw aan het hart. Vanuit onze waarden vinden we dat iedereen een gelijke toegang moet hebben tot een goede gezondheid. S-Plus kan bijdragen aan het dichteren van deze gezondheidskloof. Enerzijds sensibiliseren en informeren we onze mensen en reiken we hen tools aan voor een gezonde levensstijl. Anderzijds oefenen we druk uit op het beleid.

S-Plus kan zo een belangrijke rol spelen in de preventieve gezondheidszorg. Uit onze maatschappelijke contextanalyse en de grote gezondheidsenquête blijkt dat 1 op de 3 Belgen het moeilijk heeft met het begrijpen van medische informatie. In dezelfde enquête worden plussers aangeduid als één van de kwetsbare doelgroepen wat betreft het niveau van hun gezondheidsvaardigheden. Ze begrijpen niet goed wat de dokter hen vertelt, spreken de taal niet goed, kennen de moeilijke woorden niet, en vinden het moeilijk om hun aandoening met een zorgverlener te bespreken. Ook instructies rond medicatie of de opvolging van de behandeling vormen een probleem.

Deze tweede strategische doelstelling omvat de volgende operationele doelstellingen:

OD2.1 S-Plus organiseert aan de hand van een centraal thema jaarlijks 10 leerplatformen in Vlaanderen en Brussel in kader van de gezondheidskloof*.

OD2.2 S-Plus organiseert in Vlaanderen en Brussel minimum 2 grootschalige campagnes tijdens de beleidsperiode. Deze worden door de groepen uitgedragen op lokaal vlak naar leden en niet-leden*.

(*We zullen deze 2 OD's hier samen bespreken, aangezien wij de leerplatformen gekoppeld hebben aan de campagnes.)

Hieronder een greep uit de belangrijkste gedane acties evenals een preview van de volgende jaren.

SD2 OD1 S-Plus organiseert aan de hand van een centraal thema jaarlijks 10 leerplatformen in Vlaanderen en Brussel in kader van de gezondheidskloof en SD2 OD2 S-Plus organiseert in Vlaanderen en Brussel minimum 2 grootschalige campagnes tijdens de beleidsperiode. Deze worden door de groepen uitgedragen op lokaal vlak naar leden en niet-leden.

Sleutelwoorden

Deze operationele doelstellingen vertrekken vanuit onze missie en visie waar we inzetten op gezondheid en welzijn,

aandacht hebben voor kwetsbare groepen, gezondheidszorg toegankelijk en betaalbaar houden.

En vanuit de maatschappelijke actuele context de groeiende gezondheidskloof.

Met deze OD zetten we in op:

- Onze laborol waar we vernieuwende oplossingen zoeken als antwoord op problemen en uitdagingen in de samenleving door nieuwe acties en praktijken op te zetten zodat mensen met lage gezondheidsvaardigheden meer toegang zouden hebben tot het zorgsysteem: door onze tools, door het informeren van zorgverleners en door de samenwerking met de Community Health Workers. We veranderen de spelregel door in te zetten op gezondheidsvaardigheden.
- en onze kritische rol: streven naar toegankelijke en betaalbare gezondheidszorg voor alle plussers

en geven we vorm aan:

- De leerfunctie: levenslang leren, dialoog verbeteren tussen plussers en zorgverleners, plussers aanzetten preventief te werken aan hun gezondheid, betere communicatievaardigheden bij zorgmedewerkers
- en de maatschappelijke bewegingsfunctie: de gedane beleidsaanbevelingen

Situering en doel

Een analyse van de Grote Gezondheidsenquête vormde de basis voor het operationaliseren van de tweede strategische doelstelling. Uit deze enquête bleek dat minstens 1 op de 3 Belgen het moeilijk heeft met het begrijpen van medische informatie. Dat wordt gezondheidsgeletterdheid genoemd: de mate waarin iemand info over gezondheid weet te vinden, kan interpreteren, en vervolgens kan toepassen op het eigen leven. Denk maar aan het voeren van gesprekken met zorgverleners, het maken van keuzes over levensstijl, maar ook bijvoorbeeld aan het kunnen lezen van bijsluiters en het juist gebruiken van medicatie. Verschillende factoren beïnvloeden iemands gezondheidsgeletterdheid en dus gezondheid. Zo verkeren laagopgeleiden over het algemeen in slechtere fysieke en psychische toestand en leven daarom gemiddeld minder lang dan hoger opgeleiden. Ze lijden vaker aan chronische ziekten, stellen hun doktersbezoeken uit, nemen minder vaak deel aan bevolkingsonderzoeken en hebben uiteindelijk een lagere levenskwaliteit. Naast scholingsgraad spelen ook gender, leeftijd, woonplaats, origine en kennis van het Nederlands een aantoonbare rol. Daarom zetten we vanuit deze operationele doelstelling campagnes op die werken aan een samenleving waarin ook mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden gezond kunnen leven en de juiste zorg krijgen. We gebruiken preventieve gezondheidszorg als belangrijke hefboom voor het verbeteren van het individueel niveau van gezondheidsgeletterdheid bij de doelgroep plussers, waardoor ze in staat zijn hun eigen gezondheid te beheren. Op maatschappelijk niveau willen we alle plussers bereiken ongeacht het opleidingsniveau en zorgen we ervoor dat een grote groep in staat is de eigen gezondheid te beheren.

Wat hebben we gedaan?

Campagne Begrijp je dokter

Werken aan gezondheidsgeletterdheid

Samen met Rebelle vzw bundelden we onze sterktes en ontwikkelden samen de eerste fase van 'Begrijp je dokter', een folder met een laagdrempelig stappenplan voor een doktersbezoek en een campagnewebsite. Enerzijds, trachten wij dit te bereiken door middel van een brede sensibiliseringsactie o.a. naar eerstelijnszorgverleners. Anderzijds, werd ook ingespeeld op de noden van plussers en hun omgeving. We sensibiliseren, versterken en ondersteunen deze doelgroep d.m.v. duidelijke, begrijpbare informatie. We beogen met de campagne een gedragsverandering bij zowel patiënten als zorgverleners. 'Begrijp je dokter' bestaat uit verschillende onderdelen: een laagdrempelige folder met een afscheurkaartje met 3 richtvragen. Basis hiervoor is de Ask me 3-methodiek van het [Institute for Healthcare Improvement](https://www.institute-for-healthcare-improvement.org/), ondersteund door een animatiefilmpje en de website www.begrijpiedokter.be.

De folder werd ontwikkeld met als doel bij te dragen aan de gezondheidsgeletterdheid van de doelgroep, aangezien het zowel patiënten informeert als een handig hulpmiddel is bij het bezoek aan de dokter of andere zorgmedewerkers. Het helpt dus bij het ontwikkelen van gezondheidsvaardigheden. De folder is ingedeeld in stappen en brengt verschillende hulpmiddelen samen. Enerzijds, bevat de folder visuele hulpmiddelen zoals een pijnschaal met smileys, een tekening van het lichaam en afbeeldingen van ziektesymptomen.

Anderzijds, zijn er ook tips voor tijdens een consultatie, voorbereidingschecklijsten en voorbeeldvragen. Op de folder staat ook een verwijzing naar de website. Met Begrijp je dokter ondersteunen we dus enerzijds mensen in het communiceren met hun zorgverleners. Anderzijds, is het probleem van gezondheidsgeletterdheid niet alleen een probleem van de patiënt. Ook aan de kant van de zorgverleners moeten inspanningen geleverd worden. Daarom werd de website www.begrijpiedokter.be ontwikkeld waar meer informatie op te vinden is voor zowel patiënten als professionelen: gratis aanvragen folder, getuigenissen, een zelftest, begeleidende tips en een overzicht van bestaande methodieken om te werken aan gezondheidsvaardigheden kunnen hier worden geconsulteerd. Deze website bevat ook het filmpje dat het werken met de folder ondersteunt.

De campagne werd onder andere gepromoot op:

- De inspiratiedag 'Versterken van gezondheidsvaardigheden' van de Stad Gent Dienst Regie Gezondheid en Zorg (25-11-2021).
- In het artsenblad 'In de praktijk' verscheen het sensibiliseringsartikel van S-Plus 'Begrijpt de arts zijn patiënt?'.
- Er werd een artikel op de website van S-Plus geplaatst.
- De campagne verscheen ook in 10 nieuwsbrieven van de eerstelijnszones en op 11 andere websites.

Extern werden de ontwikkelde tools breed verspreid naar zorginstellingen, LDC's en gedeeld via sociale media en print. S-Plus werd partner van de Alliantie

Gezondheidsvaardigheden Nederland. Hier doen we inspiratie en kennis op via de bijeenkomsten en activiteiten van de Alliantie. Ze ondersteunden de verspreiding van onze campagne en de activiteiten zijn ook opgenomen op hun website, nieuwsbrief en hun sociale mediakanalen.

In de maatschappelijke contextanalyse van ons beleidsplan 2021-2025 leest u dat de Vlaamse Overheid verwacht dat de komende jaren de migratie naar Vlaanderen blijft aanhouden. Eén van de grootste barrières voor hen is de taal. Er zijn dus een aantal drempels om deze groep te bereiken. Als pluralistische vereniging vinden we het belangrijk om plussers van verschillende achtergronden te bereiken. Onder meer door de oorlog in Oekraïne en de daaruit volgende vluchtelingenstroom kregen we in 2022 het idee om samen met het Agentschap Integratie en Inburgering onze folder 'Begrijp je dokter' te vertalen (Frans, Engels, Oekraïens, Turks en Arabisch). Vanuit de werkgroep werd in het najaar 2022 ook een extra pakket voor de lokale werking en lokale diensten uitgewerkt.

Samen met FOS, Rebelle en Solidaris formuleerden we in een werkgroep 9 politieke eisen i.k.v. gelijke gezondheid. We willen hiermee beleidsmakers aanzetten tot actie. Dit resulteerde in de campagne Gelijk Maakt Gezond!
<https://www.fos.ngo/gelijkmaaktgezond/>

Campagne uitgedragen op alle niveaus naar leden en niet-leden - 10 leerplatformen

Bereik van Begrijp je dokter

In de evaluatie van de campagne hebben we een overzicht opgenomen van het bereik. De campagne verscheen op:

- De website van S-Plus (www.s-plusvzw.be), Viva-SVV (www.viva-svv.be - nu Rebelle)
- en 11 websites van andere organisaties, enkele voorbeelden:
 - de website van de Vlaamse Ouderenraad
 - de eerstelijnszones
 - de Mantelzorghub
 - de Alliantie Gezondheidsvaardigheden (Nederland)
 - Huisartsenpraktijk d'Oude Brug, enz.

Daarnaast werd de campagne ook gepromoot op:

- de inspiratiedag 'Versterken van gezondheidsvaardigheden' van Stad Gent dienst Regie gezondheid en Zorg
- de Huisartsenconferentie van Domus Medica 'Lage gezondheidsvaardigheden in de huisartsenpraktijk'

De campagne werd opgenomen in:

- het tijdschrift Vizine van Rebelle en S-Plus Mag, tijdschrift van S-Plus
- net als in S-Magazine, ledenmagazine Solidaris
- in de Praktijk, informatieblad artsen van Solidaris
- en in de gezondheidskatern van De Standaard

Voor het project Begrijp je dokter werden in totaal 41.750 folders gedrukt. De folders werden zowel verspreid naar organisaties als naar individuen na aanvraag. We verspreiden 9.585 folders naar organisaties:

- de meeste folders gingen naar Ligo's (centra Basiseducatie), CVO's (centra volwassenenonderwijs) en wijkgezondheidscentra.
- 665 folders werden aangevraagd door de lokale S-Plusgroepen
- 755 folders gingen naar woonzorgcentra
- 705 naar bibliotheken
- 535 naar lokale dienstencentra
- 125 naar ziekenhuizen
- 125 naar eerstelijnsmedewerkers
- 95 naar OCMW's
- 1.380 folders werden naar andere organisaties opgestuurd (Gemeenten, Rode Kruis, i-mens, ziekenhuizen, geestelijke gezondheidscentra en lokale opvangcentra)

We organiseerden 10 vrijwilligersparticipatieraden, dit zijn onze leerplatformen, waar het pakket (methodiek: lezing, PowerPoint, interactief) Begrijp je dokter werd gebracht door de educatieve medewerkers, die hier zelf eerst een train-the-trainer rond kregen.

Wat hebben we geleerd?

In OD2.1 voorzagen we om op actieniveau, jaarlijks een actueel en relevant thema te bepalen. We zijn afgestapt van het werken met korte, jaarlijkse campagnes. We realiseerden ons al snel dat de nood aan Begrijp je dokter groot was en dit tijd nodig heeft om impact te creëren tot op buurtniveau. Daarom zijn we afgestapt van het idee van een jaarlijkse campagne en kiezen we bewust om over meerdere jaren te werken om meer impact te hebben. Uit de impactmeting met professionelen blijkt een gecreëerde verhoogde bewustwording van de problematiek bij eerstelijnszorgverleners, zodat zij op een toegankelijker communicatie met de patiënten kunnen inspelen én blijkt vergrote gezondheidsvaardigheden bij de patiënten door het gebruik van de aangeboden tools.

Wat gaan we nog doen?

Volgende stap is het uitrollen van het educatief pakket in 2023 in de lokale groepen. We zullen eveneens de impact van de campagne op de deelnemers meten. Tijdens heel de beleidsperiode blijft de website online en actueel gehouden.

We zijn ons ervan bewust dat de meest kwetsbaren in de samenleving bereiken niet evident is. Daarom richten we ons in 2023 naar het brede publiek en zetten we een samenwerking op met Community Health Workers. Eind 2022 werd de campagne voorgesteld aan de provinciale Community Health Workers werkingen. Zij hebben de taak om kwetsbare mensen te informeren en de weg te wijzen naar de Belgische gezondheidszorg. Via deze weg leren ze ook S-Plus kennen. De community health workers nemen de folders mee tijdens hun bezoeken aan hun cliënten. De tools waren goed bruikbaar. Ook de vertalingen werden als zeer nuttig bevonden.

In 2023 wordt eveneens het pakket Begrijp je dokter uitgerold naar de lokale groepen en werken we de tweede campagne, zoals voorzien in SD2 OD2, Betaalbare Zorg uit. Dit is het jaarthema van onze samenwerkingspartner Solidaris. We maken hiervan een spin-off voor onze

doelgroep. Waarom de keuze voor deze tweede campagne? Uit de bevraging van onze plussers voor ons verkiezingsmemorandum 2024, scoorde het thema Zorg & Gezondheid en de betaalbaarheid en toegankelijkheid ervan het hoogst. Dit verbaast ons niet na de coronacrisis en de daaropvolgende financiële crisis. Facturen stijgen voor iedereen. Nu al stelt 5 % van de bevolking gezondheidszorgen uit. Doel van de nieuwe campagne is om a.d.h.v. laagdrempelige tips hun gezondheidsbudget terug te dringen.

9.585

Folders naar organisaties

7.885

Folder op aanvraag via website

18.022

Bezoekers website

875

Kijkers animatiefilmpje

Zakelijke fiche SD 2

SD2	2021	2022	2023	2024	2025
PERONEELSINZET	5,5 VTE	3 VTE	3,25 VTE	3,25 VTE	3,25 VTE
INZET WERKINGSMIDDELEN	545.413,48	342.884,40	378.887,26	386.465,01	394.194,31

Omdat Begrijp je dokter in samenwerking met Rebelle wordt opgestart, kunnen we ons aantal VTE iets lager zetten dan in het beleidsplan vooropgesteld (6,2 VTE).

In 2021 wordt de campagne 'Begrijp je dokter' helemaal uitgewerkt en intern en extern uitgerold. De educatieve medewerkers spelen een sleutelrol in de interne uitrol. In 2022 werken we aan de vertalingen en het pakket 'Begrijp je dokter'. Het aantal VTE daalt, omdat dit deel vooral op het landelijk secretariaat wordt uitgewerkt, de educatieven volgen de train-de-trainer en starten de uitrol naar de groepen. In 2023 stijgt het aantal VTE licht, het educatief pakket staat op de planning van verschillende groepen. Ter promotie van de vertalingen worden mailings (extern) verstuurd. We zetten een samenwerking op met de Community Health Workers. Ook starten we met de tweede campagne 'Betaalbare zorg'. In 2024-2025 werken we op dezelfde manier verder. Het pakket 'Begrijp je dokter' wordt nog steeds aangeboden. Daarnaast wordt het educatief pakket 'Betaalbare zorg' uitgerold. Beide campagnes worden vanuit verschillende invalshoeken in onze communicatie meegenomen. We houden de campagnewebsite 'Begrijp je dokter' up-to-date.

Communicatie

Stand van zaken

- Aanmaken campagnewebsite/filmpje/folder Begrijp je dokter (leermateriaal / promo)
- Brede interne en externe mailing om campagne/pakket Begrijp je dokter bekend te maken
- In 2023 loopt er een sensibiliseringsreeks in S-Plus Mag rond de tweede campagne Betaalbare zorg

Vooruitblik

- Externe mailing om vertalingen Begrijp je dokter te promoten (voorjaar 2023)
- Interne promo voor educatief pakket Betaalbare zorg opzetten

Kennis en informatie

Stand van zaken

- Oprichten werkgroep i.f.v. Begrijp je dokter
- Train-de-trainer i.k.v. educatief pakket Begrijp je dokter

Vooruitblik

- Train-de-trainer i.k.v. educatief pakket Betaalbare zorg

Structuur en cultuur

Stand van zaken

- Samenwerking met Rebelle en FOS i.k.v. Begrijp je dokter
- Lidmaatschap van de Alliantie Gezondheidsvaardigheden i.k.v. Begrijp je dokter
- Samenwerking met Agentschap voor Inburgering en integratie i.k.v. vertalingen Begrijp je dokter
- Samenwerking met Solidaris i.k.v. Betaalbare Zorg

Vooruitblik

- De eerste gesprekken met Community Health Workers voor een samenwerking rond de vertalingen van Begrijp je dokter zijn gezet. Samenwerking wordt verder uitgediept in 2023.

Kwaliteit

Stand van zaken

- Bevraging bij professionelen over het gebruik van de folder i.k.v. Begrijp je dokter
- De campagne Begrijp je dokter richt zich zowel naar patiënten als naar zorgverleners. Voor patiënten werd een folder en een filmpje ontwikkeld. Voor zorgverleners werden verschillende methodieken gebundeld om met lagere gezondheidsvaardigheden om te gaan.

Vooruitblik

- Bevraging deelnemers educatief pakket 'Begrijp je dokter'
- Bevraging deelnemers educatief pakket 'Betaalbare zorg'

Infrastructuur en materiaal

Stand van zaken

- De campagne en het educatief pakket Begrijp je dokter werden via de leerplatformen voorgesteld aan de bestuursvrijwilligers van S-Plus

- Bestaande pakketten worden up-to-date gehouden en aangeboden aan de groepen (leermateriaal)
- Het campagnemateriaal (folder Begrijp je dokter) wordt gratis ter beschikking gesteld aan de deelnemers (leermateriaal)
- De campagnesite wordt up-to-date gehouden

Vooruitblik

- Het pakket betaalbare zorg staat op de agenda van de leerplatformen van de vrijwilligersparticipatieraden

Strategische doelstelling 3

Gedurende de gehele beleidsperiode is er outreachend naar eenzame plussers gewerkt. Enerzijds ondersteunen we onze lokale groepen met tools om bruggen te bouwen met eenzame plussers door nieuwe samenwerkingen aan te gaan. Anderzijds is er verbinding gemaakt door met opgeleide vrijwilligers eenzame plussers te bezoeken om ze actief bij de werking te betrekken.

Situering en doel

S-Plus heeft in haar socio-culturele opdracht ook aandacht voor kwetsbare senioren. Deze derde doelstelling vertrekt vanuit onze maatschappelijke contextanalyse i.k.v. individualisering. We werken aan het complex vraagstuk van eenzaamheid bij plussers. Want eenzaamheid is in onze huidige samenleving een groeiende realiteit. Het komt voor in alle leeftijdscategorieën, zo ook bij plussers.

S-Plus pakt de eenzaamheid aan met initiatieven naar de kwetsbare plussers en naar alleenstaanden. Het opsporen van eenzame senioren is een uitdaging en vraagt om samenwerking op lokaal vlak. Onze lokale groepswerking speelt hier een belangrijke rol. De vrijwilligers van de groepen staan dicht bij de mensen in hun buurt en zijn een aanspreekpunt voor hen. Het creëren van een zorgzame buurt en alerte vrijwilligers zijn belangrijk bij het aanpakken van eenzaamheid.

Deze derde strategische doelstelling omvat de volgende operationele doelstellingen:

- OD3.1. S-Plus heeft in 2021 tools ontwikkeld om eenzame plussers bij de werking te betrekken
- OD3.2. S-Plus heeft in 2023 opgeleide vrijwilligers die verbinding maken met eenzame plussers

Hieronder een greep uit de belangrijkste gedane acties evenals een preview van de volgende jaren.

OD3.1. S-Plus heeft in 2021 tools ontwikkeld om eenzame plussers bij de werking te betrekken.

Sleutelwoorden

Deze operationele doestelling vertrekt vanuit onze missie en visie waar we inzetten op aandacht voor kwetsbare plussers,

wel in ons vel en de kernwaarde openstaan met respect voor iedereen. En vanuit de maatschappelijke actuele context: participatiesamenleving, druk op mantelzorgers, langer zelfstandig thuis, meer eenzaamheid en meer alleenstaande plussers.

Met deze OD zetten we in op:

- Onze laborol: hier gaan we aan de slag met het naar fenomeen van eenzaamheid bij plussers dat grote gevolgen heeft op de kwaliteit van leven. Dé eenzaamheid bij ouderen oplossen kan niemand, maar we veranderen de spelregel door kwetsbare mensen hun eenzaamheid te doorbreken. Daar kunnen we wel een tandje bijsteken. We formuleren vernieuwende oplossingen en praktijken als antwoord. Waar we kunnen werken we bottom-up, vertrekken we vanuit hun waarden en toetsen af bij doelgroep.
- Onze verbindende rol: volwaardige participatie in de samenleving, bewustmaking en ontwikkeling vaardigheden, stereotypes over ouderen in de samenleving tegengaan en geven we vorm aan de gemeenschapsvormende functie: verbinden van doelgroepen die dreigen te vereenzamen met de samenleving.

Situering en doel

Deze doelstelling vertrekt vanuit de maatschappelijke context in ons beleidsplan i.k.v. de gezondheidskloof. Een slechte gezondheid zorgt ervoor dat mensen minder participeren aan de maatschappij. Dat zorgt er dan weer voor dat ze minder sociale contacten hebben, en uiteindelijk een grotere kans maken op meer eenzaamheid en sociaal isolement (welzijn). (Hoeymans, 2009 en Hoeymans, Timmermans, de Klerk et al., 2005). In het nieuwe dementieplan Vlaanderen lezen we dat Vlaanderen en het Brusselse Gewest 141.000 mensen met dementie tellen en dat het aantal zal volgens prognoses meer dan verdubbelen tot 283 000 in 2070. Problemen van eenzaamheid, isolatie, negatief zelfbeeld, gebrek aan verbondenheid en aangepaste activiteiten voor personen met dementie en hun mantelzorgers, zetten S-Plus aan tot actie. In navolging van ons vorig beleidsplan en het laboproject Integratie van personen met dementie en hun mantelzorgers in de S-Plus groep Zwevegem in West-Vlaanderen, bouwen we in deze doelstelling verder aan projecten voor deze doelgroep. Er ontstonden nieuwe ideeën en proefprojecten: de Zorgmoatjes, de Maakmoatjes en de Leesmoatjes. Wél met aanpassing van onze visie na evaluatie met de betrokken vrijwilligers van het proefproject Zwevegem. Daar waar we tijdens de vorige beleidsperiode overtuigd waren van inclusieve vrije tijd van personen met dementie en hun mantelzorgers in onze reguliere activiteiten, hebben we dit uitgangspunt moeten bijstellen. Onze vrijwilligers gingen op bezoek bij deelnemende personen met dementie en de mantelzorgers om de activiteiten te evalueren. Ze kregen mee dat de aangepaste reguliere activiteiten toch vaak te druk en te overrompend waren voor hen.

Wat hebben we gedaan?

1. Zorgmoatjes - Maakmoatjes

Labowerking Personen met dementie en hun mantelzorgers

We namen deel aan de studiedag 'Cultuur en dementie in verbinding – een kunst' in het Provinciehuis Leuven, om meer te leren over het plannen en organiseren van activiteiten voor mensen met dementie. We lieten ons ook inspireren door het adviesrapport Dementia in cultural mediation.

Het gaf ons inzichten en aanbevelingen over het organiseren van (culturele) activiteiten voor mensen met dementie en hun mantelzorgers.

We willen via verschillende proefprojecten een alternatief aanbod uitwerken en met de opgebouwde ervaringen en

expertise verder aan de slag gaan. Als persoon met dementie wil je het gevoel hebben dat je er nog bij hoort en kan deelnemen aan een vrijetijdsaanbod en sociaal contact. Dit geldt trouwens net zo voor de mantelzorgers. Ook zij hebben recht om te kunnen zijn wie ze zijn, en niet te verengen tot enkel 'zorgers'. Met het laboproject Zorgmoatjes kunnen zowel de personen met dementie als hun mantelzorgers blijven wie ze zijn. In 2021 zijn we gestart met sensibilisering rond het thema dementie. Met de film 'Liefde in tijden van jongdementie' en lezingen van Els Messelis, gerontoloog en schrijfster, gaven we op een positieve manier aandacht aan dit onderwerp. Na de uiteenzetting was er ruimte voor vraagstelling en werd er nagepraat. In 2021 dienden we het project in bij de Warmste Week en werd het 1 van de 200 gekozen projecten.

Zorgmoatjes van S-Plus zijn vrijwilligers die zich inzetten om personen met dementie via en samen met hun mantelzorgers te activeren door verbindende activiteiten. Door ontmoeting te creëren, treden ze uit hun passieve positie.

We willen hiermee 4 doelstellingen bereiken, namelijk:

- personen met dementie en hun mantelzorgers uit hun sociaal isolement halen
- het taboe rond dementie doorbreken
- de mantelzorgers ondersteunen en ontlasten
- ontmoeting en ervaringsuitwisseling tussen mantelzorgers stimuleren

Als mantelzorgers heb je een groter risico om sociaal geïsoleerd te geraken. Via ontmoetingen willen we informatie en ervaringen uitwisselen tussen mantelzorgers. Mantelzorgers vinden steun bij elkaar en putten kracht uit het verhaal van een ander. Daarnaast is de diagnose van dementie vaak ingrijpend voor de relatie tussen mantelzorgers en de persoon met dementie. Ook aan die

relatie onderling willen we werken. Het vinden van vrijwilligers was niet zo evident. Daarom hebben we in het voorjaar van 2022 hier actief op ingezet. We maakten een vrijwilligersvacature op en een flyer, publiceerden artikels in ons magazine en in het ledenmagazine van onze samenwerkingspartner Solidaris, er verscheen een artikel in de nieuwsbrief van de Vlaamse Ouderenraad en deden een oproep via Facebook en onze website.

Het laboproject Zorgmoatjes kende ook een sneeuwbal-effect. Er ontstonden nieuwe ideeën en proefprojecten: de Maakmoatjes en de Leesmoatjes. Maakmoatjes maken voelmateriaal voor personen met dementie. Door het in groep maken van voelmateriaal (voelschorten, voelkussens, Vinnie de vis ...) wordt er over dementie gepraat en wordt het onderwerp bespreekbaar. De deelnemers kunnen mantelzorgers zijn, maar iedereen is welkom. Het voelmateriaal dient om personen met dementie uit hun cocon te halen, de zintuigen te prikkelen of om rust te brengen.

Er werden activiteiten georganiseerd in 2022 vanuit de vrijwilligers (Zorgmoatjes) zelf, en er werden activiteiten in ons aanbod opgenomen:

- Mantelzorgcafé Zorgmoatjes Zwevegem 'Zorg goed voor jezelf'. Doel is mantelzorgers bij elkaar brengen, uit hun isolement halen en dementie en zorg bespreekbaar maken. Dit is 1 maal doorgegaan met 20 deelnemers.
- Reminiscentiespel voor mantelzorgers en personen met dementie (doelstelling mantelzorgers en personen met dementie uit isolement halen). Dit is 6 keer doorgegaan met 167 deelnemers.
- Film 'Liefde in tijden van jongdementie' met nabespreking (doelstelling taboe doorbreken en bespreekbaar maken) doelgroep iedereen, maar specifiek mantelzorgers. 3 maal vertoond met 86 deelnemers.
- Meet me @ Middelheim: wandeling met gids voor personen met dementie en hun mantelzorgers (doelstelling personen met dementie en hun mantelzorgers uit hun isolement halen en mantelzorgers ontlasten). Hieraan hebben 10 personen deelgenomen.
- Maakmoatjes maken bij Wol en Koffie hulpmiddelen voor personen met dementie (doelstelling taboe dementie doorbreken, extra doel met hulpmiddelen personen met dementie uit hun isolement halen). Er waren 210 activiteiten met 1.245 deelnemers.
- Mantelzorgcafés i.s.m. Coponcho (mantelzorgvereniging). Deze zijn 12 keer doorgegaan met 165 deelnemers.

Wat hebben we geleerd?

We leerden dat het zeer moeilijk was om reguliere activiteiten van de lokale groep aan te passen aan de dagelijkse realiteit en capaciteiten van mensen met dementie. We gaan dit in de verdere uitrol van het project dan ook loslaten en onze focus verleggen.

Mensen met dementie bereiken in de WZC is makkelijk, maar de mensen met dementie en hun

mantelzorger die nog thuis wonen, wat de meerderheid is, is moeilijker. De mensen met dementie en hun mantelzorger stimuleren om te blijven participeren is dus een grote uitdaging. Bij de aangeboden activiteiten hebben we geleerd dat voornamelijk de infosessies, de wandelingen en herinneringsactiviteiten in trek zijn.

Wat gaan we nog doen?

We blijven inzetten op sensibilisering rond dementie binnen onze eigen lokale groepen. We blijven experimenteren met het opzetten van activiteiten in ons aanbod gericht op mantelzorgers en hun persoon met dementie. Hier zullen we de nadruk leggen op herinnering, wandelen en het stimuleren van de zintuigen.

Leesmoatjes start in 2023. Leesmoatjes zijn vrijwilligers die voorlezen aan mensen met dementie. We voorzien in 2023 een opleiding 'Hoe voorlezen aan personen met dementie?'. We doen hiervoor een oproep naar nieuwe vrijwilligers en praten met onze voorleesvrijwilligers die de Knipselkrant voorlezen in woonzorgcentra, om te kijken of hier eventueel interesse en geschikte profielen tussen zitten.

We willen de komende jaren nog meer expliciet inzetten op uitwisseling en lotgenotengesprekken voeren. Zo organiseren we onder andere infosessies in samenwerking met Coponcho gericht op het informeren van mantelzorgers, waar de personen met dementie zelf ook welkom zijn.

2. Apero Solo

Labowerking voor alleenstaanden

Situering en doel

Onze maatschappelijke context toont een toename van eenpersoonshuishoudens, meer echtscheidingen bij plussers en dus ook een toename van meer alleenstaande plussers.

Heel wat ouderen zijn alleenstaand. De groep van

alleenstaanden is zeer ruim, niet elke alleenstaande is single of op zoek naar een partner, maar als alleenstaande bots je wel tegen

24
VRIJDAG 24 MAART 2023 VAN 16:30 - 23:00
Apero Solo

dezelfde problemen en vooroordelen op. We willen deze doelgroep uiteraard betrekken in onze reguliere werking, waar ze al massaal aan deelnemen, maar we willen ook dit extraatje, om hen een hart onder de riem te steken, te verbinden met elkaar en hen te ondersteunen en versterken in gemeenschappelijke eisen.

Apero Solo is een broedplaats voor alleenstaanden. Ze kunnen zowel single zijn, als alleenwonend, soms beide, maar wel alleengaand. We werken bottom-up in groepen en vertrekken van waar ze zelf nood aan hebben.

Apero Solo is geen datingcafé, maar vrijdagse aperitieven voor die alleengaanden. Wij maken het gezellig met een hapje en een drankje. De hapjes maken we samen, de babbels komen van henzelf. Over de dingen die hen verbinden. Vanuit de groep kunnen wij luisteren naar de verhalen en noden. Voorstellen rond activiteiten om samen te doen? Hebben ze zelf ideeën over hoe we het beleid

kunnen wakker schudden rond alleenstaanden? Een actiegroep voor rechten van singles? Het kan allemaal.

Wat hebben we gedaan?

S-Plus organiseerde tijdens de beleidsperiode reeds activiteiten voor alleenstaanden, maar minder gestructureerd en we moeten toegeven, niet altijd met groot succes.

Wat hebben we geleerd?

Na evaluatie in de werkgroep kwetsbaren en gesprekken met alleenstaanden, willen we het tijdens deze beleidsperiode anders aanpakken, bottom-up, vanuit henzelf. We hebben zelf geen activiteiten ingevuld. We willen hen eerst beter leren kennen, naar hun noden luisteren, faciliteren en zien wat er ontstaat (laborol).

Wat gaan we nog doen?

Startschot van Apero Solo is in 2023. Op 24 maart komen op 5 plaatsen tegelijk in de Vlaamse provincies singles samen om dit verder vorm te geven.

3. Ijsbreker

Labowerking voor eenzame plussers

Situering en doel

Het vertrekpunt voor deze labowerking ligt in het project 'Full Buddy' dat liep in jaar 2018-2019. Samen met de Buddyvrijwilligers werd een evaluatie gemaakt na 1 jaar werking Full Buddy in samenwerking met de VUB. Het uitgangspunt van Full Buddy was om op basis van vragenlijsten samengesteld door de VUB, plussers in eenzaamheid te bezoeken en te 'detecteren'. Uit de evaluatie met de vrijwilligers blijkt dat deze werkmethode zeer tijdrovend is. Het voorbereiden van het bezoek, het maken van afspraken, de bezoeken zelf, de zeer lange vragenlijst en het ingeven van de antwoorden ervan is niet evident en maakte ook dat vrijwilligers afhaakten. Dit doet niets af aan het doel van het project. Maar toch kwam de vraag of er geen eenvoudigere manier is, om hetzelfde doel te bereiken. Eenzame, passieve plussers betrekken bij de samenleving. De stafmedewerker Aanbod maakte een samenvatting 'Eenzaamheid bij ouderen', een analyse op basis van 18 jaar ouderenbehoefteonderzoeken in Vlaanderen van Nico De Witte en Dominique Verté. De werkgroep Kwetsbaren ging hiermee aan de slag. Zo ontstond het laboproject Ijsbreker, waarbij we ons lieten inspireren door de feedback van onze SOS-kaartjes ten tijde van de lockdown in 2020. Plussers konden hierop aanduiden of ze nood hadden aan een luisterend oor. We onderzochten of we een signaalkaart eenzaamheid kunnen verdelen in kwetsbare buurten en de gekoppelde actie ruimer maken dan alleen een luisterend oor.

Het project stelt zich tot doel het ontwikkelen van een tool en methodieken die een bijdrage leveren aan het versterken van het sociaal netwerk van thuiswonende, verbinden van

eenzame plussers en dat de lokale groepen zich moeten openstellen.

Met Ijsbreker wil S-Plus eveneens plussers uit hun sociaal isolement halen. Eenzaamheid bij senioren is een pijnlijk en moeilijk probleem binnen onze samenleving. Met onze Ijsbrekerkaartjes willen we de eenzame, thuiswonende, moeilijkere te bereiken plussers kans geven om hun wensen en noden te communiceren. Ook introduceren we S-Plus, nemen drempels weg en faciliteren om kennis te maken met een groep in hun buurt. Samen met de vrijwilligers en de werkgroep kreeg dit project en het kaartje vorm.

Wat hebben we gedaan

Na een selectie met verschillende parameters werden er 5 proefgemeenten geselecteerd. Er werd contact opgenomen met de plaatselijke S-Plus groepen. In een werkgroep werden de Ijsbrekerkaartjes ontworpen, de boxen om de kaartjes te verzamelen, een checklist voor de groepen en een brief met uitleg opgemaakt. De projectfiche ligt klaar om van start te kunnen gaan.

Wat hebben we geleerd?

Het bereiken van de juiste doelgroep is moeilijk, en daarom was het belangrijk om te werken met de juiste parameters en op zoek te gaan naar de juiste partners. Eerstelijnsdiensten en -zorgverleners zijn hierbij zeer belangrijk. Zij zullen in de testfase betrokken worden.

Wat gaan we nog doen?

De uitvoering van de piloot fase van het project is gepland van juni 2023 tot juni 2024 in 5 proefgemeenten van Vlaanderen. Na evaluatie, feedback en eventuele bijsturing, kijken we hoe we dit breed kunnen uitrollen naar de rest van Vlaanderen in 2024 en 2025.

SD3 OD2. S-Plus heeft in 2023 opgeleide vrijwilligers die verbinding maken met eenzame plussers

Wat hebben we gedaan?

Belangrijke voorwaarde voor het staan of vallen van deze proefprojecten is het vinden van vrijwilligers. Daarom hebben we in het voorjaar van 2022 hier actief op ingezet. We maakten vrijwilligersvacatures, flyers, publiceerden artikels in ons magazine en in het ledenmagazine van onze samenwerkingspartner Solidaris. Er verscheen ook een artikel in de nieuwsbrief van de Vlaamse Ouderenraad en we deden een oproep via Facebook en onze website.

Wat hebben we geleerd?

Het zoeken en voornamelijk vinden van vrijwilligers verloopt moeizaam. Daarom ontstond het idee om uit de positieve resultaten van de tevredenheidsmeting vrijwilligersquotes te halen en te gebruiken om nieuwe vrijwilligers aan te trekken. Gevoel van peers, nabijheid en vertrouwelijkheid inzetten als antwoord in het zoeken naar vrijwilligers voor Zorgmoatjes. Bij het rekruteren van vrijwilligers, buiten de lokale groepen, staan we voor de moeilijkheid dat er vanuit

potentiële vrijwilligers een grote verwachting is naar vergoeding. Bij een oproep naar vrijwilligers bij Zorgmoatjes zijn er in eerste instantie veel reacties, maar vanaf dat de mensen vernemen dat er enkel een verplaatsingsvergoeding kan geboden worden (en het bij de Maakmoatjes zelfs enkel om de activiteit en het engagement van het maken van voelmateriaal gaat) haken er velen af.

Wat gaan we nog doen?

In 2023 zijn er activiteiten opgenomen die kaderen rond dementie. We blijven inzetten op participatie van personen met dementie en hun mantelzorg. Voornamelijk sensibilisering blijft op het programma staan. Onze aandacht blijft gaan naar het gericht werven van vrijwilligers via vrijwilligersvacatures op onze website en FB, maar ook via vrijwilligerswerk.be, 11.be en Coponcho. We evalueren eind 2023 of het project in 2024-2025 wordt verdergezet, of als themawerking wordt opgenomen in het aanbod.

Zakelijke fiche SD 3

SD3	2021	2022	2023	2024	2025
PERSONEELSINZET	3 VTE	2 VTE	5 VTE	5 VTE	5 VTE
INZET WERKINGSMIDDELEN	299.885,96	233.470,05	595.348,63	607.255,60	619.400,71

Voor SD3 hebben we minder VTE voorzien dan in het beleidsplan vooropgesteld (7 VTE).

Omwille van corona kunnen we de doelstelling naar kwetsbare ouderen niet uitvoeren zoals gepland in 2021. Net deze doelgroep is dan moeilijk bereikbaar. Het project Zorgmoatjes wordt grondig voorbereid. In 2022 starten we met Zorgmoatjes en Maakmoatjes. De verderzetting van het project Full Buddy, zoals aangegeven in OD 3.2 werd negatief geadviseerd door onze vrijwilligers. De personeelsinzet voor Ijsbreker is minder zwaar dan voor Full Buddy. In 2023 werken we verder aan Zorgmoatjes, Maakmoatjes en Leesmoatjes en starten we met Aperio Solo en Ijsbreker. De projecten worden geëvalueerd en verdergezet in 2024 en 2025.

Communicatie

Stand van zaken

- Opmaak vrijwilligersvacature + verspreiding via communicatiekanalen.
- We passen de verspreiding van onze communicatie aan de doelgroep van het project aan. Zo verspreiden we communicatie naar kwetsbare groepen (eenzamen) via openbare plaatsen (Ijsbreker) of via een bijlage bij S-Plus Mag (SOS-kaartjes, Praatkaartje Levenseinde).

Vooruitblik

- Voor Ijsbreker worden kaartjes + inzamelboxen ontwikkeld (voorjaar 2023)

Kennis en informatie

Stand van zaken

- Minimum twee educatieve medewerkers groeiden via inhoudelijke bijscholing en expertise door tot themacoaches van werkgroepen (Dementie en mantelzorg/Kwetsbare ouderen).

- Er werd een visietekst rond vrijwilligersbeleid uitgeschreven.

Vooruitblik

- Er wordt een opleiding georganiseerd voor Leesmaatjes (voorlezen aan pmd)

Kwaliteit

Stand van zaken

- S-Plus kan vandaag beroep doen op 4 vrijwilligers voor het project Zorgmaatjes.
- In 2022 werd de tevredenheid van onze vrijwilligers bevestigd. De resultaten werden verzameld in een rapport.

Vooruitblik

- De tevredenheid van de deelnemers aan Apero Solo wordt gemeten.
- Werkgroep vrijwilligers: bedanking, begeleiding, onthaalmap.

Structuur en cultuur

Stand van zaken

- De projecten uit SD3 worden uitgewerkt binnen de werkgroep 'Kwetsbare ouderen'.
- De werkgroep vrijwilligersbeleid buigt zich over het stroomlijnen van de vrijwilligerswerking van S-Plus.

Vooruitblik

- In kader van Ijsbreker zetten we een samenwerking op met eerstelijnsdiensten.

Infrastructuur en materiaal

Stand van zaken

- Vrijwilligersvacature is beschikbaar op de website.
- Projectfiches Ijsbreker en Zorgmaatjes, Maakmaatjes, Leesmaatjes en activiteitenfiche Apero Solo ter beschikking op een gedeelde schijf.

Vooruitblik

- Het materiaal voor Ijsbreker is ter beschikking vanaf voorjaar 2023.

Strategische doelstelling 4

Plussers zijn digitaal vaardig en kunnen digitaal participeren in de maatschappij.

Situering en doel

De vierde doelstelling vertrekt vanuit onze maatschappelijke contextanalyse i.k.v. digitalisering. S-Plus onderkent het belang van de digitalisering en werkt mee om de digitale kloof te verkleinen. We komen hiermee tegemoet aan een beleidsprioriteit van de Vlaamse overheid en van heel wat sectoren. Plussers die niet volgen of niet kunnen volgen, dreigen heel wat te verliezen. Denk maar aan de digidwang van steeds meer of alleen digitale doktersafspraken, online bankieren, ontmoetingsmomenten of premies die uitsluitend digitaal aangevraagd kunnen worden ... Deze technologische ontwikkelingen vergroten de kwetsbaarheid van plussers. Daarom is het voor onze vereniging des te belangrijker om

in te zetten op digitale inclusie. Corona werkte ook als een technologische stroomversneller. We zetten meer in op het gebruik van QR-codes, bestellen online eten, betalen tickets van bus en trein digitaal, enz. Tijdens deze crisis zijn bedrijven, dienstverleners en de overheid ook snel overgeschakeld naar digitale vormen van communicatie en dienstverlening. Corona bracht aan het licht hoe actueel en essentieel digitale inclusie is. Want deelnemen aan de samenleving moet een recht zijn. Het is onze plicht en deze van de overheid om hiervoor te zorgen.

Als een missie- en waarden gedreven organisatie dragen we bij tot een democratische, duurzame, inclusieve en solidaire samenleving door de verbindende, de kritische en de laboratoriumrol hier actief op te nemen.

“De helft van de senioren is niet in staat berichten te versturen of te videochatten.”

L. Demarez - mediaprofessor U-Gent 2020.

Deze vierde strategische doelstelling omvat de volgende operationele doelstellingen:

- OD 4.1. In 2023 heeft S-Plus 24 opgeleide vrijwilligers in haar regiowerkingen, die de digitale participatie van plussers versterken.
- OD 4.2. S-Plus heeft tegen het einde van de beleidsperiode in haar regio's 12 fysieke groepen die plussers ondersteunen bij hun vragen over de digitale wereld en 1 overkoepelende digitale groep.

In dit hoofdstuk volgen voorbeelden van de acties die in het eerste en tweede jaar van de nieuwe beleidsperiode 2021-2025 onder doelstelling 4 zijn ondernomen en kijken we vooruit naar wat u nog kan verwachten. We bespreken OD1 en OD2 samen, omdat ze inherent tot dezelfde doelstelling behoren.

SD4 OD1 In 2023 hebben we 24 opgeleide vrijwilligers in de regio-werkingen, die de digitale participatie van plussers versterken en

SD4 OD2 Tegen 2025 hebben we 12 fysieke groepen en 1 overkoepelende digitale groep.

Sleutelwoorden

Deze operationele doelstellingen vertrekken vanuit onze missie en visie waar we inzetten op iedereen mee, het creëren van ruimte om te leren en de kernwaarde participatie en respect voor iedereen. En vanuit de maatschappelijke actuele context de digitaliseringskloof.

Met deze OD's zetten we in op:

- Onze laborol: hier gaan we aan de slag met het bestrijden van ongelijkheid van plussers in de informatie- en netwerksamenleving door ons te richten op het verbeteren van vaardigheden en gebruik van ICT bij onze doelgroep. We werken vernieuwende oplossingen en praktijken uit als antwoord op de digitaliseringskloof door peer to peer en bottom up te

werken met vrijwilligers en deelnemers. We veranderen de spelregel door in te zetten op digitalisering.

- Onze verbindende rol: volwaardige participatie in de samenleving, bewustmaking en ontwikkeling van vaardigheden, stereotypes over ouderen in de samenleving tegengaan

en geven we vorm aan de leerfunctie: sociaal leren en peer-to-peer.

Situering en doel

Vanuit de maatschappelijke context de digitaliseringskloof en digitaliseringsproblemen van onze plussers die we oppikken tijdens onze contacten, zetten we S-Plus Klinkt op. We werken innoverend via peer-to-peer, voor en door ouderen. Uit gesprekken met onze plussers vernemen we dat:

- ze dikwijls hulp aan de kleinkinderen of andere jongeren vragen, maar dat dit voor hen niet evident is.
- het te snel gaat met afstand en ruis.
- veel deelnemers de vreugde omtrent de digitalisering niet delen.
- bang zijn voor het 'nieuwe' en het overwinnen van obstakels.
- maar ook dat zij een persoon naast zich nodig hebben die hen op hun tempo, in begrijpbare taal digitale behendigheid aanleert, want desondanks hun zelfredzaamheid schieten heel wat vaardigheden tekort.
- dit zorgt voor frustratie en ontgoocheling, omdat ze hierdoor bepaalde verrichtingen niet zelfstandig kunnen uitvoeren.
- zij hulp inschakelen van kinderen en kleinkinderen bij bv. het digitaal uitvoeren van bankzaken, omdat fysieke bankkantoren ook steeds meer uit beeld verdwijnen.

Er is dus werk aan de winkel voor S-Plus. Want ICT is vandaag in alle sectoren aanwezig, wat maakt dat plussers op heel wat terreinen van het maatschappelijke leven risico lopen uit de boot te vallen. De coronacrisis heeft de samenleving geleerd dat het niet voor iedereen evident is om deel uit te maken van een maatschappij waar digitale deskundigheid vereist wordt en dat de hulp, om de juiste weg te vinden, vaak uitblijft.

Daarom koos S-Plus voor het opzetten van een laboproject in de regiowerking West-Vlaanderen. We laten plussers aan elkaar uitleg geven. Dit geeft ruimte om onderling uit te wisselen en connectie te maken op een laagdrempelige manier. We veranderen de spelregel door in te zetten op digitalisering van de doelgroep, werken met plussersvrijwilligers en een peer-to-peer aanpak.

Wat hebben we gedaan?

1. Samenaankoop laptops

Tijdens coronajaren 2020-2021 werkten we aan verbinding door het organiseren van een groepsaankoop van tablets

voor onze plussers. We maakten hierbij een eigen, laagdrempelige handleiding, die nadien werd uitgebreid tot een Basishandleiding Digitalisering (Apps, smartphone, tablet, laptop ...). Bij problemen konden de plussers ons ook telefonisch contacteren. Om in verbinding te blijven met onze vrijwilligers hielpen we hen op weg met hoe ze online konden vergaderen.

Met die kennis zijn we in de operationalisering van deze doelstelling aan de slag gegaan. We stelden ons de vraag wat S-Plus kan betekenen voor de samenleving waar plussers uit de 'digitale boot' vallen? Hoe kunnen we verbindend werken met digifitte plussers?

2. S-Plus Klinkt

Situering en doel

S-Plus Klinkt is de overkoepelende naam voor alle acties die S-Plus in het kader van de digitaliseringskloof heeft opgezet:

- een netwerk van digivrijwilligers
- vorming voor digivrijwilligers
- Swipecafés

Bij deze activiteiten ligt de focus op minder digivaardige plussers. We maken hen digitaal weerbaarder en versterken hun motivatie om digitaal actief te zijn.

Met het laboproject S-Plus Klinkt zet S-Plus in op participatie en e-inclusie van een kwetsbare groep.

Hieronder een overzicht van de acties:

Netwerk van Digivrijwilligers

In 2021 bouwden we aan een ondersteuningsnetwerk met digivrijwilligers (methodiek peer-to-peer). We stelden een profiel en 'vacature' op en deden een brede oproep via S-Plus Mag, Facebook, website, nieuwsbrief, de regionale participatieraden en S-Magazine voor het rekruteren van vrijwilligers. Daarnaast werkten we voor hen een handleiding uit en zetten vormingsmomenten op.

Doel is dat deze vrijwilligers ondersteuning geven aan minder digivaardige plussers. Ze doen dit via kennisdeling en door in groep samen naar oplossingen te zoeken en elkaar te helpen bij hun digitale vragen. In 2021 hadden we reeds 44 opgeleide digivrijwilligers.

Swipecafés

In 2021 starten we met onze gerekruteerde en opgeleide digivrijwilligers het laboproject Swipecafés op in onze regiowerking West-Vlaanderen. Hier komen deelnemers op een laagdrempelige manier in fysieke groepen samen, ondersteunen we hen bij hun digitale vragen en brengen we hen gebruiksvriendelijk naar digitale dienstverlening. Om de activiteiten bekend te maken maakten we promo via flyers, bierkaartjes, een animatiefilmpje, S-Plus Magazine ... Iedereen is welkom.

We benadrukken hier het belang van sociaal leren en de methodiek peer-to-peer. Plussers ondersteunen elkaar, versterken hun contacten en sociale netwerken en ze bouwen aan nieuwe inzichten door het delen van ervaringen tijdens de fysieke bijeenkomsten in de Swipecafés.

3. En meer ...

We kregen ook ondersteuningsvragen van minder mobiele plussers en plussers die helemaal geen digitale basis hadden

- We startten de landelijke Facebookgroep Online Swipecafé. Het doel van de Facebookgroep is dat mensen op elk moment hun digitale vragen kunnen stellen aan de digivrijwilligers. Ze hoeven op die manier niet te wachten op de volgende bijeenkomst van het Swipecafé of een thuisbezoek.
- Voor de minder mobiele plussers startten we met de digivrijwilligers@home. Hier zetten we in eerste instantie in op een 1 op 1 begeleiding voor plussers die minder mobiel zijn en zich moeilijk kunnen verplaatsen naar de groepsbijeenkomsten. We beschouwen het werken met vrijwilligers aan huis eveneens als een aspect van de gemeenschapsvorming. Dit is vanuit leeroogpunt een sterk verdedigbare keuze. Het gemeenschapsvormend effect wordt bereikt via de toeleiding naar onze overkoepelende Facebookgroep Online Swipecafé. De vrijwilligers sensibiliseren deelname tijdens de huisbezoeken en we promoten aansluiting bij de digitale groep met een kaartje en flyer. De groep telt tot nu toe 31 leden.
- Er is een Google Drive waartoe alle digivrijwilligers toegang hebben en waar zij documenten met elkaar kunnen delen.
- Voor de mensen zonder digitale basis startten we een samenwerking op met Avansa en CVO, waarbij de klemtoon ligt op aangepaste digitale basis cursussen en trainingen. Op jaarbasis draait het om een kleine 60 deelnemers die zich via S-Plus aanbieden.
- Binnen onze kritische rol waken we er ondertussen over dat plussers die digitaal niet meer mee kunnen, niet het slachtoffer van de digidwang worden. Samen met onze beleidsvrijwilligers blijven we strijden voor het investeren in niet-digitale hulp of dienstverlening. Er moet garantie zijn op een ondersteuningsnetwerk dat een betaalbare, klantvriendelijke hulpverlening aanbiedt voor plussers met digitale problemen. Samen met armoede-organisaties en andere seniorenverenigingen kaarten we met persartikels het uitblijven van fysieke dienstverlening tijdens postcorona aan.

Wat hebben we geleerd?

De digivrijwilligers en deelnemers evalueerden S-Plus Klikk zeer positief. Toch liepen we tegen enkele dingen aan. De diversiteit in toestellen, ook in vaardigheden en kennis van de deelnemers en op sommige locaties hadden we geregeld WIFI-problemen. Dit pakken we aan door meer vrijwilligers tijdens de Swipecafés in te zetten en door bepaalde locaties te verlaten en op zoek te gaan naar nieuwe. Op basis van de positieve evaluaties van de deelnemers en het succes van de Swipecafés in West-Vlaanderen verduurzamen we in 2022 S-Plus Klikk in onze ganse werking en rollen het uit in heel Vlaanderen.

Wat gaan we nog doen?

In 2023 willen we S-Plus Klikk nog breder promoten en lokaler organiseren. Samen met de deelnemers van de Swipecafés maken we een aftermovie om de groepen te stimuleren dit lokaal op te nemen. Samenwerking met de buurt wordt gestimuleerd, bv. met lokale dienstencentra, bibliotheken of andere gemeentelijke diensten. In de vierde en vijfde beleidsjaren zetten we in op gezondheidsapps, zoals goedkope geneesmiddelen en diabetes.

183

Swipecafés 2021-2022

44

Digivrijwilligers 2021-2022

1.315

Deelnemers 2021-2022

38

Digivrijwilligers@home 2021-2022

84

Uren thuishuistussenkomsten 2021-2022

244

Fysieke uren Swipecafés 2021-2022

50

uren online digitale Swipecafés 2021 (corona)

Zakelijke fiche SD 4

SD4	2021	2022	2023	2024	2025
PERONEELSINZET	6 VTE	7 VTE	4 VTE	3 VTE	3 VTE
INZET WERKINGSMIDDELEN	597.614,67	811.762,72	473.141,70	361.953,40	369.192,47

Binnen deze SD worden in 2021 meer acties ondernomen dan voorzien in het beleidsplan. Daarom hebben we ook meer VTE ingezet dan oorspronkelijk vooropgesteld (2,85 VTE). Het project Swipecafés neemt een versnelde start,

maar ook andere acties, zoals het organiseren van een groepsaankoop tablets of het uitwerken van handleidingen worden ondernomen. In 2022 worden de Swipecafés over heel Vlaanderen uitgerold. Er wordt een grootscheepse promocampagne opgezet. In 2023 lopen de Swipecafés bovenlokaal verder, en ondersteunen we groepen die binnen hun jaarplanning Swipecafés in hun lokale buurt willen organiseren. In 2024 en 2025 blijft het concept bestaan, we bekijken wel of we inhoudelijk kunnen vernieuwen.

Communicatie

Stand van zaken

- Er werd een profiel en 'vacature' voor digivrijwilliger opgesteld. Deze werd intern (S-Plus Mag, NB, FB) en extern (Solidaris Magazine) verspreid.
- Ter promotie van de Swipecafés ontwikkelden we een animatiefilmpje, bierviltjes, placemats en een flyer.
- Op de website www.swipecafe.be wordt alle informatie gebundeld.
- Er werd een folder gemaakt voor de groepen, die uitlegt hoe een Swipecafé binnen een groep moet georganiseerd worden (gratis, open voor iedereen ...)
- In S-Plus Mag verschijnt sinds 2020 de reeks 'S-Plus app' waarin telkens een andere app op een toegankelijke manier wordt toegelicht.

Vooruitblik

- We maken een Aftermovie gefilmd tijdens de Swipecafés om meer mensen aan te zetten om deel te nemen en digitaal mee te zijn.
- De oproep naar nieuwe digivrijwilligers wordt opnieuw gelanceerd op onze communicatiekanalen.

Kennis en informatie

Stand van zaken

- Nieuwe digivrijwilligers krijgen een vorming + handleiding.
- Er is een Google Drive waartoe alle digivrijwilligers toegang hebben en waar zij documenten met elkaar kunnen delen.
- Eén keer per jaar komen de digivrijwilligers samen om ervaringen uit te wisselen. Op dat moment krijgen zij ook een geschenkje.
- Groepen die binnen hun werking een Swipecafé willen organiseren krijgen ondersteuning van de educatieve medewerkers.
- Tijdens het Swipecafé leren deelnemers samen en van elkaar (peer-to-peer).
- In de Facebookgroep 'Online Swipecafé' kunnen op elk moment bijkomende vragen worden gesteld.
- In de map 'cursussen en inspiratie' op de V-schijf (toegankelijk voor de S-Plusmedewerkers) staan documenten rond coaching digivrijwilligers, wat moeten ze kennen en kunnen, tips om digistarters te begeleiden ...
- Er is een projectfiche 'Swipecafé' opgemaakt.

Vooruitblik

- De onthaalmap wordt aangevuld met een luikje rond digivrijwilligers.
- De intervisie digivrijwilligers wordt jaarlijks hernomen.

Kwaliteit

Stand van zaken

- De tevredenheid van de deelnemers wordt gemeten aan de hand van een evaluatieformulier na de activiteit. Hierin wordt ook de begeleider geëvalueerd.
- De resultaten van de meting worden besproken op de werkgroep S-Plus Klinkt.
- S-Plus heeft einde 2022 30 digivrijwilligers en 11 digivrijwilligers@home.

Vooruitblik

- Het verslag van de tevredenheidsmeting wordt regelmatig geüpdatet.

Structuur en cultuur

Stand van zaken

- Het project S-Plus klinkt wordt opgevolgd binnen de werkgroep digitalisering.
- Samenwerking met Avansa en CVO voor het aanbieden van laagdrempelige digitale basiscursussen.

Vooruitblik

- Binnen de werkgroep S-Plus Klinkt wordt een brainstorm gehouden over een digitaal project naast de Swipecafés.
- Samenwerking met GVO Solidaris en S-Sport//Recreas rond de app diabetes.

Infrastructuur en materiaal

Stand van zaken

- Alle digivrijwilligers hebben toegang tot Google Drive.
- Materialen (bv. ondersteuning van vrijwilligers, folders, handleiding Google Drive ...) en projectfiche zijn voor alle educatieve medewerkers beschikbaar op de gedeelde schijf.

Vooruitblik

- We volgen de noden van onze digivrijwilligers en educatieve medewerkers op en plaatsen nieuwe handleidingen op de Google Drive/gedeelde schijf.
- Er wordt een korte handleiding voor onze plussers rond de app diabetes gedeeld.

Strategische doelstelling 5

S-Plus versterkt en betreft plussers bij maatschappelijke vraagstukken over gezondheid(-szorg) en welzijn. Taboes en stereotypen rond gezondheid, ouderdom en levenseinde zijn bespreekbaar gemaakt tegen het einde van de beleidsperiode.

Situering en doel

Deze doelstelling vertrekt vanuit de bevraging van onze stakeholders in het beleidsplan 2021-2025. Een meer concreet dat het een blijvende opdracht van S-Plus is om de belangen i.k.v. gezondheid(-szorg) en welzijn van de grote groep plussers te blijven

verdedigen. S-Plus pakt taboes in de samenleving aan en werkt aan de beeldvorming op plussers. We willen plussers empoweren en helpen samen met hen verantwoordelijkheid op te nemen door het formuleren van alternatieven, het ontwikkelen van strategieën en collectieve acties om veranderingsprocessen op te starten voor een meer democratische, duurzame en solidaire samenleving. We geven vorm aan de maatschappelijke bewegingsfunctie door taboes en stereotypen rond ouderdom, gezondheid en levensende bespreekbaar te maken. Dit vertaalt zich concreet in het bepalen en verdedigen van standpunten op verschillende beleidsniveaus om door te dringen tot de beleidsverantwoordelijken en het voeren van media acties. De lokale groepen worden gestimuleerd om lokale sociale acties te ondernemen kaderend in landelijk uitgewerkte campagnes.

Deze vijfde strategische doelstelling omvat de volgende operationele doelstellingen:

- OD5.1. Het landelijk secretariaat ondersteunt en faciliteert haar lokale groepen waar mogelijk bij het opzetten van sociale acties die de gezondheidskloof aankaarten.
- OD5.2. S-Plus is vanaf 2021 samenwerkingsverbanden aangegaan met organisaties die taboedonderwerpen doorbreken.
- OD5.3. S-Plus organiseert jaarlijks in Vlaanderen of Brussel 1 centrale actie rond een taboedoorbrekend onderwerp.
- OD5.4. Gedurende heel de beleidsperiode ondersteunt S-Plus haar groepen om tegen de media in te gaan wanneer zij stereotiep communiceren rond plussers. Zo wordt leeftijdsdiscriminatie bij de bron aangepakt.

Hieronder een greep uit de belangrijkste gedane acties evenals een preview van de volgende jaren.

Sleutelwoorden

Deze strategische doelstelling vertrekt vanuit onze missie en visie waar we op de barricades staan voor onze rechten, inzetten op gezondheid en wel in ons vel, levenslang leren, de ruimte om te leren en de kernwaarden participatie en respect voor iedereen. En vanuit de huidige maatschappelijke context faciliteren we dialoog, kritisch overleg en sociale actie, omdat plussers evengoed politiserend kunnen (mogen) handelen. We werken samen met andere organisaties en verenigingen om te werken aan hardnekkige vraagstukken en leggen hiermee verbinding naar anderen.

Met deze OD's zetten we in op:

- Onze kritische rol: stereotypen over plussers in de samenleving tegen gaan, de invloed versterken van plussers, recht op toegankelijke gezondheidszorg, de rechten van plussers, via bewustmaking en ontwikkeling vaardigheden en kritisch deelnemen aan publiek debat.
- Onze laborol: we gaan hier aan de slag met het formuleren van antwoorden op de duidelijke tekorten in de praktijk van onze samenleving in de praktische

aanpak van agisme, bij de toegang tot de gezondheidszorg en dienstverleningen, met betutteling van ouderen, het ontbreken van inspraak, over het negatieve beeld van ouderen in de media en de algemene publieke opinie, enz. Onze acties vertrekken vanuit de doelgroep, we werken bottom up.

en we geven vorm aan:

- De maatschappelijk bewegingsfunctie: de thema's (voorafgaandelijke zorgplanning, levensende, euthanasie, stereotypering, agisme, enz.) en sociale acties: media, pers, wegen op beleid, handtekeningen-petities, S-Plus standpunten
- en de leerfunctie: permanent en levenslang leren, sociaal leren, kritisch leren: via dialoog, sociale interactie, door verdieping in denkkaders en betekenis-kaders te delen

SD5 OD1 Ondersteunen en faciliteren van onze groepen bij het opzetten van sociale acties die de gezondheidskloof aankaarten.

Situering en doel

Deze doelstelling vertrekt vanuit de gesprekken met de focusgroepen. In het beleidsplan 2021-2025 leest u dat in alle focusgroepen aan bod komt dat onze plussers het belangrijk vinden dat S-Plus samen met hen, hun belangen verdedigd. Sensibiliseren, informeren, standpunten bepalen en sociale acties voeren zijn belangrijk.

Het is belangrijk om hier stil te staan bij onze manier van werken. Het zijn onze vrijwilligers die bepalen welke sociale acties S-Plus uitwerkt. De bewuste keuze voor een bottom-up benadering impliceert dat we de thema's waarrond we acties opzetten niet op voorhand vastleggen. We vinden het belangrijk dat een kritisch debat en sociale acties kunnen ontstaan rond de maatschappelijke thema's die leven bij de plussers. Ook als dat betekent dat de acties niet passen binnen het thema 'gezondheidskloof'. De coronacrisis maakte dat de acties die hieronder werden opgezet een andere inhoudelijke focus kregen.

Wat hebben we gedaan?

Bij de situering en doel van de vierde strategische doelstelling i.k.v. digitalisering, vermelden we al dat corona de digitalisering in een stroomversnelling bracht. Gevolg daarvan was eveneens een versnelde fysieke afbouw van de dienstverlening van de banksector en het verdwijnen van geldautomaten.

1. S-Plus klaagt de afbouw van bancaire dienstverlening aan

Er is niet enkel een duidelijke afbouw van het aantal bankkantoren, ook geldautomaten verdwijnen uit het landschap. In 2018 waren er in ons land nog 8.235 geldautomaten, eind 2020 zijn er dat nog slechts 6.411. Meer dan één op de vijf geldautomaten is op twee jaar tijd dus verdwenen. Nog problematischer is de afname van het aantal lokale bankkantoren: in enkele jaren tijd van 6.527 naar slechts 4.232. Het aantal kantoren nam dus af met

35 %, en die trend zet zich nog door. Dit is voor heel wat plussers problematisch. Zeker voor plaatsen die moeilijk bereikbaar zijn met het openbaar vervoer. Het verdwijnen van lokale en fysieke dienstverlening vergroot bovendien de digitale kloof. Veel plussers zijn niet mee met de digitalisering en hebben moeite met thuisbankieren.

Deze problematiek pikten we op uit de gesprekken tijdens onze

vrijwilligersparticipatieraden. We gingen aan de slag met onze beleidsvrijwilligers om dit probleem publiek aan te kaarten. Tijdens overleg vernamen we dat ook Vooruit en de ABVV-senioren hierrond actief waren.

We kozen strategisch gemeenten uit, betrokken onze lokale vrijwilligers en organiseerden samen sociale acties. Op verschillende locaties in Vlaanderen stonden S-Plus vrijwilligers op de 'barricades' voor hun rechten. Ze stonden journalisten te woord en kwamen in de pers van het Nieuwsblad, Belang van Limburg, HLN, VRT NWS website, Radio 2, de Internetgazet en kwamen op ATV en focus WTV. We ondersteunden deze acties ook met een handtekeningenpetitie waarin plussers hun stem konden laten horen. Vrijwilligers verzamelden lokaal handtekeningen. Er kon ook digitaal gehandtekend worden. S-Plus eiste:

- een bankautomaat in de buurt
- dat de afhaling van geld gratis is
- dat gezorgd wordt voor bereikbare en toegankelijke bankkantoren
- dat de afbouw van betaalbare fysieke dienstverlening stopt

Op 6 maart 2023 reageerde de beleidswerkgroep met een perstekst waarin S-Plus het initiatief van de regering toejuicht om in steden een bankautomaat te plaatsen op minder dan twee kilometer van elk huis, in plaats van de huidige vijf kilometer. Maar verzoeken ze ook dat in landelijke gebieden de dorpskernen blijven voorzien worden van geldautomaten. Want dit recht telt voor iedereen, ongeacht waar je woont.

https://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20230308_94383741

<https://www.robtv.be/nieuws/seniorenvereniging-s-plus-maakt-zich-zorgen-over-de-daling-van-het-aantal-geldautomaten-150639>

[Gemeente Wevelgem heeft recent beslist om zelf te zorgen voor bankautomaat.](#)

https://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20230309_96010565

2. Herdenking van de coronaslachtoffers in de WZC

Onze doelgroep werd hard getroffen door corona. Daarom stonden onze vrijwilligers op vrijdag 30 september 2022 op het Brusselse Martelarenplein, met een symbolische actie, stil bij de vele dodelijke slachtoffers van de coronacrisis in de woonzorgcentra. Ze wilden de overheid eraan herinneren dat ongeveer de helft van de slachtoffers viel bij ouderen in

de woonzorgcentra. Meer dan 13.000 voortijdige overlijdens op enkele maanden tijd. En dat in een relatief kleine sector die amper 5 % van de ouderen opvangt.

“Versterk de zorg! Respecteer de mensenrechten van ouderen!”

De pandemie maakte gekende pijnpunten in de woonzorgcentra zichtbaar:

- de onderfinanciering
- een gebrekkig toezicht
- te weinig personeel

Ontelbare keren werd dit herhaald voor de coronacommissie van het Vlaams parlement, maar wat is er gebeurd met deze aanbevelingen? Vandaag weten we alvast dat de inspecties nog altijd te kort schieten. De crisis in de woonzorg herinnerde ons ook aan het gebrek aan respect voor de (mensen)rechten van ouderen. En dat zien we niet alleen in de zorg. Ook op de arbeidsmarkt, in het woonbeleid of op vlak van mobiliteit worden ouderen vergeten. Leeftijdsvriendelijkheid is vaak ver te zoeken. En vrouwen,

laaggeschoolden en mensen met een migratieachtergrond worden veelal extra gediscrimineerd. We drongen aan op de nodige beleidsdiscussie om ouderen in alle levensdomeinen tot

hun recht te laten komen. We zetten ook onze eis bij voor het aanstellen van een ouderenrechten-commissaris, naar analogie met de kinderrechten-commissaris. Deze actie werd georganiseerd als de veelkleurige Coalitie Ouderenrechten samen met S-Plus, ABVV-senioren, het liberale Vief, GroenPlus, de Grijsje Geuzen, Home-info, het Brussels Ouderenplatform, Cultuurvuur en Kom op tegen Kanker. Sprekers waren geriatr prof. dr. Jean-Pierre Baeyens, expert woonzorg Robert Geeraert, en de Brusselse huisarts en onderzoeker dr. Hakki Demirkapu. Onze vrijwilliger Jos Bertrand kwam met een interview op BruzzTV.

Wat gaan we nog doen?

Op de symbolische dag van 1 mei 2023 gaan onze vrijwilligers en medewerkers in verschillende steden (Brussel, Gent, Brugge, Mechelen, Genk) aandacht vragen voor betaalbare woonzorgcentra i.k.v. ons nieuw campagnethema Betaalbare Zorg onder strategische doelstelling 2. We zetten eveneens lokale acties op rond het thema mobiliteit en de bereikbaarheid van zorginstellingen voor plussers. We organiseren samen met Vooruit 3 studiedagen rond ouderenbeleid i.k.v. de verkiezingen 2024 en met Joetz (jongerenorganisatie) debatteren onze beleidsvrijwilligers in middelbare scholen rond het thema stemrecht of stemplicht.

SD5 OD5.2. S-Plus is vanaf 2021 samenwerkingsverbanden aangegaan met organisaties die taboeonderwerpen doorbreken.

Situering en doel

Doel is om plussers via kennis te wapenen tegen de schadelijke effecten van taboes en stereotypering van de doelgroep.

Belangrijkste partners bij uitvoering van taboeonderwerpen en stereotypering:

- **Samenwerking i.k.v. Voorafgaandelijke Zorgplanning en LevensEinde**

In 2021 leggen we de basis voor een langdurige samenwerking met **LEIF**, het **LevensEinde InformatieForum** en **huisvandeMens**. Alles wat betrekking heeft op voorafgaandelijke zorgplanning en levensEinde zit vandaag nog in de taboesfeer. Mensen mijden het onderwerp, tot ze er plots mee geconfronteerd worden. Daarom slaan we de handen in elkaar. Doel van deze samenwerking is enerzijds gericht op het versterken van onze plussers en onze medewerkers. Gezondheid en welzijn zijn onze kernthema's. Goed geïnformeerd zijn over alles wat je gezondheid en je wel in je vel voelen aanbelangt, hoort hier ook bij. We willen onze plussers en medewerkers versterken in hun kennis omtrent voorafgaandelijke zorgplanning en levensEinde. We willen dat ze stevig genoeg in hun schoenen staan om ook op zo een moeilijk moment, de beslissing te nemen die voor hen juist aanvoelt. Anderzijds pakken we een aantal misverstanden rond het levensEinde aan i.s.m. professor Wim Distelmans (oncoloog, hoogleraar VUB, voorvechter in België voor de erkenning van palliatieve zorg en voor de mogelijkheid om euthanasie te kunnen laten uitvoeren en bezieler van LEIF). De medewerkers van het huisvandeMens brengen educatieve pakketten en lezingen in onze lokale groepen.

In 2021 werden de krijtlijnen voor onze samenwerking uitgetekend, maken we afspraken en stellen we een actieplan op. Volgende stappen en afspraken werden hierin opgenomen:

- LEIF geeft in 2021 een opleiding aan de S-Plus educatieve medewerkers
- S-Plus organiseert in 2022 bezoeken voor haar educatieven aan de regionale LEIF-punten
- S-Plus neemt een interview met de LEIF-voorzitter op in haar magazine
- LEIF geeft in 2022 lezingen in de lokale groepen i.k.v. levensEinde en euthanasie
- Wim Distelmans maakt 4 artikels voor ons magazine. Publicatie in 2022

Samenwerking i.k.v. Stereotypering en agisme

In 2021 gingen we in overleg met ZORROLA, het expertisecentrum voor Zien, Onderzoeken, Reageren op ROLpatronen en -doorkruisingen in Advertenties. Te vaak worden plussers in de media of door het beleid op een stereotiepe manier voorgesteld. Neen, niet alle plussers zijn kwetsbaar. En neen, ze hebben niet allemaal een wandelstok, een dotje of een hoorapparaat. Plussers

worden nog te vaak als een homogene groep benaderd. Maar net als de rest van de bevolking is het een heel diverse groep, met dezelfde rechten als de overige bevolking. S-Plus wil plussers aanmoedigen die rechten te gebruiken en samen te strijden tegen een stereotiep beeld of beleid. In 2022 gingen we hierrond samen aan de slag op 2 niveaus tijdens onze verbondenheidsdagen: onze plussers wapenen met kennis, zodat ze sterker staan op individueel vlak, maar eveneens op maatschappelijk vlak, zodat ze in staat zijn om als burger voor iedereen te ijveren voor menswaardige communicatie. ZORROLA gaf hier een uiteenzetting over de stereotypering van de doelgroep in de media en de reclame. We startten ook een samenwerking met Kim Duchateau. In ons magazine tekent Kim cartoons rond stereotypering van plussers.

Wat gaan we nog doen?

In 2023 starten de gesprekken voor een samenwerking met lingerieontwerper Tony Bland, i.k.v. Tijdloos Plezier, een foto expo en defilé met eigen plussersmodellen.

SD5 OD5.3. S-Plus organiseert jaarlijks in Vlaanderen of Brussel 1 centrale actie rond een taboedoorbrekend onderwerp.

Situering en doel

Doel is om door meer openheid te creëren rond taboeonderwerpen en ze bespreekbaar te maken, plussers sneller de stap te laten naar ondersteunende dienstverlening. In kader van deze taboethema's gaat S-Plus samenwerken aan. S-Plus bouwt zo ook een netwerk uit waar plussers een beroep op kunnen doen. De trajecten en samenwerkingen die we opzetten beschouwen we als een onderdeel van onze maatschappelijke bewegingsfunctie. We creëren enerzijds verbinding tussen plussers door hen samen te brengen rond het thema, maar willen hen ook kritisch en weerbaar maken. Plussers ondersteunen elkaar en bouwen door het delen van ervaringen aan nieuwe inzichten. De samenwerkingen met zorgen ervoor dat we ons netwerk uitbreiden. S-Plus wil zo bijdragen aan een samenleving waar plussers zich goed in hun vel voelen.

Wat hebben we gedaan?

Centrale acties

1. Voorafgaandelijke zorgplanning en LevensEinde

Om voorafgaandelijke zorgplanning en levensEinde bespreekbaar te maken, hebben we eerst een 2-daagse LEIF-opleiding voor onze medewerkers georganiseerd. Ze bezochten ook het LEIF-secretariaat in Wemmel en brachten een bezoek aan de medewerkers van de LEIF-punten in Vlaanderen.

Misverstanden rond voorafgaandelijke zorgplanning en het levensEinde pakken we aan in ons ledenmagazine S-Plus Mag. Prof. Distelmans levert in elk nummer een bijdrage, waar hij het onder meer heeft over het verschil tussen bv. euthanasie en palliatieve sedatie, tussen palliatief en terminaal, enz. We moedigen onze lezers aan hun ervaringen en vragen te delen met ons. Ze krijgen hierop antwoord en feedback van Prof. Distelmans. We stellen ook uitgebreid de werking van LEIF voor in ons magazine.

Prof. Distelmans gaf in 2022 een lezingenreeks in Vlaanderen. Op basis van de opgedane kennis werd er een sensibiliseringspakket uitgewerkt samen met het huisvandeMens, rond voorafgaande zorgplanning dat in de groepen werd uitgerold in het najaar 2022 (153 deelnemers) en ook in 2023 staat dit ingepland. Doel van het pakket is om deelnemers de juiste informatie te verschaffen, hen wegwijs te maken in de verschillende wilsverklaringen, zorgvolmachten én het onderwerp bespreekbaar maken en uit de taboesfeer te halen. Onze beleidswerkgroepen maken een standpunt rond levenseinde en euthanasie, dat zal dienen als basis voor een mediacampagne in 2023.

Wat hebben we geleerd?

Uit de vragen en voorbeelden van plussers aan Wim Distelmans bleek dat velen het verschil niet kennen tussen palliatieve sedatie en euthanasie en tussen palliatief en terminaal zijn.

Wat gaan we nog doen?

Het uitrollen van het pakket naar onze groepen, samen met het huisvandeMens, loopt ook in 2023: infomomenten erfrecht, invullen van wilsbeschikkingen en zorgvolmachten, enz. in de lokale groepen

In ons magazine zijn 4 artikels met Wim Distelmans ingepland en worden de verschillende wilsverklaringen besproken. We werken opnieuw met de mogelijkheid van vraag en antwoord. We starten de mediacampagne: Euthanasie, (geen) basisrecht voor iedereen?! In 2024 sluiten we de campagne af met het kaartje 'Hoe praten over levenseinde' dat we met ons magazine verspreiden.

2. Stereotypering en agisme

Situering en doel

Door te werken aan de stereotypering en agisme van plussers, zorgen we ervoor dat plussers voelen dat ze meetellen in de maatschappij. Daardoor zijn ze mondiger, gezonder en nemen ze meer initiatief. Plussers voelen zich vaak niet meer meetellen in de samenleving en dit heeft een negatieve impact op hun gezondheid. Belangrijk is om plussers op een realistische manier in beeld te brengen. In de eerste plaats kan S-Plus daar zelf een grote rol in spelen. Beelden van activiteiten tonen, hun stem laten horen, hen betrekken bij het beleid en waarderen voor hun mening. Op die manier kunnen we verandering in de samenleving stimuleren. Maar we moeten eerst plussers zelf sensibiliseren over discriminatie. In ons magazine tekende Kim een cartoonreeks waarmee we sensibiliseerden rond stereotypering en agisme van plussers:

- in woonzorgcentra, in de reclame
- en op de arbeidsmarkt
- we sturen facebookposts uit
- de beleidswerkgroep ging met het thema aan de slag. Ze stelden een visietekst rond agisme op.

Onder meer met dit thema realiseerden we onze maatschappelijke bewegingsfunctie.

I.s.m. ZORROLA geven we vormingen rond de stereotype benadering van plussers in de media. Dit zit vaak zo verankerd dat we het zelfs niet altijd meer zien.

In ons magazine vertelt gerontoloog Daan Duppen over het belang van een Ouderrechtencommissariaat, het bewaken van rechten en het bewaren van de kennis van ouderen.

Wat hebben we geleerd?

Veel plussers merken de stereotype benadering van hun doelgroep niet op.

Wat gaan we nog doen?

- Gedurende een jaar reizen we met onze affichecampagne rond om de stereotype benadering rond onze doelgroep visueel in beeld te brengen, dieper te sensibiliseren en stereotypen te weerleggen. De campagne is de komende beleidsjaren ook uitleenbaar.
- We zorgen voor impact door beelden ondersteund met infokaartjes, die meer uitleg geven bij het beeld en agisme
- We zetten dit kracht bij met informatieve berichtgeving en sociale mediaberichten
- De volgende beleidsjaren werken we ruimdenkend rond: seksualiteit, intimiteit en body positivity
- Met een rondreizende affichecampagne willen we vooroordelen rond ouderenkwesties weerleggen en de term agisme breed bekend maken
- i.k.v. onze laborol gaan we bij de uitwerking ervan actief de doelgroep betrekken. We willen met krachtige beelden tonen dat plussers nog seks hebben, dat ze waardevol op de werkvloer zijn, dat ze duidelijke meningen hebben, enz.
- We maken een uitbreiding in ons boek 'Broek vol Goesting' met de thema's:
 - seks in woonzorgcentra
 - seks en een veranderend lichaam
 - erectiestoornissen
 - en menopauze
- Er komt een spinoff rond agisme. We zetten i.s.m. lingerieontwerper Tony Bland, een catwalk Tijdloos Plezier op met eigen plussersmodellen
- En maken een pretpakket met seksspeeltjes.

SD5 OD5.4. Gedurende heel de beleidsperiode ondersteunt S-Plus haar groepen om tegen de media in te gaan wanneer zij stereotiep communiceren rond plussers. Zo wordt leeftijdsdiscriminatie bij de bron aangepakt.

Situering en doel

Doel is plussers te versterken door hen kritisch te laten kijken naar stereotypes over ouderen in de samenleving en samen met hen tegen deze stereotypen in te gaan.

Wat hebben we gedaan?

We riepen begin 2021 onze plussers op om ons voorbeelden van stereotypering en/of agisme te bezorgen wanneer ze die in hun omgeving en in de media opmerkten. Door hen die vraag te stellen, willen we dat ze bewuster kijken naar reclame, beelden of wetten. Door hierop als organisatie te reageren laten we anderen weten dat ze in de fout gaan en gaan we stereotypen en agisme tegen.

Wat hebben we geleerd?

Er kwam geen enkele reactie op de oproep. Wanneer we hier dieper op ingingen met onze vrijwilligers bleek dat velen van onze achterban niet wisten wat stereotypering of agisme betekende. De oproep kwam te vroeg. Daarom koos S-Plus ervoor om eerst werk te maken van sensibilisering van onze plussers via cartoons, vorming en de interne beeldvorming(SD1 Samen (K)Linken).

Wat gaan we nog doen?

We zullen de oproep herhalen na de doorloop van ons traject stereotypering en agisme. Misschien ontstaan er uit de vormingen wel ideeën, initiatieven, enz.. We bekijken ook hoe we actiever via andere pistes kunnen werken dan via een oproep.

Zakelijke fiche SD 5

SD5	2021	2022	2023	2024	2025
PERSONEELSINZET	2,25 VTE	2,75 VTE	3 VTE	4 VTE	4 VTE
INZET WERKINGSMIDDELEN	230.031,60	318.134,05	353.996,43	481.435,15	491.063,85

Het aantal VTE is voor deze SD lager dan aangegeven in het beleidsplan (5,8 VTE). Dat komt omdat we voor deze SD beroep kunnen doen op de expertise van boeiende samenwerkingspartners. In 2021 worden de afspraken met LEIF gemaakt rond de samenwerking. In 2022 starten we met het uitrollen van het thema Levensende in S-Plus Mag en via een opleiding voor de educatieven i.s.m. LEIF. Op Samen (K)linken werken we rond Agisme en stereotypering i.s.m. ZORROLA. In 2023 stijgt het aantal VTE licht, we rollen levensende uit naar de groepen, maar starten ook met het uitwerken van de affichecampagne rond agisme, de samenwerking met Tony Bland en het herwerken en uitbreiden van 'Een b(r)oek vol goesting'. In 2024 en 2025 wordt het thema seksualiteit uitgerold tot in de groepen via een educatief pakket.

Communicatie

Stand van zaken

- Aanmaken en verspreiden petitie
- Opmaken persbericht bankenactie
- Resultaat bankenactie: 8 vermeldingen in de geschreven pers, 5 in de audiovisuele pers en 3 op internetmedia.
- We verspreiden berichten m.b.t. beleid ook via de nieuwsbrief belangenbehartiging.
- Reeks van Wim Distelmans in S-Plus Mag 2022-2023
- Aandacht voor agisme in S-Plus Mag: interviews met ZORROLA (reclame), Charlotte Brys (stereotypering in wzc), Daan Duppen (Ouderrechtencommissariaat), Cora Van Leeuwen (digitale geletterdheid), strips getekend door Kim.
- De oproep naar voorbeelden m.b.t. stereotypering wordt gedaan via de beleidswerkgroep.
- Leermateriaal: er is een folder gemaakt die uitlegt wat agisme is. Deze is verspreid naar de bestuursleden tijdens Samen (K)linken.

Vooruitblik

- Aanmaken banners en perstekst 'betaalbare woonzorgcentra'
- Verspreiding campagne 'Euthanasie (geen) basisrecht voor iedereen?'
- Aanmaken kaartje 'praten over levenseinde' bij S-Plus Mag 1/24
- Herwerken 'Een b®oek vol goesting' (2023)
- Uitwerken affichecampagne rond agisme

Medewerkers

Stand van zaken

- Via actieve mandaten in de Vlaamse Ouderenraad en ESO en het bijwonen van congressen houden we onze kennis m.b.t. seniorenbeleid actueel.
- Vrijwilligers nemen mandaten op in gemeentelijke adviesraden en koppelen hierover terug in de beleidswerkgroep.
- In de beleidswerkgroepen wordt kennis m.b.t. beleid uitgewisseld.

Vooruitblik

- Opvolging S-Plus mandaten beleidsvrijwilligers in seniorenraden, regionale participatieraden, Vlaamse ouderenraad en eerstelijnszones.
- Inzetten op thema's die verband houden met onze missie
- Aftoetsen waar sociale actie realistisch is

Kwaliteit

Stand van zaken

- De beleidswerkgroep bestaat uit vrijwilligers en professionele medewerkers. Binnen deze groep worden standpunten uitgewerkt. Door de aanwezigheid van vrijwilligers wordt de gedragenheid van de standpunten gewaarborgd.

Vooruitblik

- Aandacht voor continuïteit BWG (rekrutering)
- Bepalen thema's i.k.v. missie
- Uitnodigen keyspeakers

Kennis en Informatie

Stand van zaken

- Leermateriaal: er is een visietekst opgemaakt rond agisme
- Kennis m.b.t. seniorenbeleid wordt gedeeld met collega's via de werkgroepen
- Leermethode: er wordt een 2-daagse vorming georganiseerd voor de educatieve medewerkers over levenseinde door LEIF.
- Er is een projectfiche rond agisme.

Goed bestuur

Stand van zaken

- Op het bestuursorgaan en de Algemene Vergadering worden onder meer beslissingen genomen m.b.t. standpunten, strategie, mandaten en memoranda.

Structuur en cultuur

Stand van zaken

- In kader van het thema levenseinde gingen we samenwerkingen aan met LEIF en het huisvandeMens.
- In kader van het thema agisme gingen we samenwerkingen aan met ZORROLA en Kim.
- Vrijwilligers kunnen terecht bij de medewerker beleid wanneer ze ondersteuning nodig hebben bij acties of bij het opnemen van een mandaat.

Vooruitblik

- In kader van het thema agisme gaan we een samenwerking aan met ontwerper Tony Bland.

Infrastructuur en materiaal

Stand van zaken

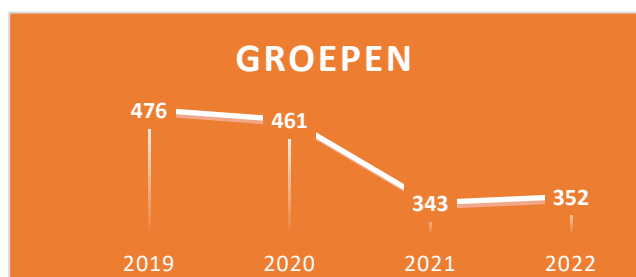
- Vrijwilligers die deelnemen aan acties krijgen actiemateriaal (fluohesjes, vlaggen, buttons, paraplu's ...) ter beschikking.
- De visietekst en de projectfiche rond agisme wordt bewaard op de gedeelde schijf.

Vooruitblik

- De tentoonstelling rond agisme is beschikbaar (najaar 2023 – 2024 – 2025) en kan uitgeleend worden.

4. Kerngegevens en cijfers over de algemene werking 2021-2022

ALGEMENE WERKINGSCIJFERS	
2021	2022
ACTIVITEITEN	
7 200	11 311
DEELNEMERS	
86 327	242 484
WAARVAN NIET-LEDEN DEELNEMERS	
8 411	9 755
LEDEN	
35 175	33 252
VRIJWILLIGERS	
2 125	2 121
GROEPEN	

Evolutie lokale groepen en themagroepen in de Vlaamse regio's

We zien een dalende evolutie van het aantal S-Plus groepen. Van 461 in 2020 naar 343 groepen in 2021.

In 2022 was er opnieuw een lichte stijging naar 352 groepen. Deze daling in 2021 kende meerdere oorzaken

- Het groepsvernieuwingstraject i.k.v. de kwaliteit van onze groepen op basis van de 4 levensfasescan (Joris Piot) van de groepen (volledig traject zie beleidsplan 2021-2025 p. 17).
- De coronapandemie en de nasleep ervan:
 - kleinere groepen en of oudere groepen waar de trekkers door de pandemie wegvielen en er geen nieuwe trekkers gevonden werden, vielen weg. Het betrof oudere vrijwilligers en plussers. Niet toevallig de doelgroep die het zwaarste getroffen werd door corona.
 - de fysieke ondersteuning van de groepen door de educatieven viel weg.

Niettegenstaande alle vernieuwde (digitale) creativiteit en ondersteuning via de belcirkels, de stoepbezoeken, enz. heeft de angst voor het virus, het steeds weer thuisblijven door de lockdowns en het op slot gaan van onze groepen, vrijwilligers en deelnemers afgeschrikt.

'We zijn uitgeblust. We zijn op'

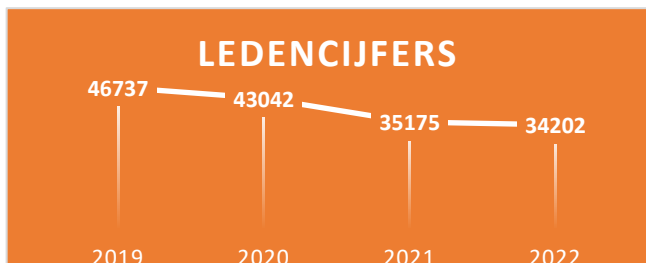
- Uit de begeleidende gesprekken bleek dat de druk en de toegenomen belasting op de vrijwilligers enorm was toegenomen:
 - Veel groepsbesturen maakten zich zorgen over hun eigen gezondheid en die van deelnemers.
 - Er was ook de onzekerheid over het herstel als de coronacrisis voorbij is.
 - De vele steeds veranderende regels droegen tot hun beslissing bij. Het heropstarten van activiteiten om kort nadien weer te moeten stoppen heeft sporen nagelaten.
 - De doelgroep werd het hardst getroffen door de pandemie (zie ook ledenevolutie). Er werden zowel vrijwilligers als deelnemers getroffen. Fysiek en emotioneel was dit voor velen een niet te onderschatten zware klap, ook op onze medewerkers heeft dit indruk gelaten.
- Een ander facet van het dalend aantal groepen is te wijten aan het ontbinden van een aantal thematische groepen. Ze werden opgericht met een beperking in tijd en kenden vooral hun doel en werking in kader van het vorige beleidsplan. Een hergroepering aangepast aan de thema's en doelstellingen van het huidige beleidsplan droeg hier ook aan bij.

Voorjaar 2022 mochten we terug volop organiseren en was er een lichte positieve evolutie in groepen. We verwachten dat deze verdere stijging geleidelijk gaat gebeuren. Nieuwe groepen worden opgestart naar aanleiding van de vernieuwende werking binnen S-Plus, met als basis het huidige beleidsplan. Dit zal duidelijk worden de komende beleidsjaren. Daarnaast blijven we inzetten op de

ondersteuning op maat van onze groepen, het begeleiden en coachen van onze vrijwilligers.

Evolutie S-Plusers

Ten opzichte van 2020 is het aantal S-Plusers in 2021 gedaald met 7.867. Deze gegevens zijn de bruto cijfers waarin de verliezen (ontslag/overlijden) en de winst verwerkt zitten. We werven in 2021 nieuwe leden, maar de instroom ervan was te gering om de daling tijdens dit werkingsjaar op te vangen. Dit was eveneens een gevolg van de coronapandemie. De stopzetting van groepen en de sterfgevallen bij onze doelgroep verklaren een deel van deze daling. Anderzijds merkten we dat onze plussers in 2021-2022 lang gewacht hebben met het hernieuwen van hun lidmaatschap. De uitlopende lockdowns, de fluctuerende beschermingsmaatregelen en veelvuldig annuleren van activiteiten heeft ervoor gezorgd dat veel plussers uiteindelijk hun lidmaatschap niet vernieuwden in 2021 en 2022. Ondanks we de oorzaak kennen baarde dit negatief saldo ons zorgen en dit vraagt om gestage opbouw de komende beleidsjaren. We verwachten in 2023 een terugkeer naar een continu lopend werkingsjaar en we zetten in op een ledenwervingsactie.

Evolutie in vrijwilligers

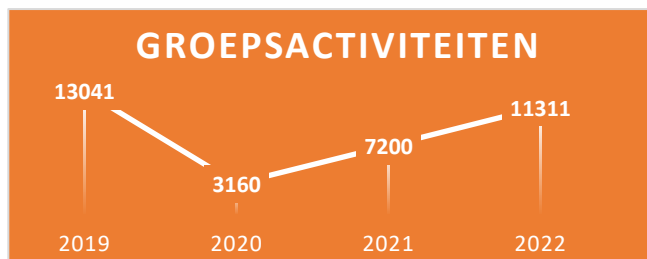
Het aantal vrijwilligers neemt in 2021 af met 646. Dit is een logisch gevolg van de daling in de groepen in 2021. In 2022 kunnen we spreken van een status quo. Vrijwilligers zijn de steunpilaar van onze werking. We versterkten het contact en overleg met onze vrijwilligers (zie SD1). We betrokken hen ook in het traject naar onze nieuwe werkingsstructuur en informeerden hen uitvoerig over de stavaza. Alle S-Plus groepen worden getrokken door vrijwilligers. We maken een onderscheid tussen de trekkers van de groepen en activiteiten, de helpende handen, de thematische vrijwilligers en de beleidsvrijwilligers.

Evolutie van de groepsactiviteiten

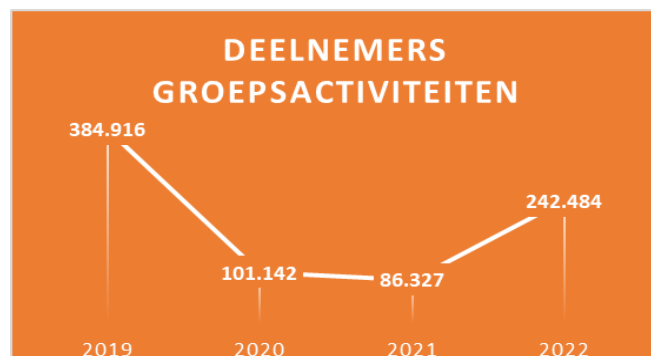
Deze cijfers zijn het resultaat van de input door de vrijwilligers in de groepen. Dit is dus niet de volledige weergave van de georganiseerde activiteiten. De groepsactiviteiten vertoonden een sterk dalende trend in 2020. In 2021 stijgen ze opnieuw naar 7.200 en in 2022 naar

11.311. t.o.v. 2021 werden er 4.111 meer activiteiten georganiseerd in 2022.

Evolutie van het aantal deelnemers aan groepsactiviteiten

Er was een daling van 22.022 deelnemers aan groepsactiviteiten in 2021. We zien opnieuw een sterke stijging naar 242.484 deelnemers in 2022.

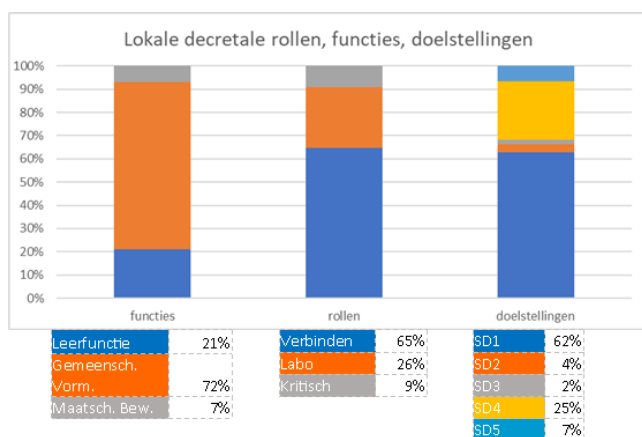
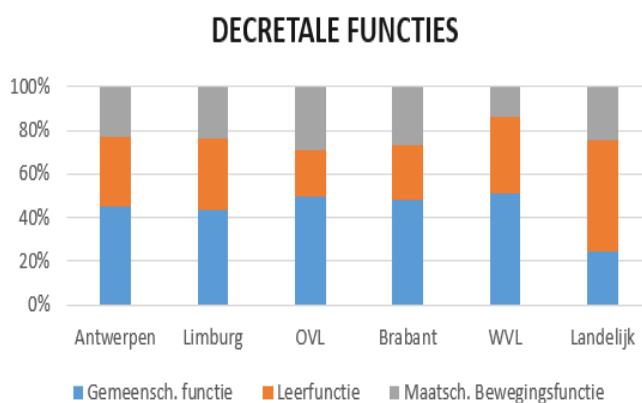
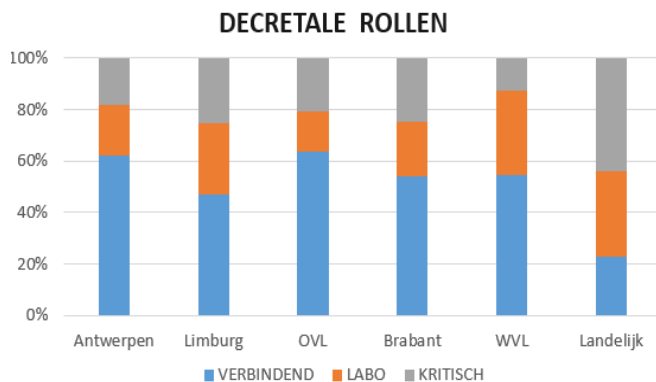
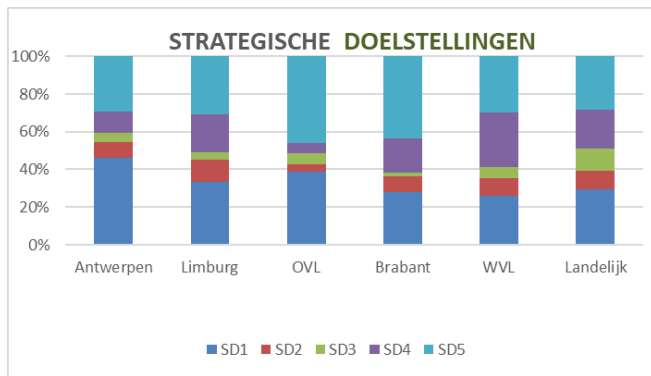
Evolutie niet-leden die deelnemen aan groepsactiviteiten

De nieuwe registratietool voorziet in het noteren van niet-leden die deelnemen aan de groepsactiviteiten. Dankzij onze alternatieve en thematische werking tijdens de lockdowns en de beperkende maatregelen zijn we erin geslaagd om in 2021, 8.411 niet-leden te bereiken. Dit aantal blijft postcorona positief evolueren naar 9.755 in 2022.

Overzicht realisatie 5 strategische doelstellingen en decretale functies en rollen in de regiowerkingen en landelijk

De secretariaten houden in een meetinstrument data bij van hun aanbod, aantal deelnemers, rollen, functies en doelstellingen van het beleidsplan. In de grafieken onder zien we bij de doelstellingen dat in de regionale werkingen de SD4 het grootst is in Limburg en WVl en SD5 het grootst is in OVL en Brabant. De verbindende rol scoort overall hoog. De laborol is groter in WVl door de start van de labowerkingen 'Swipecafés' in WVl en in Limburg de 'Leesplussers@school' en 'S-Plus Fleur je buurt op'. De gemeenschapsvormende functie is in alle regiowerkingen de meest voorkomende in het aanbod. Het regionale aanbod vormt ook een belangrijk onderdeel in het vervullen van de leerfunctie.

In de bovenstaande grafiek zien we dat in de lokale werking de SD1 en SD4 het meest aan bod komen. De verbindende rol scoort hoog, gevolgd door de laborol. De gemeenschapsvormende functie is de meest voorkomende in het aanbod.

Het lokale aanbod vormt ook een belangrijk onderdeel in het vervullen van de leerfunctie.

5. Kerngegevens en cijfers over het personeel voor het eerste en tweede jaar van de beleidsperiode

S-Plus stelt op 31 december 2021 33,67 VTE te werk, op 31 december 2022 hebben we 31,82 VTE in dienst.

Aantal VTE per standplaats

S-Plus	Aantal VTE 2021	Aantal VTE 2022
Landelijk	8,8	10,9
Antwerpen	4,78	4,78
Oost-Vlaanderen	5,3	5,3
West-Vlaanderen	6,49	5,74
Limburg	5,3	2,6
Vlaams-Brabant	3	2,5
TOTAAL	33,67	31,82

We zien dat het personeel op het landelijk secretariaat stijgt van 8,8 VTE naar 10,9 VTE. Twee werknemers gaan uit dienst (-2 VTE), 2 werknemers werden aangeworven omdat zij specialisten zijn in hun gebied (+ 1 VTE communicatie, + 0,5 VTE kwaliteit), 1 collega keert terug uit zwangerschapsverlof (+ 0,8 VTE). Twee werknemers veranderen van standplaats. Zij waren in 2021 regionaal verantwoordelijke, maar worden vanaf 2022 de operationeel coördinatoren binnen de nieuwe werkingsstructuur (zie onderdeel 'Cultuur en structuur' in het zakelijk plan). Hun kantoor bevindt zich wisselend in de verschillende regio's (+ 1,8 VTE).

In West-Vlaanderen zien we een daling van 6,49 VTE naar 5,74 VTE. De regionaal verantwoordelijke wordt er operationeel coördinator (- 0,8 VTE). Een andere werknemer keert terug uit tijdskrediet (+ 0,05 VTE).

In Limburg zien we een daling van 5,3 VTE naar 2,6 VTE. De regionaal verantwoordelijke wordt operationeel coördinator (-1 VTE), 1 werknemer gaat uit dienst (- 1 VTE), 2 werknemers nemen tijdskrediet (- 0,7 VTE).

In Vlaams-Brabant gaat 1 werknemer uit dienst (- 0,5 VTE).

Aantal VTE per functie

	2020	2021	2022
Administratief	18,51	12,88	12,48
Educatief	11,58	10,89	11,24
Staf	4,6	4,8	7,1
Reg.verantwoordelijke	4,3	4,1	0
Alg. verantwoordelijke	1	1	1
TOTAAL	39,99	33,67	31,82

Uit bovenstaande tabel blijkt duidelijk dat S-Plus in 2020 gesnoeid heeft in haar aantal administratieve medewerkers. Administratieve medewerkers die met pensioen gingen, werden niet vervangen. We grepen kansen bij zusterorganisaties aan om administratieve medewerkers een nieuwe job te bezorgen. We spreidden dit over 2 jaar

tijd en komen zo tegemoet aan een bemerking van de visitatiecommissie waarin zij stelden dat het aantal administratieve medewerkers te hoog lag t.o.v. het aantal educatieve medewerkers.

We investeerden in werknemers met specialisaties in bv. communicatie en kwaliteit. In 2023 hebben we 2 voltijds educatieve medewerkers aangeworven. Door de optimalisatie van onze registratiesystemen, het centraliseren van administratieve taken en de kennisuitwisseling over de regionale werkingen heen, ervaren de administratieve medewerkers niet meer werkdruk dan in 2020. De stijging van het aantal VTE bij de staf komt door 2 collega's die terugkeren uit zwangerschapsverlof/ tijdskrediet (+ 1 VTE), aanwerving kwaliteitsmedewerker (+ 0,5 VTE), 1 medewerker verlaat de staf en wordt educatief medewerker (- 1 VTE), 2 operationeel coördinatoren vervoegen de staf (+ 1,8 VTE). Eerder waren zij regionaal verantwoordelijken in Limburg en West-Vlaanderen. Vanaf 2022 werkten we met een nieuwe structuur. Er zijn dan geen regionale verantwoordelijken meer, zij werden educatieve medewerkers.

Aantal VTE per jaren dienst

Anciënniteit	< 5	5 tot 10	10 tot 20	20 tot 30	30 tot 40
	4,69	2	11,85	7,2	6,08

S-Plus heeft loyale werknemers. De grootste groep van onze werknemers is tussen 10 en 20 jaar in dienst bij S-Plus.

Aantal VTE per subsidiebron

	Decreet	Sociale Maribel
Aantal VTE 2021	32,67	1
Aantal VTE 2022	30,82	1

6. Kerngegevens en cijfers over de financiën voor de eerste 2 jaren van de beleidsperiode

	2021	2022
KOSTEN	€3.898.770,70	€4.539.404,07
PERSONEELSKOST	€2.686.999,70	€2.850.075,01
ALGEMENE KOSTEN (huur, energie, kantoorbenodigdheden, onkosten vrijwilligers, verzekeringen, communicatie,...)	€ 615.644,05	€ 559.514,83
OPBRENGSTEN	€3.817.252,34	€4.556.887,23
WERKINGSMIDDELEN CJM	€1.763.095,58	€1.867.644,03
SPONSORING		€ 55.263,00
TOELAGEN (VIA, VIVO, SOC.MAR, SOLIDARIS,...)	€ 815.894,04	€1.046.723,01
LIDGELDEN	€ 205.387,00	€ 198.885,00
PROJECTSUBS. DOSSIERS	€ 3.357,14	€ 500,00

7. Zakelijke beoordelingselementen: realisatie van het zakelijk plan

1° een geïntegreerd zakelijk kwaliteits- en financieel meerjarenbeleid:

- de organisatie expliciteert hoe ze een professioneel beleid zal voeren;
- de organisatie expliciteert hoe ze een integraal kwaliteitsbeleid zal voeren;
- de organisatie expliciteert een onderbouwd en realistisch financieel meerjarenbeleid;

1. CULTUUR EN STRUCTUUR

1.1. Werken aan een nieuwe organisatiestructuur

Na de visitatie in december 2019 werd S-Plus geadviseerd om van een eerder decentrale structuur en aansturing naar een centrale werking en aansturing te gaan. In 2020 was de fusie op gebied van de juridische structuur rond. We waren ons sterk bewust dat er aandacht nodig zou zijn om ook de cultuur en werking mee te nemen op het ingeslagen pad. Hoe krijgen we al de neuzen van de medewerkers in 1 dezelfde richting?

Wat hebben we gedaan?

We beslisten om ons hierin te laten coachen door Strategies & Leaders. Opzet was de start van een begeleidingstraject naar 1 vzw, niet op papier, maar echt inhoudelijk en breed gedragen. Begin 2021 zijn we deze samenwerking gestart. Kick-off was een verkennende workshop met een mix van medewerkers en vrijwilligers. Zo kreeg Strategies & Leaders inzicht in de structuur en werking van de organisatie. Dit was de voorbereiding en vertrekbasis om in april 2021 aan de slag te gaan met een efficiëntieaudit.

Er werd een analyse gemaakt van de bestaande werking met alle medewerkers. Via diepte interviews en activiteiten- en tijdsanalyses, keken we naar welke activiteiten werden gedaan. Welke tijdsbesteding is er voor die activiteiten? Hoeveel tijd voor de ondersteuning van de lokale groepen? Is er een vergadercultuur? Welke zaken lopen goed en minder goed? Welke bijsturing hebben we nodig? We keken naar overlappingen van wat er centraal en regionaal gebeurt. En wat er tussen de verschillende regio's gebeurt om dan op zoek te gaan naar optimalisatie mogelijkheden.

Een brainstorm bracht verschillende ideeën die leidden tot een plan voor de toekomstige werking.

Dit plan werd ter discussie en bijsturing voorgelegd aan onze medewerkers en vrijwilligers om tot een gedragen validatie te komen over hoe we ons anders en beter kunnen organiseren in de nabije toekomst. Dit plan vertaalden we in een advies voor onze beleidsorganen.

Waar staan we vandaag in dit proces?

Na goedkeuring van de organisatiestructuur door onze beleidsorganen zijn we met een kerngroep en na de nodige besprekingen en bijstellingen, in januari 2022 gestart met de nieuwe werkingsstructuur i.k.v. de uniformisatie aanpak met (zie p. 50- 9. Bijlagen organogram):

- een duidelijke benoeming van 4 werkingsgebieden en de invoering van een (klein) centraal **MANagement-Team (MAT)** dat zorgt voor strategie ontwikkeling,

doorvertaling en opvolging in praktijk, leiding en sturing geven.

Samenstelling van het MAT met 1 verantwoordelijke en 5 coördinatoren voor de werkingsgebieden:

- Strategie en Beleid
 - Aanbod ontwikkeling
 - Operationalisering (2)
 - Zakelijke coördinatie de vertaling van de werking in de nieuwe structuur
- We hebben rollen geëxpliciteerd en verantwoordelijkheden en mandaten toegewezen aan elk van de 4 werkingsgebieden
- We maakten keuzes bij de nieuwe vorm en werking:
- geen provinciale verantwoordelijken meer = 2 operationele coördinatoren
 - minder administratieven, inzetten op meer specialismen (kwaliteit/communicatie) en educatieven
 - de uitwerking van het gezamenlijk aanbod zal in werkgroepen over de regio's heen gebeuren. Hier worden de projecten getrokken door een landelijke coördinator en/of stafmedewerker en vertegenwoordigers uit elke regio. De werkgroepen zijn ingedeeld volgens de thema's van de doelstellingen van het beleidsplan. Werkgroepen komen regelmatig samen op basis van een jaarkalender en ontwerpen, plannen, implementeren en evalueren het project. De projectwerking wordt genoteerd in projectfiches. Alle medewerkers kunnen deze fiches raadplegen.
- We zetten een nieuwe vergaderstructuur en -cultuur neer. (Zie bijlage pg. 50)

Onder een overzicht van het overleg binnen de dagelijkse werking:

- het managementteam (MAT): algemeen verantwoordelijke + 5 coördinatoren. De agendapunten zijn organisatiebreed.
- het stafoverleg: uitrol van het kader van het MAT naar de staf: 3 coördinatoren + stafmedewerkers
- werkgroep intervisie groepsvernieuwing: coördinator aanbod en ontwikkeling + alle educatieven
- regionaal teamoverleg: uitrol MAT naar de regiowerkingen: operationele coördinator + regiomedewerkers
- de andere werkgroepen: coördinator en of stafmedewerker + functieprofielen uit alle regiowerkingen + vrijwilligers (waar het kan) bespreken en werken acties en projecten uit
- planningsdagen ter voorbereiding van het nieuwe jaarplan
- in 2023 start de werkgroep Innovatie ter voorbereiding van het beleidsplanningsteam i.k.v. het nieuwe beleidsplan.

Wat hebben we geleerd?

Het is belangrijk om iedereen, alle medewerkers en ook vrijwilligers, vanaf de start van het vernieuwingsproces te betrekken. Het bottum-up werken tijdens het vernieuwingsproces (de efficiëntieaudit, de gesprekken met de medewerkers en vrijwilligers en de workshops) vroegen veel energie, maar vormden de basis voor het slagen van dit vernieuwingsproces. We krijgen veel positieve reacties op de nieuwe organisatiestructuur. We voelen wel dat sommige medewerkers nog moeten groeien in input geven in de werkgroepen. We voorzien in een evaluatie eind 2023.

Wat gaan we nog doen?

We voorzien in een evaluatie van de nieuwe organisatiestructuur eind 2023.

1.2. Werken aan de verbreding van de participatie

Wat hebben we gedaan?

We werken samen met andere organisaties en verenigingen om:

- hardnekkige vraagstukken aan te pakken
- expertise in te brengen
- de doelgroep te sensibiliseren
- thema's te verdiepen
- vorming en opleiding te geven
- infomomenten en lezingen te brengen
- tools te maken
- sociale acties op te zetten
- kritisch deel te nemen aan debat met onze plussers

en leggen hiermee verbinding naar anderen.

Overzicht van de belangrijkste samenwerkingen i.k.v de realisatie van de S-Plus doelen tijdens het eerste en tweede beleidsjaar van het beleidsplan 2021-2025

- Agentschap voor inburgering en integratie
- Andere seniorenverenigingen
- ABVV
- Cartoonist Kim
- Community Health Workers
- Curieus
- European Socialist Organisation
- Expert Charlotte Brys/Christel Geerts/Daan Duppen/Wim Distelman
- FOS
- Grootouders voor het klimaat
- huisvandeMens
- LEIF
- Mantelzorgvereniging Coponcho
- Rainbow ambassadeurs
- Rebelle
- Solidaris
- Vooruit
- Werkgroep Ouderenrechtencommissaris
- ZORROLA

We hebben tijdens het eerste en tweede beleidsjaar hard gewerkt aan de openstelling van onze groepen via intervisies, coaching met educatieven, aanbieden van tools, vormingen voor onze vrijwilligers en een nieuw laagdrempelig aanbod(zie SD1).

1.3. Werken aan 1 lidgeld

De lidgelden waren tijdens de voorbije beleidsperiode verschillend in de regiowerkingen. Na de uniformisering hebben we op basis van een stappenplan gewerkt aan eenzelfde lidgeld in Vlaanderen. Het S-Plus lidgeld bedraagt in 2023 overal € 15.

2. MEDEWERKERSBELEID

Wat hebben we gedaan?

Tijdens de coronaperiode werkten alle medewerkers voltijds van thuis uit. Dankzij Microsoft Teams werd het contact met de collega's (formeel en informeel) en met de organisatie behouden.

Vanaf 2022 kregen medewerkers de kans om in te stappen op een regeling van 2 dagen per week thuiswerken. De regeling werd vastgelegd in een cao. Medewerkers die instapten, kregen een bijlage bij de arbeidsovereenkomst. In de cao werd onder meer een dagvergoeding voor telewerkdagen vastgelegd.

Vanaf 2022 wordt jaarlijks een team2daagse georganiseerd voor alle S-Plusmedewerkers. Naast vorming, staan er ook teambuildingsactiviteiten op het programma.

In 2022 startten we met onze nieuwe structuur. Dat betekent dat op landelijk niveau een aantal nieuwe medewerkers worden aangeworven, die specialisten zijn binnen hun domein, zoals een communicatiemedewerker en een kwaliteitsmedewerker.

Alle educatieve medewerkers maken deel uit van één of meer werkgroepen. Voor de indeling wordt er maximaal rekening gehouden met de competenties en interesses van de medewerkers. In de werkgroep intervisie zitten alle educatieve medewerkers. Ze delen ervaringen, bespreken cases en leren van elkaar. In de werkgroep administratie zitten alle administratieve medewerkers. Hier wordt de administratie gestroomlijnd en kijken we hoe we kennis, documenten en formulieren kunnen delen met elkaar.

Vier educatieve medewerkers groeien door tot themacoaches. Zij bekwamen zich verder door inhoudelijke bijscholing en worden een groepscoach, een coach rouw en verlies, een coach kwetsbare ouderen en een coach dementie en mantelzorg. De expertise die deze medewerkers zo opdoen, wordt gedeeld met de andere regiowerkingen.

Initiatieven zoals het samen uitwerken van projecten in de werkgroepen, het samen opstellen van de agenda van de regionale participatieraden en de intervisie- en teambuildingsmomenten zorgen ervoor dat de samenwerking tussen de regionale secretariaten onderling en tussen de regionale secretariaten en het landelijk secretariaat verstevigd wordt.

S-Plus beschikt over een VTO-beleid. Medewerkers worden door de coördinatoren gestimuleerd om vormingen gerelateerd aan hun takenpakket te volgen, en mogen ook zelf vormingen aanbrengen.

Wat hebben we geleerd?

Door het werken in werkgroepen en het delen van kennis hebben we geleerd om competenties over de regio's heen in te zetten. Door het werk slechts 1 keer te doen i.p.v. 5 keer daalt de workload bij de betreffende medewerkers.

We hebben ervoor gekozen om 4 educatieve medewerkers op te leiden tot specialisten. Wanneer één van deze mensen uit dienst gaat, verlies je meteen ook een deel expertise.

Wat gaan we nog doen?

Het coachingtraject wordt in 2023 verder geïmplementeerd in de werking. We evalueren het traject en vragen feedback aan de betreffende medewerkers. We zetten in op kennisdeling, zodat deze bij uit dienst niet verloren gaat.

We werven extra educatieve medewerkers aan in Vlaams-Brabant en Limburg om het team te versterken. Beide werknemers starten voltijds in het voorjaar van 2023. Het arbeidsreglement wordt aangepast met afspraken rond deconnectie om de work-life balans te verbeteren. Er wordt een opleidingsplan opgesteld waarin we 4 volle opleidingsdagen (formeel of informeel) per medewerker voorzien.

3. INFRASTRUCTUUR EN MATERIAAL

Wat hebben we gedaan?

Net als bij vele organisaties investeerden we in thuiswerken. Microsoft Teams werd geïnstalleerd op onze laptops, zodat we ook thuis het contact met collega's konden bewaren. Ook in het postcorona tijdperk, waarin thuiswerken is uitgebreid, is Teams niet meer weg te denken. Een snelle vraag, een kort overleg of een hybride vergadering ... het gebeurt veel efficiënter dan vroeger.

Om efficiënt te werken in de werkgroepen was het van belang dat ook de medewerkers in de regiowerkingen toegang hadden tot onze algemene schijven. We bouwden een structuur uit op de gedeelde netwerkschijf, waarin elke werkgroep een eigen map heeft. Zo vindt elke medewerker snel een verslag of ander document terug.

In 2022 werd de eerste fase van de overstap naar Microsoft 365 gezet. Een groot voordeel is dat we nu in de cloud kunnen werken. Onze opslagruimte is groter en we kunnen gelijktijdig in hetzelfde document aanpassingen doen of documenten delen met elkaar. Ter voorbereiding van een verdere uitrol van Microsoft 365 werd een nieuwe structuur gemaakt voor onze algemene schijf.

Het CRM-systeem (online inschrijven en activiteitenbeheer) wordt in gebruik genomen. Er wordt een opleiding georganiseerd voor de medewerkers en er worden 2 SPOC's aangeduid. Het online inschrijven wordt niet voor alle activiteiten tegelijk uitgerold. Gezien ons doelpubliek en de nieuwe manier van werken, lijkt een testperiode ons aangewezen.

De tool voor de opvolging van de groepen wordt aangepast aan de visie op de groepswerking. We ontwerpen een bovenlokale registratietool, waarin de educatieve medewerkers de activiteiten die bovenlokaal worden georganiseerd, kunnen registreren. Ook impact, aantal deelnemers, samenwerkingen en persbereik zijn opgenomen.

S-Plus en haar medewerkers werken bewust mee aan een kleinere voetafdruk. Printen beperken we tot een minimum en vuilnisbakken om afval te scheiden zijn voorzien. Ons tijdschrift wordt CO2 neutraal gedrukt en ook bij het bestellen van materialen worden ecologische criteria toegepast.

Wat hebben we geleerd?

Het werken met de nieuwe tool voor online inschrijven en activiteitenbeheer loopt minder vlot dan verwacht. Omdat

het systeem werd uitgewerkt voor verschillende vzw's (kostenbesparend) lopen we vaak vast op de andere noden en behoeften die deze vzw's hebben. Ook de koppeling met de boekhouding loopt niet in elke regio even vlot. Afspraken hierrond moeten verder geoptimaliseerd worden.

Wat gaan we nog doen?

Omdat het huidige systeem voor leden- en vrijwilligersbeheer verouderd is, gaan we op zoek naar een nieuw CRM-systeem. Wegens de huidige problemen met de tool online inschrijven en activiteitenbeheer, worden ook deze opgenomen in de verwachtingen van een nieuw systeem. We onderzoeken of een samenwerking met Solidaris of één van de zusterorganisaties mogelijk is, of dat S-Plus toch eerder kiest om een systeem op maat te laten uitwerken.

We zetten een volgende stap in de uitrol van Microsoft 365. In deze fase (zomer 2023) zullen onze algemene schijven verdwijnen, en zullen we enkel nog in de cloud werken.

4. COMMUNICATIE

Wat hebben we gedaan?

Corona vormde in 2021 een uitdaging, dat was ook op vlak van communicatie zo. Nochtans was die communicatie, met leden en vrijwilligers, belangrijker dan ooit. We dreven de frequentie van onze digitale nieuwsbrief op van 2-maandelijks naar wekelijks. We hielden ook rekening met leden die minder digitaal vaardig zijn, en zorgden geregeld voor extra's, zoals een SOS-raamaffiche of een kaartje om hen een hart onder de riem te steken. Na elk nieuw overlegcomité maakten we een overzicht van de regels voor verenigen en bezorgden dit aan de bestuursleden.

Om onze communicatie professioneler aan te pakken, wierven we in 2022 een communicatiemedewerker aan. Er werd een '1 vzw' huisstijlgids aangemaakt, net als sjablonen voor folders die regionale medewerkers en groepen kunnen gebruiken om promo te maken voor activiteiten.

In januari 2023 verspreidden we eenzelfde jaarbrochure over heel Vlaanderen. In de brochure vinden plussers het gezamenlijk aanbod terug, aangevuld met het bovenlokaal aanbod van hun regio. De brochure wordt samen met S-Plus Mag in januari verzonden.

De digitale nieuwsbrieven worden vanaf 2022 gemaakt in het programma Actito. Dat is zo voor de algemene nieuwsbrief (maandelijks, 9345 abonnees), de regionale nieuwsbrieven (periodiciteit afhankelijk van de regio, samen 6997 abonnees), de nieuwsbrief belangenbehartiging (3-maandelijks, 676 abonnees) en de nieuwsbrief 'Gezond richting zomer'. Op die manier hebben alle nieuwsbrieven eenzelfde look & feel en kunnen de resultaten centraal opgevolgd worden.

In januari 2022 verzenden we voor het eerst een gezondheidsnieuwsbrief. 'Gezond richting zomer' zijn 10 nieuwsbrieven die wekelijks tussen januari en maart worden verzonden. In deze nieuwsbrief staan gezondheidstips, beweegactiviteiten, interessante podcast en webinars ... om

de periode naar de lente te overbruggen. We hernemen het initiatief in 2023, en zien meteen ook een stijging in het aantal abonnees. Van 346 in 2022 gaan we naar 738 abonnees in 2023.

Ook op onze facebookpagina's zien we nog steeds een groei. De algemene Facebookpagina overschrijdt in januari 2023 de duizend volgers. De regionale pagina's hebben samen 4295 volgers. Algemeen daalt de populariteit van Facebook, toch merken we dat dit bij senioren zeker nog niet het geval is.

De werkgroep communicatie, die bestaat uit de communicatiemedewerker, de coördinator communicatie en een educatieve medewerker per regio, volgt de communicatiewerking van S-Plus op. Zij evalueren de communicatiekanalen, bekijken welke communicatiemiddelen worden ingezet per project, bespreken de communicatieplanning en werken projecten uit die gelinkt zijn aan communicatie. De werkgroep komt minstens 1 keer per kwartaal samen.

Overzicht cijfers van 2022:

-S-Plus Mag

Gemiddelde oplage 2022: 25.055

-Nieuwsbrieven

#landelijk: 26

#regionaal: 26

#kliks: 31 046

-Facebook

#volgers landelijk: 977

#volgers regionaal: 4295

-Website

#bezoekers: 77 678

#pagina's per sessie: 2,4

Gemiddelde duur per sessie: 2' 4"

Wat hebben we geleerd?

De opvolging van onze digitale communicatiemiddelen gebeurt centraal. De communicatiemedewerker volgt de statistieken van Facebook, Actito (nieuwsbrieven), google data studio (website) nauwgezet op. Ieder kwartaal wordt er een overzicht gemaakt dat besproken wordt op de werkgroep communicatie. Zo leren we bijvoorbeeld welke onderwerpen het goed doen, hoe we titels het best formuleren of op welk tijdstip van de dag onze leden Facebook bekijken.

De tevredenheidsmeting naar de leden die uitgestuurd is in maart 2023 peilt naar de aantrekkelijkheid van en tevredenheid over onze communicatiemiddelen. Resultaten hiervan hebben we in de zomer van 2023.

Het onderdeel communicatie is heel omvangrijk en zit in alle onderdelen van de werking. Een goeie planning die ook wat ruimte laat voor ongeplande acties is onontbeerlijk. Soms doen er zich opportuniteiten voor of willen we inspelen op de actualiteit. Keuzes durven maken is hier een must.

Wat gaan we nog doen?

In 2023 starten we met newsflashes. We willen hiermee snel promo kunnen maken voor activiteiten die het minder goed doen. Voor deze newsflashes werd een sjabloon gemaakt in Actito. Het resultaat ervan wordt centraal opgevolgd.

Op Facebook experimenteren we met advertenties. We willen uitzoeken welk effect deze hebben op onze deelnemersaantallen.

Onze website wordt in 2023 helemaal vernieuwd. We willen een website die de werking van S-Plus nog meer in de kijker zet, en die gebruiksvriendelijker is voor onze leden.

In 2023 gaan we rechtstreeks in dialoog met onze vrijwilligers over onze communicatie. De communicatiemedewerker geeft in elke regio een toelichting over onze communicatiemiddelen op de regionale participatieraden. We vragen hun feedback en ideeën en willen op die manier onze communicatiemiddelen optimaliseren. Ook polsen we wat zij van een nieuwe website verwachten en hoe we deze voor hen gebruiksvriendelijker kunnen maken. We vragen hier ook naar het gebruik van QR-codes, het luisteren naar podcasts, het gebruik van online inschrijven en op welke sociale media zij actief zijn. Zo proberen we als seniorenvereniging mee te zijn, maar ook niet te snel te gaan.

5. KENNIS EN INFORMATIE

Wat hebben we gedaan?

In 2021 startten we een traject met een innovatiecoach waarbij onze manier van werken grondig veranderde. In 2022 startten we met onze werking in werkgroepen. Er zijn werkgroepen over administratie, beleid en sociale actie, communicatie, groepsondersteuning en intervisie, innovatie, kwaliteit, kwetsbare groepen, aanbod, S-Plus beweegt, vrijwilligers en digitalisering. In elke werkgroep zitten zowel mensen van het landelijk niveau als van de regionale kantoren. In de werkgroepen worden projecten uitgewerkt, maar wordt ook de werking gestroomlijnd. Het samenwerken over de regio's heen wordt er gestimuleerd. Kennis of materiaal die in bepaalde regio's al is opgebouwd wordt gedeeld met collega's. We leren van elkaar en ondersteunen elkaar bij het ontwikkelen van nieuwe materialen. In 2022-2023 stappen we over naar Microsoft 365 en werken in de cloud. Ook dat vraagt een nieuwe manier van werken.

Alle projecten worden uitgeschreven in projectfiches. In deze fiches worden noden, doelgroep, stappenplan, budget en communicatie per project duidelijk uitgeschreven. Ook wordt er een link gelegd met de strategische doelstellingen, functies en rollen. Alle informatie over 1 project is op die manier gebundeld en beschikbaar voor alle collega's.

Onze overlegstructuur garandeert een goeie doorstroming van informatie. Informatie van het kernteam komt via teamoverleg of werkgroepen bij de medewerkers terecht. Van daaruit stroomt het door naar de regionale participatieraden en verder naar de lokale groepen. De omgekeerde beweging is uiteraard ook een must!

Wat hebben we geleerd?

Het werken met werkgroepen vraagt wat oefening. We merkten dat we in het begin teveel werkgroepen hadden. Enkele werden intussen gebundeld (bv. aanvankelijk was er ook een werkgroep 'ruimte om te leren', die werd opgenomen bij aanbod).

Wat gaan we nog doen?

Na één jaar werken met werkgroepen plannen we dit voorjaar een evaluatie bij de medewerkers. We willen onder meer weten hoe zij dit ervaren, of alle informatie goed doorstroomt en welke verbeterpunten zij zien.

6. INTEGRALE KWALITEITZORG

S-Plus volgt binnen het beleidsplan een kwaliteitscyclus. Elk jaar van de beleidsperiode is gekenmerkt door een of meerdere kwaliteitselementen.

Wat hebben we gedaan?

In het tweede jaar van de beleidsperiode werd de bevraging rond verbondenheid verspreid. Zoals eerder aangegeven hoort deze bevraging onder de eerste strategische doelstelling. In het najaar van 2022 volgden dan ook de focusgroep met S-Plus-leden over dit onderwerp.

Vervolgens werden ook de tevredenheidsmetingen voor medewerkers en vrijwilligers in de vorm van een enquête verspreid. Aan de hand van verschillende rubrieken meten we de tevredenheid van onze medewerker en vrijwilligers (319 vrijwilligers). Telkens zijn de rubrieken voorzien van open vragen om ook los van de gestructureerde vragenlijst inspraak te bewerkstelligen. Aan de hand van beschrijvende statistiek en beperkte bivariate statistiek wordt de bekomen data geanalyseerd en wordt een sterkte-zwakke analyse uitgevoerd. De resultaten van deze bevragingen worden meegenomen naar de gepaste overleg en bestuursorganen waaruit actiepunten volgen.

In 2022 werden nieuwe fiches ontworpen voor projecten in teken van evaluatie. Per project wordt een fiche vooraf en/of tijdens opgesteld. Deze projectfiches bestaan uit vragen gebaseerd op beleidsevaluatieonderzoektheorie en sociale marketing. Er wordt een tijds-, evaluatie- en communicatieplanning opgenomen. Op deze manier worden evaluaties van projecten meegenomen vanaf de ontwikkeling van het project.

Ook werden evaluatiefichesjablonen ontworpen voor 3 soorten activiteiten: infosessies, lezingen en workshop. Educatief of administratief medewerkers kunnen aan de hand van deze fiches nieuwe of gevestigde activiteiten evalueren aan de hand van een korte enquête op uniforme wijze. Er is ook mogelijkheid doelstellingspecifieke vragen toe te voegen.

In 2022 werd de bovenlokale registratietool geïntroduceerd aan de medewerkers. Deze tool zal gebruikt worden door de provinciale medewerkers om activiteiten en overleggen bij te houden. Per activiteit moet worden aangeduid op welke doelstellingen, rollen en functies de activiteit inwerkt, hoeveel keer deze activiteit doorging, hoeveel deelnemers er waren, welke doelgroep bereikt werd ... Deze registratie zal ons helpen een betere inschatting te maken van de uitrol van ons beleidsplan in de regio's.

S-Plus beschikt al enkele jaren over een kwaliteitshandboek. In 2022 werd de structuur van dit handboek aangepast naar het EFQM 2020-model. Een aantal hoofdstukken werden

reeds herzien. Dit handboek werd ook op een toegankelijker gedeeld online platform geplaatst.

Tijdens het nieuwjaarsconcert in januari 2023 deden we een bevraging in teken van ons memorandum voor de volgende verkiezingen. Concertgangers konden aan onze stand hun stem uitbrengen voor de 3 thema's die ze het belangrijkste vonden. De thema's pensioenen en gezondheid en welzijn kwamen hier het sterkste uit.

In het begin van 2023 wordt ook de Stakeholder- en partner bevraging verzonden. Deze actoren worden bevroegd over de opdrachten, onderwerpen, doelgroep en de toekomst van S-Plus. Deze resultaten worden in april 2023 verwerkt en meegenomen in / naar de volgende beleidsplanning.

Wat hebben we geleerd?

Uit de tevredenheidsmetingen merken we dat S-Plus-medewerkers en vrijwilligers over het algemeen zeer tevreden zijn over onze organisatie. De aantal werkpuntjes, zijn geen verrassing en worden de komende maanden bijgeschaafd.

Door het invoeren van de projectfiches staan we meer dan voorheen stil bij de omgeving, doelstellingen en doelgroep van een project. We kunnen ook al vanaf het begin de rollen en functies waarop we willen inwerken duidelijk omschrijven. De projectfiches werden intussen ook al bijgesteld na feedback van de stafmedewerkers.

Uit een eerste tussentijdse analyse van de stakeholder- en partnerbevraging blijken onze partners goed te weten waar S-Plus voor staat, wat we doen en wie bereiken. Suggesties voor de toekomst komen vaak overeen met acties die momenteel intern uitgevoerd worden en waar we bewust mee bezig zijn.

Wat gaan we nog doen?

Het kwaliteitshandboek wordt de komende jaren verder aangevuld. Het herzien en toevoegen van hoofdstukken blijft, daarnaast, een continue proces.

Er worden in het voorjaar 2023 focusgroepen ontwikkeld om dieper in te gaan over de tevredenheidsmeting van de vrijwilligers. De enquête van de tevredenheids-bevraging voor leden wordt ook verzonden.

Eén keer per beleidsperiode wordt een zelfevaluatie georganiseerd. In tegenstelling tot de aanpak in andere jaren worden alle medewerkers betrokken door in elke regio een aangepaste zelfevaluatie te doen. De laatste zelfevaluaties vinden plaats in het voorjaar van 2023.

Tot slot worden evaluaties opgezet voor lopende projecten, zoals de educatieve pakketten Begrijp je dokter en Betaalbare zorg.

7. FINANCIËEL MEERJARENBELEID

Wat hebben we gedaan?

De éénmaking van de vzw zorgde ervoor dat we ook op financieel vlak efficiënter kunnen werken over de regio's heen.

Er wordt 1 begroting gemaakt waardoor we centraal kunnen

opvolgen hoe de financiële middelen worden aangewend. De begroting wordt gemaakt in een speciaal ontwikkelde begrotingstool. Voor de inhoudelijke werking bereidt elk van de coördinatoren in het kernteam (operationeel – beleid en strategie – aanbod – communicatie en administratie) het budget voor voor zijn werkingsdomein. De operationele coördinatoren doen dit voor de verschillende regio's. Loonkosten worden op het landelijk secretariaat begroot. Andere overheadkosten wordt landelijk of per regio begroot.

We hebben ingezet op een uniforme analytische boekhouding die ook landelijk beter opgevolgd kan worden. Zesmaandelijks doen de operationele coördinatoren een budgetcontrole van hun regio's. De loonkosten volgen we driemaandelijks op via de individuele rekeningen. Bij grote activiteiten / projecten wordt er een financiële fiche gemaakt met inkomsten en uitgaven. Bij afsluiting van de activiteit wordt op basis van deze fiche bekeken of er tekorten zijn, van waar deze komen en hoe we deze kunnen vermijden.

Omdat we competenties inzetten over de regio's heen, hebben we het aantal administratieve medewerkers kunnen terugschroeven (zie kerncijfers personeel). Hierdoor hebben we de stijgende personeelskosten (inflatie, indexeringen), alsook een lagere subsidie dan in de vorige beleidsperiode, kunnen opvangen. Daarnaast zet S-Plus tijdens deze beleidsperiode extra in op samenwerkingen voor haar grote projecten (Begrijp je dokter, levenseinde, agisme).

Aankopen worden op landelijk niveau gebundeld. Op die manier bestellen we grotere aantallen aan een kleinere stukprijs. Wanneer we aankopen doen, zorgen we steeds voor min. 3 offertes. Bij het kiezen van een leverancier houden we rekening met prijs en kwaliteit, maar ook met de duurzaamheid en de ecologische voetafdruk van een product. Ook de verzekeringen worden landelijk opgevolgd en niet meer regionaal.

In 2022 volgden we een opleiding rond fondsenwerving om onze financiële stromen meer te spreiden.

Er is 1 medewerker aangeduid die projectoproepen nauwgezet opvolgt. We haalden in 2021-2022 extra werkingsmiddelen binnen via de Koning Boudewijnstichting (Swipecafé, Zorgmoatjes), Warmste Week (Zorgmoatjes) en Vivo (loopbaan-, preventie- en welzijnsbeleid).

Wat hebben we geleerd?

Om extra middelen te werven voor het project Hartenwens, plaatsten we in 2021 een banner in onze mailhandtekening. Dit ad hoc initiatief had geen succes, we besloten fondsenwerving op een meer gestructureerde manier aan te pakken en volgen in 2022 een opleiding van Strategies and Leaders.

Wat gaan we nog doen?

De begroting wordt ingegeven in het online boekhoudpakket EASI. Dit laat ons toe om onze financiële situatie nog beter op te volgen.

We trachten extra middelen binnen te halen door fondsenwerving. We kozen al een project en starten met de uitwerking. Ook voor onze jaarbrochures gaan we op zoek naar extra adverteerders.

In het traject naar onze nieuwe werkingsstructuur herbekeken we al het personeelsbestand (zie kerncijfers personeel). We werken verder aan de uniformisering en professionalisering van onze werking.

8. GOED BESTUUR

2° de toepassing van principes van goed bestuur:

a. De organisatie geeft aan hoe ze transparantie en

verantwoording van en in haar bestuur zal organiseren.

b. De organisatie expliciteert vanuit haar missie en doelen de samenstelling van de bestuursorganen en hun rollen bevoegdheidsverdeling

Wat hebben we gedaan?

a. Wat betreft de transparantie en verantwoording heeft S-Plus werk gemaakt van de nog te realiseren doelen en acties zoals vermeld in het beleidsplan en meer:

- De vergaderingen vonden plaats op de landelijke koepel, maar er kon ook hybride deelgenomen worden.
- Een nieuw intern reglement werd goedgekeurd. De verhouding tussen algemeen verantwoordelijke, dagelijks bestuur, bestuursorgaan en algemene vergadering wordt verduidelijkt, rollen en taken van beleidsorganen uitgediept
- de AV en het Bestuursorgaan overlegden en evalueerden 1x/jaar de missie, het algemeen beleid en strategie, het eigen functioneren en de relatie met en de werking van de algemeen verantwoordelijke
- er werd 1x/jaar vergaderd zonder algemeen verantwoordelijke
- op de website staan de samenstelling van de beleidsorganen, statuten, intern reglement, enz.
- de statuten werden aangepast volgens de nieuwe vennootschapswet vzw's.
- er was transparante communicatie tussen de beleidsorganen door 5 data van het Bestuursorgaan en de Algemene vergadering te laten samenvallen en laten overlappen.
(29/3/21-19/5/21-1/ 12/21-29/3/22-29/11/22)

Deze verslagen worden zowel bezorgd aan leden van het BO als AV. De andere verslagen van de beleidsorganen zijn ter beschikking op het landelijk secretariaat voor inzage voor de leden van de beleidsorganen.

- de AV komt 2x/jaar en het Bestuursorgaan 5x/jaar samen. De beleidsorganen controleren elkaar trapsgewijs. De AV controleert het bestuursorgaan die op haar beurt de algemeen verantwoordelijke ter verantwoording roept. Om een transparant bestuur te verwezenlijken zullen de verslagen van het bestuursorgaan ter inzage ter beschikking zijn voor de leden van de AV. Medewerkers worden tijdens het kernteam door de algemeen verantwoordelijke gebriefd over de beslissingen van het bestuursorgaan en de AV. Vrijwilligers worden door de operationele coördinatoren op de hoogte gehouden tijdens de vrijwilligersparticipatieraden van beslissingen die voor hen relevant zijn. Vrijwilligers kunnen met hun vragen of opmerkingen voor de beleidsorganen bij de coördinatoren terecht, die eveneens zal terugkoppelen

- We maakten een Charter en Functieprofielen (taken, rolverdeling, profielen, privacy hantering ...) voor de leden van de beleidsorganen (goedgekeurd 29/11/22)
- 2 medewerkers volgden de opleiding Goed Bestuur bij Socius (18/3/21)
- We maakten een Delegatiematrix met handtekeningenbevoegdheden (goedgekeurd 19/5/21)

b. Reeds voor de nieuwe beleidsperiode werkten we aan de hersamenstelling van het Bestuursorgaan en de Algemene Vergadering. Beiden bestaan uit maximum 12 bestuurders, meer vrouwen en een goede leeftijdsmix. De aanstelling is voor 4 jaar met mogelijkheid tot éénmalige herbenoeming. Er is een overlap van 3 beleidsbestuurders die ook leden zijn van de Algemene vergadering. De meerderheid in de beleidsorganen zijn vrijwilligers uit elke regiowerking met verschillende profielen aangevuld met experts en (financieel, pensioenen, gerontologie, arts, socio-cultureel werk ...). We houden de aanstelling bij in een mandatenrooster van aan- en aftreden. De algemeen verantwoordelijke neemt deel zonder stemrecht en medewerkers worden uitgenodigd op basis van hun taakfuncties, eveneens zonder stemrecht. Dit wensen we aan te houden.

- Aantal leden Bestuursorgaan: 11
- Aantal leden Algemene Vergadering: 12

Bij een openstaand beleidsorgaanmandaat wordt naar vereiste profielen gezocht i.f.v. de missie en doelen van de vereniging. Overzicht van profielen zijn opgenomen in het Charter en Functieprofielen voor bestuurders. De interne en externe stakeholders worden elke beleidsperiode bevraagd.

Wat hebben we geleerd?

De principes van goed bestuur staan er, alsook de gewenste samenstellingen van de AV en BO. De vergaderingen werden voor corona talrijk fysiek bijgewoond. Postcorona zijn de leden nog steeds talrijk aanwezig op de vergaderingen, zij het niet meer fysiek.

Voorkeur wordt gegeven aan deelnemen online. Daarom werd er postcorona aan de leden de keuze gegeven om fysisch of hybride deel te nemen. Dit houden we aan.

Wat gaan we nog doen?

We moeten meer ruimte voorzien om informeel te leren om onze leden van de beleidsorganen meer leerkansen te geven.

3° de afstemming tussen het inhoudelijke en zakelijke deel van het beleidsplan: de organisatie verantwoordt hoe ze haar financiën, mensen en middelen zal inzetten ter realisatie van de strategische en operationele doelstellingen.

Voor de realisatie van dit beoordelingselement verwijzen we naar de zakelijke fiche die onder elke strategische doelstelling terug te vinden is, en naar de grafieken over de realisatie van de strategische doelstellingen, rollen en functies op landelijk en regionaal niveau in deel 4. We vatten de zakelijke fiches samen in dit [handige overzicht](#).

Realisatie zakelijk plan / dagelijkse werking:

	2021	2022	2023	2024	2025
PERONEELSINZET	8,42 VTE	8,07 VTE	8,25 VTE	8,25 VTE	8,25 VTE
INZET WERKINGSMIDDELEN	1.347.783,58	1.802.151,54	1.879.195,19	1.916.779,10	1.955.114,68

Het aantal VTE in de tabel hierboven wordt ingezet voor de realisatie van het hele zakelijke plan (o.m. kwaliteit, communicatie, ledenbeheer, registratie ...). Daarnaast zijn zij ook verantwoordelijk voor de activiteiten Vrije Tijd, zoals de organisatie van binnen en buitenlandse reizen, daguitstappen, musicals, concerten, enz. en het opvolgen van de ledenvoordelen van S-Plus.

8. Inhoudelijke beoordelingselementen

Inhoudelijke beoordelingselementen	
	<p>1°De bijdrage van de missie en de visie van de sociaal-culturele volwassenenorganisatie aan het doel van het decreet.</p> <p>S-Plus draagt bij aan het doel van het decreet als onderdeel van het maatschappelijk middenveld. Dit middenveld is een belangrijke actor om te werken aan het emanciperen van mensen en groepen. S-Plus wil de samenleving meer democratisch, solidair, duurzaam en inclusief maken door in te spelen op de maatschappelijke actuele vraagstukken m.b.t. haar doelgroep plussers, zoals geformuleerd in de maatschappelijke contextanalyse van het beleidsplan 2021-2025: de gezondheidskloof, de vergrijzing, de superdiversiteit, meer 1 persoonshuishoudens, de toenemende individualisering, de participatiesamenleving, buurtgericht werken, levenslang leren, digitaliseringskloof, ecologisch bewustzijn, enz. Hierop is ons strategisch doelstellingenkader uitgewerkt. S-Plus informeert haar achterban, organiseert en faciliteert leermomenten, sensibiliseert, detecteert noden door vinger aan de pols te houden bij haar achterban (via SD1 Vrijwilligersparticipatieraden, verbondenheidsdagen, 3-daagse vrijwilligers), signaleert noden en anomalieën en weerspiegelt maatschappelijke vraagstukken in haar standpunten, persartikels, petitie, enz. (SD5), beïnvloedt het beleid (via de beleidswerkgroepen, mandaten die vrijwilligers opnemen in overlegorganen), en voert sociale actie: bankenacties, coronaherdenking (SD5). S-Plus wil dat iedereen op een actieve manier ouder kan worden en volwaardig kan blijven deelnemen aan het sociale leven. We gaan individualisering tegen en werken aan verbondenheid in SD1. We hebben extra aandacht voor kwetsbare groepen en gaan aan de slag met eenzaamheid in SD3 met de acties Zorgmoatjes, Maakmoatjes, Ijsbreker, Aperò Solo. S-Plus empowers, emancipeert en betreft de doelgroep in een uitermate complexe samenleving die het ouder worden niet toejuicht en sociaal-culturele en technologische drempels voor plussers creëert. We werken aan gezondheid en welzijn en mentaal welzijn in SD1 met de Levenswijsheden, de gezondheidskloof in SD2 met Begrijp je dokter en aan de digitaliseringskloof in SD4 Swipecafés, digiplussers@home. We realiseren dit door plussers te verenigen door een breed sociaal-cultureel aanbod. Bij S-Plus participeren plussers aan een divers sociaal-cultureel aanbod in de werking op lokaal, regionaal en Vlaams niveau. Op het maatschappelijk middenveld neemt S-Plus een actieve rol op met respect voor ieders mening, onafhankelijk van filosofische of ideologische overtuiging, zolang deze de universele rechten van de mens en de principes van de democratie onderschrijft. We trachten ook bij te dragen aan een duurzamere kwaliteit van leven, door plussers te sensibiliseren voor klimaatissues door buurtacties en onze reeds jarenlange samenwerking met de Grootouders voor het klimaat via SD1 S-Plus Fleur je buurt op!, het educatief pakket Klimaat en sensibilisering samen met de Grootouders voor het klimaat tijdens ons evenementen. We verzetten ons tegen mechanismen van uitsluiting via SD5 acties taboes en stereotypering. Dit is onze basis waarop we constructief bouwen aan een gezonde, diverse samenleving waar volwaardig en gedeeld burgerschap mogelijk wordt. We doen dit door solidariteit tussen mensen en groepen te versterken via respectvolle dialoog en door het kritisch debat te stimuleren (via SD1 Leerplatformen, thema's diversiteit, openheid, inclusie en SD5 Voorafgaandelijke zorgplanning, euthanasie, agisme). S-Plus brengt ook het perspectief van kwetsbare groepen in het publiek debat. Ze steunt daarbij op de universele rechten van de mens en de sociale grondrechten voor iedereen (via SD5 Versterk de zorg in wzc, interviews in media, persartikels). S-Plus faciliteert plussers en groepen om zichzelf te ontplooien en actief deel te nemen aan de samenleving (zie Algemene werkingscijfers en netwerk van groepen). Ze doet dit vanuit een visie op active ageing, sociaal leren en levenslang leren. S-Plus versterkt de capaciteit voor sociale verandering door samenwerkingen en partnerschappen uit te bouwen (zie SD5 Overzicht samenwerkingen). We zijn ervan overtuigd dat we impact kunnen hebben op het publieke en politieke debat door samen noden en problemen te detecteren, door hierover samen kritisch na te denken, door ons te laten inspireren door anderen - ook met tegenstrijdige standpunten - en door hierover zelf opvattingen en standpunten te benoemen en deze te laten doordringen via de mandaten van onze beleidsvrijwilligers en sociale acties en berichten in pers en sociale media (zie SD5). Zo versterken we en komen we tot een meer democratische, duurzame, inclusieve en solidaire samenleving.</p>
	<p>2°De relatie van de missie en de visie van de sociaal-culturele organisatie tot de actuele context die ze zelf omschreven heeft.</p> <p>In de maatschappelijke contextanalyse van het S-Plus beleidsplan 2021-2025 expliciteerden we ontwikkelingen die belangrijk zijn in relatie tot onze missie en visie. Vanuit haar missie en visie koos S-Plus ervoor om in de beleidsperiode 2021-2025 een werking uit te bouwen rond vijf strategische doelstellingen die vertrekken van actuele maatschappelijke uitdagingen met steeds haar twee kernthema's gezondheid en welzijn als uitgangspunt. In deel 3 Kwalitatieve voortgang van de 5 strategische doelstellingen, duiden we belangrijke ontwikkelingen en waarom S-Plus hierop inspeelt.</p> <p>Synthese van de 5 Strategische doelstellingen:</p> <ul style="list-style-type: none">- SD1 We verbinden plussers en versterken het sociaal weefsel en lokale betrokkenheid: in een samenleving met de negatieve fenomenen vergrijzing en individualisering, pakt S-Plus dit aan vanuit een positieve kijk op ouder worden, de visie op active ageing en door sterk in te zetten op

verbondenheid(SD1). S-Plus wil dat iedereen op een actieve manier ouder wordt en volwaardig blijft deelnemen aan het sociale leven. Onze belangrijke drijfveer is het scheppen van een band tussen onze deelnemers en vrijwilligers door het delen en uitdragen van gezamenlijke waarden en normen, nieuwe mensen te ontmoeten, samen te ontspannen en te leren door een breed socio-cultureel aanbod. De resultaten van de nulmeting verbondenheid leest u op p.4-5. Tijdens corona realiseerden we verbinding door het organiseren van belcirkels, stoepbezoeken, bubbelwandelingen, SOS kaartjes 'nood aan een babbel' lokaal te verspreiden, Vergeet-me-niet kaartjes te sturen, vrijwilligers en groepen constant op de hoogte houden van lockdown versoepelingen of weer algehele sluiting, maakten we een filmpje met Minister van Sociale Zaken Frank Vandenbroucke over het belang van vaccinatie. Onder SD1 leest u ook de postcorona acties i.k.v. het werken aan verbondenheid tijdens het eerste en tweede beleidsjaar van deze beleidsperiode. We werken aan de openheid van onze groepen en organiseren verbondenheidsdagen Samen (K)Linken (p.5-6). We verbinden plussers ook door het faciliteren van leeractiviteiten rond bepaalde thema's (Levenswijsheden p.6-7). We realiseerden dit ook door een nieuw laagdrempelig alternatief aanbod (p.10-13), door inspraak, overleg en vorming van onze vrijwilligers tijdens de vrijwilligersparticipatieraden en inspiratiedagen (p.7-8.) waardoor ze dicht bij de werking worden betrokken en door de werkgroep intervisie groepswerking met de educatieve medewerkers (p.8-10).

- **SD2 De gezondheidskloof aanpakken en tools rond gezondheidsgeletterdheid aanbieden:** in een samenleving waar de kloof tussen rijk en arm groter wordt, komt S-Plus op voor een meer **solidaire maatschappij** en pakt de gezondheidskloof aan door haar achterban te informeren, te sensibiliseren en tools rond gezondheidsgeletterdheid aan te bieden. Onder SD2 leest u dat we dit aanpakten met Begrijp je dokter (p.14-18). We creëerden gedragsverandering door een folder met een laagdrempelig stappenplan voor een doktersbezoek, een ondersteunend filmpje en een campagnewebsite, ook voor professionals. Op de website vinden geïnteresseerden de folder, het animatiefilmpje, getuigenissen, een zelftest, begeleidende tips. Een overzicht van bestaande methodieken om te werken aan gezondheidsvaardigheden kunnen hier eveneens worden geconsulteerd. We maakten Begrijp je dokter breed bekend door een sensibiliseringsactie en promotie. We sensibiliseerden, versterkten en ondersteunden de doelgroep d.m.v. duidelijke, begrijpbare informatie. We vertaalden de folder samen met het Agentschap Integratie en Inburgering en werkten samen met de Community Health Workers om ons bereik nog breder te maken.
- **SD3 We hebben extra aandacht voor kwetsbare plussers:** in een samenleving waar polarisering toeneemt, kiest S-Plus om mensen en groepen te verbinden met extra aandacht voor kwetsbare plussers. S-Plus wil dat iedereen op een actieve manier ouder wordt en volwaardig blijft deelnemen aan het sociale leven. De focus op kwetsbare plussers realiseerden we binnen de labowerking voor personen met dementie, mantelzorgers, alleenstaanden en eenzame plussers. We realiseren dit door nieuwe acties: de Zorgmoatjes, de Maakmoatjes, Leesmoatjes, Ijsbreker en Aperó Solo (p.18-22).
- **SD4 We willen meer plussers digitaal vaardig maken:** in een samenleving van digidwang onderkent S-Plus het belang van de digitalisering van haar doelgroep en werkt mee om de digitaliseringskloof te verkleinen. We doen dit met S-Plus Klikt (p.22-25). We zetten tijdens corona een samenaankoop laptops op, we maakten hier een laagdrempelige handleiding bij, we maakten onze vrijwilligers wegwijs in Teams en we organiseerden digitale Swipecafés. Postcorona werkten we verder een netwerk van digivrijwilligers uit, faciliteerden we Swipecafés voor digifitte plussers (peer-to-peer werken en samen digitale drempels wegwerken), we bezochten minder mobiele plussers thuis en maakten afspraken met Avansa en CVO rond basiscursussen voor de groep niet digitale plussers.
- **SD5 We zetten in op gevoelige taboes en stereotypen en maken ze bespreekbaar:** in een samenleving die taboes en stereotypen hanteert tegenover plussers, werkt S-Plus laagdrempelig en informeerde en sensibiliseerde plussers rond thema's als voorafgaandelijke zorgplanning, levenseinde, euthanasie, enz. Maar werkten we ook aan een positief beeld met waardering voor de bijdrage die plussers leveren aan de samenleving (stereotypering en agisme) door cartoons (agisme in woonzorgcentra, in de reclame en op de arbeidsmarkt), artikels in ons magazine, vormingen en door plussers te betrekken bij input rond standpunten (levenseinde) en visienota's (agisme) en te mobiliseren i.k.v. sociale acties (banken en corona) en gaven zo aanzetten tot gedragsverandering. We zetten samenwerkingen op met LEIF (opleiding medewerkers), huisvandeMens (infomomenten groepen), ZORROLA (vorming plussers in de media), Wim Distelmans (infoartikels levenseinde, antwoorden op vragen plussers), cartoonist Kim (cartoonreeks in magazine rond stereotypering en agisme van de doelgroep)(p.25-30).

3°De bijdrage van de sociaal-culturele volwassenenorganisatie aan de realisatie van de drie sociaal-culturele rollen.

De verbindende rol vertrekt vanuit het S-Plus netwerk van groepen. Het landelijk secretariaat verbindt de groepen en ondersteunt dit netwerk. We vertrekken altijd vanuit groepsdenken en samen dingen doen. Hoe realiseren we de verbindende rol? Plussers verbinden is onze kerntaak. We doen dit door plussers de kans te bieden deel uit te maken van ons netwerk van lokale groepen en themagroepen en met ons gezamenlijk aanbod en projecten rond onze kernthema's gezondheid en welzijn. We werken samen met onze vrijwilligers aan de openheid van onze groepen en ons laagdrempelig aanbod die voor meer verbinding tussen verschillende maatschappelijke groepen moet zorgen. In het eerste en tweede beleidsjaar waren we genoodzaakt te focussen op het ondersteunen en heropstarten van onze

groepen. In het tweede deel van de beleidsperiode zetten we nog meer in op het verbinden met plussers waarvan leefwerelden verschillen en te verenigen rond onze thema's. Naar de brede populatie van de plussers toe kiest S-Plus voor de ontmoetingsfunctie via "bonding". Daarom wordt in de eerste strategische doelstelling i.k.v. verbondenheid en versterking van het sociaal weefsel veel aandacht besteed aan het open stellen van de groepen waardoor meer plussers bereikt worden, ondersteund door een nieuw aanbod, met focus op bewegingsactiviteiten en de buurt. Ons buurtaanbod focust op de warme buurt en is een uitdaging waar we de lokale groepen en vrijwilligers inschakelen. Onze groepen worden open werkingen waar niet-leden welkom zijn en deelnemen aan de activiteiten, we werken hier aan een warm onthaal met onthaalvrijwilligers. We maken de verbindende rol dus vooral waar in SD1 i.k.v. verbondenheid en versterken van het sociaal weefsel en in de SD3 waar we verbindend werken rond kwetsbare mensen. Deel 3 Kwalitatieve voortgang van de 5 strategische doelstellingen en Deel 4 Kerngegevens en cijfers algemene werking 2021-2022 -grafiek Decretale rollen-, tonen dit in de werking aan. Enkele voorbeelden uit de werking tijdens het eerste en tweede jaar van de beleidsperiode waaruit blijkt dat we de verbindende rol waarmaken:

-SD1 door het verenigen van plussers en het breed sociaal cultureel activiteitenaanbod over een diverse, solidaire, duurzame en inclusieve samenleving

- activiteitenaanbod vrije tijd: samen op reis/samen op stap/nieuwjaarsconcerten brengen we 6.000 deelnemers samen. Is al jaren een groot succes. socio-cultureel aanbod: samen leren.

- Tijdens corona: veel ingezet op verbinding door het faciliteren van belcirkels, stoepbezoeken, Vergeet me niet kaartje, SOS affichecampagne 'nood aan gesprek', bubbelwandelingen. Uit de nulmeting rond verbondenheid, bleek het belang van deze verbindingsactiviteiten.

-SD1 door de acties onder de eerste strategische doelstelling met voorbeelden van nieuwe activiteiten die de verbondenheid en het sociale weefsel versterken door vernieuwing in de werking met bv. verbindende bewegingsactiviteiten. Succes bubbelwandelingen tijdens coronatijden is een sterke verbindende factor geweest. S-Plus wandelgroepen zitten in de lift, mensen blijven dit nu nog spontaan doen. Dit is een sterk bewijs van verbinding.

-SD1 door ons nieuw buurtaanbod. Voorbeelden:

- Levensloopspel en diversiteitsspel: samenwerking met jeugd en generaties met migratieachtergrond
- S-Plus Fleurt je buurt op!: ook bredere samenwerking bv. met scholen en samenwerking met de Grootouders voor het klimaat
- Leesplussers@school: plussers lezen voor in lagere scholen voor kinderen met leesachterstand

-SD3 waar we binnen de laborol focussen op kwetsbare mensen en verbindend en inclusief met de samenleving wordt gewerkt: Zorgmoatjes, Maakmoatjes, enz.

De kritische rol is verweven met onze missie waar we ijveren voor empowerment en emancipatie van onze doelgroep, waarbij kritisch reflecteren en debatteren over complexe samenlevingsvraagstukken en het politieke beleid de basis vormt. S-Plus vervult de kritische rol op verschillende niveaus. Door enerzijds plussers aan te moedigen om kritisch burgerschap te ontwikkelen. We stimuleren hen om samen kritisch na te denken rond thema's en maatschappelijke vraagstukken via de vrijwilligersparticipatieraden, met de achterban, inspiratie 3-daagse, verbondenheidsdagen. S-Plus stimuleert haar vrijwilligers en medewerkers om kritisch en met open blik te kijken naar en te debatteren over maatschappelijke en ethische vraagstukken, het politieke beleid, zichzelf en de eigen organisatie. Anderzijds nemen we onze kritische rol op door belangrijke thema's voor onze plussers op tafel te leggen. We werken rond de gezondheidskloof, ouderenrechten, betaalbare zorg, betaalbare woonzorgcentra, ontoereikende dienstverlening, discriminatie, enz. De beleidswerkgroep en -cellen geven input, vrijwilligers en groepen nemen deel aan debat en overleg, vrijwilligers zetelen in raden op verschillende beleidsniveaus, ook Europees. S-Plus informeert hierover haar leden en de buitenwereld. Na debat, zoeken en overleggen over alternatieven en of oplossingen, bepaalt S-Plus standpunten. Hoe realiseren we de kritische rol? We maken de kritische rol vooral waar in SD2 i.k.v. de gezondheidskloof en in SD5 rond taboes, de visie op stereotypering en agisme die steunt op een kritische visie over hoe de samenleving onrespectvol kijkt naar plussers en waar sociale acties gefaciliteerd worden. In deel 3 Kwalitatieve voortgang van de 5 strategische doelstellingen en deel 4 Kerngegevens en -cijfers algemene werking - de grafiek decretale rollen- tonen we dit in de werking aan.

Enkele voorbeelden uit de werking tijdens het eerste en tweede jaar van de beleidsperiode waaruit blijkt dat we de kritische rol waarmaken:

- SD2: de dreiging van de gezondheidskloof en werken aan gezondheidsgeletterdheid door brede sensibilisering, uitgewerkte tools, campagnewebsite en samenwerkingen, beleidsaanbevelingen i.k.v. Begrijp je dokter
- SD5: campagne rond stereotypering en agisme: ruimdenkend in thema's: voorafgaandelijke zorgplanning, levenseinde, seksualiteit bij plussers (2023); we willen taboes doorbreken
- SD5: beleidswerkgroep heeft een standpunt rond euthanasie, levenseinde, agisme uitgewerkt
- SD5: de bankenacties, handtekeningenpetities en persbereik tegen sluiting banken en verdwijnen geldautomaten

- SD5: coronaherdenking en bijzetten van eisen voor het versterken van de zorg en respecteren van de mensenrechten van ouderenrespect

De laboratoriumrol vertrekt vanuit het werken aan een warme samenleving. Bepaalde maatschappelijke spelregels zorgen er voor dat plussers uitgesloten worden of niet gehoord worden in de samenleving. Plussers in kwetsbare situaties, de digidwang, onrespectvol behandelen van de doelgroep ... S-Plus wil door het opzetten van laboprojecten deze spelregels in vraag stellen en tonen dat het anders kan. Ouderen die uit isolement komen, digitaal mee zijn, wiens stem gehoord wordt S-Plus gaat voor maatschappelijke spelregels veranderen die bijdragen tot meer solidariteit en rechtvaardigheid. S-Plus betreft de doelgroep in de zoektocht naar alternatieven. Acties m.b.t. een solidaire en rechtvaardige samenleving richten zich vaak op alternatieve spelregels. S-Plus bestudeert de spelregels en werkt ideeën uit op het vlak van thema's die plussers aanbelangen. Hoe realiseren we de laborol? Dit komt vooral tot uiting in SD2 rond de gezondheidskloof, in SD3 rond kwetsbare plussers, SD4 rond digitalisering en SD5 rond sociale acties, taboes en stereotypen. Deel 3 Realisatie beleidsplan en de grafiek Regionale decretale rollen tonen dit in de werking aan.

Enkele voorbeelden uit de werking tijdens het eerste en tweede jaar van de beleidsperiode waaruit blijkt dat we de Laborol waarmaken:

- SD3: de labowerkingen Zorgmaatjes-Maakmoatjes: doel is om geïsoleerde personen met dementie te activeren en te betrekken. Via en samen met mantelzorgers laten we ze samenkomen. We faciliteren verbindende activiteiten en creëren ontmoeting om hun uit een passieve positie halen en te laten participeren aan de samenleving. We willen met deze praktijken het beeld van de 'passieve pmd oudere, die niet meer mee kan in de samenleving', doorbreken.
- SD3: de labowerking Aperio Solo: hier werken we met alleenstaande plussers. We organiseerden al activiteiten voor de doelgroep, maar met weinig succes. S-Plus heeft hier nu zelf geen activiteiten ingevuld. We willen hen eerst beter leren kennen, hun noden beluisteren en een aanbod bottom-up laten groeien. Later kan S-Plus eventueel wel dit bottom-up aanbod faciliteren en creëren.
- SD3: de labowerking Ijsbreker: werken aan eenzaamheid. Via Ijsbrekerkaartjes en vrijwilligers mensen in eenzaamheid proberen te bereiken, in contact brengen met elkaar en naar het verenigingsleven toe leiden. We willen het beeld van de 'eenzame, passieve oudere die niet meer mee kan in de samenleving' doorbreken.
- SD4: Swipecafés: werken rond digitaliseringskloof. We werken hier innoverend door peer-to-peer aanpak, voor en door ouderen. Vaak worden cursussen en uitleg door jongeren gegeven, maar dikwijls zit hier afstand en ruis op omdat ze te snel gaan. Door peer-to-peer, en ruimte te creëren om onderling uit te wisselen en connectie te maken op een laagdrempelige manier bekampen we de spelregels van de digidwang die niet-digitale plussers buiten spel zetten.
- SD5: Stereotypen en Agisme: we zijn eerst gestart met het sensibiliseren van de plussers zelf. Er komt een rondreizende affichecampagne die onze plussers mee uittekenen en ze staan model voor de foto's van de affiches. We willen het negatieve beeld dat leeftijdsdiscriminatie in de media bevordert en het onrespectvol behandelen van de doelgroep bekampen en veranderen.

4° De strategische en operationele doelstellingen van de sociaal-culturele volwassenenorganisatie.

a) De organisatie toont aan hoe ze uitvoering geeft aan de strategische en operationele doelstellingen van haar beleidsplan.

b) De organisatie geeft aan hoe ze haar werking opvolgt, zelfkritisch evalueert en bijstuurt als dat nodig is.

a) Synthese van de vijf strategische doelen waar S-Plus tijdens de huidige beleidsperiode aan werkt:

- SD1: Als antwoord op een samenleving met fenomenen zoals vergrijzing en individualisering, kiest S-Plus voor het positief alternatief van active ageing. Ze realiseert dit door het verenigen van plussers via een divers, alternatief en vernieuwend sociaal cultureel aanbod. S-Plus werkt aan de versterking van het sociaal weefsel door een netwerk van lokale groepen, themagroepen en vrijwilligers die de deuren open zetten voor iedereen en door samenwerkingen en partnerschappen op te zetten
- SD2: In een samenleving met het fenomeen gezondheidsongelijkheid ontwikkeld S-Plus tools i.k.v. het verbeteren van gezondheidsvaardigheden, sensibiliseert hierrond o.a. naar de doelgroep, zorgverleners en breder, maakt vertalingen van de folder en gaat samenwerking aan met Community Health Workers.
- SD3: In een samenleving met het negatieve fenomeen van individualisering, zet S-Plus gericht in op het opnieuw verbinden van kwetsbare mensen en groepen met de samenleving: personen met dementie, mantelzorgers, eenzame en alleenstaande plussers via de Zorgmoatjes, Maakmoatjes, Ijsbreker en Aperio Solo.
- SD4: In een samenleving met digidwang waar de digitaliseringskloof een bedreiging vormt voor de doelgroep, zet S-Plus met S-Plus Klik een netwerk op van digivrijwilligers (ook @home), peer-to-peer Swipecafés die digifitte plussers weerbaarder maakt. We verbinden alle vrijwilligers en (@home) deelnemers ook via een 'Online Swipecafé'. Voor niet-digitale plussers zetten we een samenwerking op met Avansa en CVO.

- SD5: In een samenleving die taboes en stereotypen hanteert tegenover plussers, werkt S-Plus aan een positief beeld met waardering voor de bijdrage die plussers leveren aan de samenleving. We doen dit door laagdrempelig te werken, plussers te informeren, te sensibiliseren en te mobiliseren i.k.v. sociale acties en geven zo aanzetten tot gedragsverandering in spelregels. We zetten samenwerkingen op met LEIF, huisvandeMens, ZORROLA ..., voor de thema's voorafgaandelijke zorgplanning, levensende, euthanasie, stereotypering, agisme en discriminatie en zetten onze eisen kracht bij samen met de vrijwilligers via o.a. sociale acties, persartikels, verspreiden standpunten.

b) We doen dit door:

- sinds 2022 te werken met projectfiches voor, tijdens en na de projecten
- evaluatieformulieren te laten invullen door de deelnemers aan activiteiten
- het registreren in een bovenlokale registratietool van ons aanbod, deelnemers, monitoren van de strategische doelstellingen, rollen en functies.
- Door kwaliteitsbevragingen, bevraging van stakeholders, zelfevaluaties, enz.
- Zie ook Zakelijke beoordelingselementen 6. Integrale kwaliteitszorg p.38-39.

5° De verduidelijking van de keuze voor minstens twee sociaal-culturele functies, een toelichting bij de functiemix en de uitwerking daarvan in relatie tot de missie en de visie van de sociaal-culturele volwassenenorganisatie.

S-Plus koos de functiemix: **leerfunctie, gemeenschapsvormende functie en maatschappelijke bewegingsfunctie**

De leerfunctie: is voor ons de kern van het sociaal-cultureel werk. S-Plus kiest voor de leerfunctie vanuit haar missie. Het is een belangrijke opdracht in onze missie: we creëren de ruimte voor plussers om levenslang te leren. De visie van S-Plus op de leerfunctie en hoe ze die wil realiseren in de beleidsperiode 2021-2025 vertrekt vanuit de keuze voor sociaal en kritisch leren. Deze keuze sluit aan bij onze visie op gemeenschapsvorming en het realiseren van onze kritische rol: het leerproces ontstaat door, dialoog nieuwe betekenisaders te ontdekken, leren door sociale interactie en ervaringen uit te wisselen en te delen. Binnen de visie active ageing kan het belang van levenslang leren en talentontwikkeling voor plussers niet onderschat worden. In een samenleving met veel maatschappelijke uitdagingen voor onze doelgroep, hebben plussers veel motieven om permanent en breed te willen blijven leren. Met Mezirov in gedachten zoeken ouderen naar oplossingen op huidige en nieuwe uitdagingen (cfr. beeldvorming of digitalisering). Door gericht te reflecteren (beleidswerkgroep en -cellen, vormingen, Swipecafés, enz.) over eerder opgedane ervaringen komen ouderen tot nieuwe inzichten en nieuw gedrag. Daarom faciliteert S-Plus niet-formele krachtige leeromgevingen voor haar achterban en vrijwilligers. Verwijzend naar de operationele doelen realiseert S-Plus deze functie vooral via leeractiviteiten in de lokale groepen, in de themagroepen en in het vrijwilligersbeleid. De leerfunctie komt vooral tot uiting in de tweede en vierde strategische doelstelling.

Enkele voorbeelden uit de werking tijdens het eerste en tweede jaar van de beleidsperiode waaruit blijkt dat S-Plus **de Leerfunctie** maakt:

- SD2: leren via de tools van Begrijp je dokter: campagnewebsite (met folder, animatiefilmpje, methodieken, artikels, zelftest, enz.), tool naar patiënten en professionelen, pakket naar groepen, nog breder samen met Community Health Workers
- SD4: leren via S-Plus Klik: digivrijwilligers en plussers leren samen in de Swipecafés, peer-to-peer, digivrijwilligers@home, Online Swipecafé, enz.

De gemeenschapsvormende functie: S-Plus is een pluralistische vereniging. **Gemeenschapsvorming** vertrekt vanuit onze missie waar iedereen meetelt en de kernwaarden open staan voor iedereen en participatie. Het behoort tot het DNA van S-Plus. We vertrekken steeds vanuit een groepsdenken en wat we samen kunnen doen. Hoe kijkt S-Plus naar bonding en bridging. Hoe wil ze dit realiseren? Onze thema's, activiteiten en gedeelde ervaringen zijn de basis om plussers te verbinden in lokale groepen of themagroepen. Om de diverse doelgroep te faciliteren in gemeenschapsvorming werken we aan groepsvernieuwing van onze huidige groepen. We zeten ook in op communicatie, activiteiten en thema's binnen hun leefwereld en op samenwerkingen om ons hierin te ondersteunen. Het bouwen van bruggen is voor S-Plus een essentieel onderdeel van deze functie. We kijken hiervoor naar de diverse generaties, maar ook naar kwetsbare groepen. De gemeenschapsvormende rol komt vooral tot uiting in de eerste doelstelling rond verbondenheid en het versterken van het sociaal weefsel en in de derde strategische doelstelling rond kwetsbare mensen.

Enkele voorbeelden van acties en processen uit de werking tijdens het eerste en tweede jaar van de beleidsperiode waaruit blijkt dat S-Plus **de gemeenschapsvormende functie** maakt:

- SD1: het proces van groepsvernieuwing dat S-Plus opzet om het netwerk van lokale groepen te versterken, zich nog meer open te stellen en ruimte te creëren voor nieuwe types groepen. We werken hieraan tijdens de interviews met de educatieve medewerkers. Evolutie zien we door de levensfasescan van de groepen, de registratie van de groepsactiviteiten, wat hebben ze van het landelijk aanbod overgenomen? De evolutie van deelname van niet-leden aan de activiteiten.
- SD1: via een breed sociaal-cultureel aanbod voor de groepen
- SD1: via investeren in ons vrijwilligersbeleid: de vrijwilligersparticipatieraden, de inspiratie driedaagse, de verbondenheidsdagen, de beleidswerkgroep en -cellen, bedankingsmomenten, het persoonlijk contact met de vrijwilligers en achterban wordt versterkt, ook tijdens corona. We investeren in ons vrijwilligersbeleid
- SD1: S-Plus heeft een nieuw activiteitenaanbod i.k.v. beweging om ook jongere plussers aan te trekken en een aanbod i.k.v. warme buurten en zoekt en bouwt aan buurtsamenwerkingen (Leesplussers@school, generatiespel, diversiteitsspel, S-Plus Fleurt je buurt op!, enz.)
- SD2: werken naar kansengroepen door tools te vertalen i.k.v. gezondheidsvaardigheden en samenwerkingen aan te gaan
- SD3: S-Plus neemt initiatieven tegen uitsluiting i.k.v. kwetsbare mensen en groepen via de Zorgmoatjes, de Leesmoatjes, De Maakmoatjes, Ijsbreker en Aperio Solo voor personen met dementie, mantelzorgers, eenzame plussers, alleenstaanden)

De maatschappelijke bewegingsfunctie: vertrekt vanuit de missie waar S-Plus op de barricades staat voor onze gezondheid(-szorg) en welzijn, de kernwaarde solidariteit en vanuit de visie op politisering als middenveldorganisatie die het opneemt voor de doelgroep. Hoe realiseert S-Plus dit? S-Plus doet dit via participatie van de doelgroep. Naast sensibiliseren, bewustmaking en bijbrengen van vaardigheden en kennis is er meer nodig om verandering te realiseren. We wakkeren het engagement van plussers aan door hen te verbinden rond thema's, door een debatcultuur te organiseren, door vrijwilligers die zicht engageren in mandaten, beleidswerkgroepen en sociale acties op te zetten, enz. Dit komt vooral tot uiting in de tweede en vijfde strategische doelstelling. S-Plus zet acties op om deze functie te realiseren. Als belangenbehartiger onderneemt S-Plus initiatieven die het beleid beïnvloeden op de diverse niveaus en maatschappelijke acties voeren. S-Plus sensibiliseert de doelgroep om het eigen gedrag aan te passen in functie van maatschappelijke uitdagingen. Enkele voorbeelden van praktijken uit de werking tijdens het eerste en tweede jaar van de beleidsperiode waaruit blijkt dat S-Plus maatschappelijk activerend werkt en **de maatschappelijke bewegingsfunctie** waarmaakt:

- SD2: we verwijzen hiervoor naar initiatieven i.k.v. solidariteit, zoals Begrijp je dokter waar de gezondheidskloof centraal thema is. We werken tools uit i.k.v. gezondheidsvaardigheden en werken breed, ook met vertalingen en samenwerkingen met CHW, we doen beleidsaanbevelingen
- SD5: via het proces van input en inspraak, samen zoeken naar oplossingen en alternatieven bij maatschappelijke vraagstukken rond taboes en stereotypering m.b.t. de doelgroep, het formuleren van visie en het uitwerken van standpunten, waar sociale acties ondernomen worden met vrijwilligers en achterban (bankenacties, coronactie)

6°De werking met een relevantie en uitstraling voor het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad of de werking met een relevantie en uitstraling voor het Nederlandse taalgebied.

Deel 4 Kernegegevens en cijfers over de algemene werking toont dat S-Plus werkzaam is in alle Vlaamse provincies met een netwerk van 346 lokale groepen en themagroepen. De cijfers 2021-2022 over de deelname aan het activiteitenaanbod tonen een grote participatiegraad van 338.811 deelnemers aan 18.511 groepsactiviteiten en 2.027 vrijwilligers. S-Plus werkt met 11 regio's die gespreid liggen over het Nederlandse taalgebied.

In Vlaanderen is S-Plus een bekende en gewaardeerde organisatie met een omvangrijke werking en impact. Zie deel 3 Kwalitatieve voortgang 5 strategische doelstellingen met de cijfers, de evaluaties en impactmeting over de werking en deel 4 Kernegegevens en cijfers algemene werking 21-22. De relevantie van S-Plus is verbonden met de brede en diverse werking, de samenwerkingen en via de belangenbehartiging van het lokale niveau tot op Europees vlak. In een tussentijdse evaluatie van de lopende stakeholderbevraging zien we dit ook terug komen.

7°Een gesubsidieerde werking die zich grotendeels afspeelt binnen de vrije tijd.

a)De S-Plus werking richt zich op volwassenen in de sfeer van de vrije tijd. Ook het engagement van de vrijwilligers, actief in de regio's of op het landelijk niveau, situeert zich in hun vrije tijd (zie activiteiten op de S-Plus website, jaarbrochure ...).

b)Bij SD2 Begrijp je dokter hebben we de tools i.k.v. gezondheidsgeletterdheid, campagnewebsite en folder, eveneens gericht naar professionelen. We motiveren dit omdat het probleem van gezondheidsgeletterdheid niet alleen een probleem is van de patiënt. Ook zorgverleners moeten zich bewust zijn van het probleem en een inspanning leveren om de patiënt in duidelijke taal te informeren. Onze missie en visie stellen duidelijk dat we ook anderen bewust willen maken van de uitdagingen op

vlak van gezondheidsongelijkheid. Het verbeteren van de gezondheidsvaardigheden is een uitdaging waar de zorgverlener een grote rol speelt. Uiteindelijk werden 18,5 % van de folders verzonden aan dienst- en zorgverlenende instanties.

8°De werking voor:

a) het brede publiek en de keuzes daarin voor gemeenschappen, doelgroepen of kansengroepen.

b) kansengroepen en de keuzes daarin voor gemeenschappen, doelgroepen of het brede publiek.

a) S-Plus richt zich zowel naar de diverse doelgroep plussers, als naar het brede publiek. Onze missie stelt dat iedereen meetelt en we niemand aan de kant laten staan. We doen dit door ons landelijk aanbod, dat openstaat voor iedereen, en uitgerold wordt via onze regionale werking, door ons buurtaanbod(SD1) waardoor we buurten trachten te betrekken en uiteraard door ons breed communicatiebeleid. We richten ons ook tot het brede publiek via onze beleidsmandaten, sociale acties, standpunten, persartikels(SD5), sensibiliserende projecten(SD2), enz. In deel 3 de Realisatie beleidsplan tonen we welke acties we opzetten om het brede publiek en de superdiverse doelgroep plussers te bereiken. Bij de operationalisering van de doelstellingen zijn activiteiten uitgewerkt naar de actieve plussers, jongere en oudere plussers en in het bijzonder ook naar kwetsbare doelgroepen.

S-Plus kiest voor een sociaal culturele werking gericht op het brede publiek met uiteraard een belangrijke focus op de gemeenschap van de plussers. Deze keuze vloeit voort uit de missie. S-Plus is een open, pluralistische vereniging die zich richt op de grote diversiteit van de doelgroep: de verschillende generaties van plussers, de uiteenlopende interesses, de genderverschillen, enz. Daarom is constante aandacht voor inclusie noodzakelijk. Vanuit haar missie en kernwaarden kiest S-Plus er ook voor om bijzondere aandacht te hebben voor enkele kwetsbare deelgroepen in de populatie van de plussers: personen met dementie en hun mantelzorgers, alleenstaanden en plussers die risico op vereenzaming lopen. In deze optiek besteedt S-Plus eveneens aandacht aan kansengroepen zoals plussers met een migratieachtergrond. S-Plus richt zich ook tot het brede publiek en de jeugd, waar ze werkt vanuit de visie van een leeftijdsvriendelijke samenleving, die haar plussers respectvol behandelt en waardeert voor hun bijdrage aan de maatschappij. Vanuit deze visie wil S-Plus de brede samenleving beïnvloeden, ook de jongere generaties. Hoe realiseert S-Plus dit in het eerste en tweede jaar van de beleidsperiode? S-Plus bouwt bruggen en focust op groepen die moeilijker bereikbaar of die kwetsbaar zijn, al dan niet door samenwerkingen. Wanneer plussers bv. door ziekte of andere oorzaken beperkt worden in hun ontmoetingsmogelijkheden laat S-Plus hen niet in de kou staan. Binnen doelstelling 3 doen we inspanningen om personen met dementie, mantelzorgers, alleenstaanden en vereenzaamde plussers opnieuw te verbinden. In de belangenbehartiging zijn kwetsbare plussers prioriteit. We vermijden drempels voor minder begoede plussers door een open werking met niet-leden, door gratis acties en budgetactiviteiten aan te bieden. Wat betreft plussers met een migratieachtergrond, zijn we er niettegenstaande geleverde inspanningen, nog niet in geslaagd om gemengde groepen te maken. In de realiteit is dit niet simpel. Uit gesprekken met collegae vernemen we dat plussers met een migratieachtergrond geen interesse in ons tonen en nog zoekend zijn om zichzelf te organiseren. We geven niet op. In een samenleving met het negatieve fenomeen verruwing, blijven we de achterban sensibiliseren om het wij-zij denken niet te laten doorbreken, door hen correct te informeren en bewust te maken, tegen de negatieve stereotypen in. We blijven via laagdrempelige acties zoals het diversiteitsspel in ons buurtaanbod, vertalingen van de folder Begrijp je dokter, de samenwerkingen met de CHW zoeken om diverse mensen te verbinden. Samen met ESO, European Senior Organisation, werkt S-Plus aan de belangenverdediging van de doelgroep op Europees niveau. In doelstelling 5 op het vlak van taboes en stereotypering richt S-Plus tot het brede publiek.

b) In deel 3 de Realisatie beleidsplan toont S-Plus aan welke acties zij voert naar de gemeenschap van de plussers, maar ook naar kwetsbare doelgroepen en kansengroepen. Bij de operationele doelen zijn diverse acties uitgewerkt. Er zijn initiatieven om het superdiverse publiek van plussers te bereiken, zowel de jonge plussers als de ouderen. Via de acties van de derde strategische doelstelling wil S-Plus antwoord bieden op de stijgende populatie van kwetsbare plussers door bruggen te bouwen met plussers met dementie, hun mantelzorgers, alleenstaande en eenzame plussers. In het kader van de superdiverse samenleving biedt S-Plus contactmogelijkheden aan via haar warm buurtaanbod, vertalingen van de folder Begrijp je dokter, de samenwerkingen met de CHW zoeken om diverse mensen te verbinden. Samen met ESO, European Senior Organisation, werkt S-Plus aan de belangenverdediging van de doelgroep op Europees niveau. In doelstelling 5 op het vlak van taboes en stereotypering richt S-Plus tot het brede publiek. S-Plus sensibiliseert de achterban, maakt laagdrempelige flyers, visienota's en standpunten i.k.v. diversiteit en inclusie en vormingen rond open werking en warm onthaal van de groepen.

9°De plaats van vrijwilligers in de sociaal-culturele volwassenenorganisatie en de manier waarop ze betrokken en ondersteund worden in relatie tot de visie en missie van de sociaal-culturele volwassenenorganisatie.

S-Plus maakt een onderscheid tussen: trekkers van de groepen en activiteiten, helpende handen, thematische vrijwilligers en beleidsvrijwilligers.

Uit de tevredenheidsmeting vrijwilligers leren we dat dat S-Plus algemeen een positieve score kreeg. S-Plus wordt ook gezien als een aangename vereniging waar vrijwilligers zich gewaardeerd voelen. Er is wel vraag naar nog meer vorming. Dat is een to-do die we de komende beleidsjaren meenemen.

In onze visie op vrijwilligers in ons beleidsplan 2021-2025 staan inspraak en participatie centraal. S-Plus maakte een onthaalmap Vrijwilliger waarin volgende onderdelen aan bod komen: welkomstwoord, korte voorstelling S-Plus, missie/visie, tips en tricks voor vrijwilligers, informatie rechten en plichten (zoals vermeld in Wet op vrijwilligers), Q&A. We werken in ons groepsvernieuwingstraject ook aan onthaalvrijwilligers die nieuwe vrijwilligers onthalen.

We betrokken vrijwilligers ook in het traject naar onze nieuwe werkingsstructuur en informeerden hen uitvoerig over de stavaza. We hanteren eenzelfde inspraakproces bij het kiezen van een nieuw CRM-systeem in 2023.

Vrijwilligers nemen in de nieuwe organisatiestructuur deel aan de werkgroepen waar mogelijk en worden betrokken bij de uitwerking van sociale acties en projecten. In de overlegstructuren en groepen spelen vrijwilligers de hoofdrol. Via mandaten hebben deskundige beleidsvrijwilligers een beleidsbepalende rol op de verschillende beleidsniveaus van lokaal tot Europees. Op de landelijke koepel bepalen de verkozen vrijwilligers met stemrecht het beleid in het bestuursorgaan en de algemene vergadering.

Hoe ondersteunt S-Plus haar vrijwilligers? Vrijwilligers volgen tijdens hun engagementsperiode, de vrijwilligerscyclus: werving, onthaal, begeleiding, waardering, evaluatie, exitgesprek (zie beleidsplan p.19).

In de regio's werken educatieve medewerkers als coach van de vrijwilligers. We hebben in het eerste en tweede jaar van de beleidsperiode ingezet op meer uniformisering en professionalisering en nog meer bottum up gewerkt met onze vrijwilligers. We organiseerden regionale vrijwilligersparticipatieraden en de verbondenheidsdagen Samen (K)Linken. Doel is collectieve ondersteuning via communicatie over de werking (doelen en acties toelichten, input, bijsturen, vinger aan de pols houden bij de basis, overleg), vorming en bedanking. Landelijk organiseerden we de inspiratie driedaagse voor vrijwilligers. Doel is voorstellen van de volgende jaarplanning, input krijgen, bijsturen werking, inspireren, vorming via lezingen bij nieuwe thema's en collectief te ontspannen. Er zijn gedrukte en digitale tools om vrijwilligers te informeren en te ondersteunen. Vrijwilligers vormen een meerderheid in onze beleidsorganen van de landelijke koepel en hebben een beslissende rol. We waarderen onze vrijwilligers dagelijks, maar zetten hen extra in de bloemetjes tijdens de verbondenheidsdagen en de week van de vrijwilliger.

9. Bijlagen: nieuwe S-Plus organisatie- en werkingsstructuur

STRUCTUUR – DUIDELIJKE STRUCTUUR MET MGMT TEAM EN CENTRALE AANPAK

